

www.qbz.gov.al

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

Viti: 2023 – Numri: 174

Tiranë – E hënë, 4 dhjetor 2023

PËRMBAJTJA

	Faqe
Ligj nr. 83/2023, datë 2.11.2023	Për një ndryshim në ligjin nr. 10 083, datë 23.2.2009, “Për miratimin e kontratës së koncesionit ndërmjet Ministrisë së Energjisë dhe Industrisë, si autoritet kontraktues, dhe <i>EVN AG, Statkraft AS</i> dhe <i>Devoll Hydropower</i> sh.a., si bashkëkoncesionarë për projektimin, financimin, ndërtimin, marrjen në pronësi, shfrytëzimin, mirëmbajtjen dhe transferimin e projektit të hidrocentralit në lumin Devoll në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, dhe miratimin e shtesës së katërt të kontratës së koncesionit.....
	21349
Dekret i Presidentit nr. 339, datë 24.11.2023	Për shpallje ligji.....
	21374
Ligj nr. 90/2023, datë 2.11.2023	Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 75/2014, “Për shërbimin privat të sigurisë fizike”.....
	21374
Dekret i Presidentit nr. 340, datë 24.11.2023	Për shpallje ligji.....
	21383
Vendim i Gjykatës Kushtetuese nr. 49, datë 16.10.2023	Me objekt shfuqizimin e vendimit nr. 00-2022-3624 (414), datë 1.12.2022, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.
	21383
Vendim i Gjykatës Kushtetuese nr. 52, datë 18.10.2023	Me objekt shfuqizimin e vendimeve nr. 3717, datë 9.4.2013, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë; nr. 3898, datë 2.12.2014, të Gjykatës së Apelit Tiranë; nr. 21001-01221-00-2015 të regjistrimit themeltar, datë 15.9.2022 dhe nr. 00-2022-2821, datë 6.10.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.....
	21410

Vendim i Gjykatës së Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Shkodër nr. 606(4145), datë 3.10.2023	Për heqjen e zotësisë për të vepruar të shtetasit Sazan Zajmi.....	21426
Vendim i Gjykatës së Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Shkodër nr. 607(4106), datë 3.10.2023	Për heqjen e zotësisë për të vepruar të shtetases Evis Gjondrekaj	21427

LIGJ
Nr. 83/2023

**PËR NJË NDRYSHIM NË LIGJIN NR. 10
083, DATË 23.2.2009, “PËR MIRATIMIN
E KONTRATËS SË KONCESIONIT
NDËRMJET MINISTRISË SË ENERGJISË
DHE INDUSTRIË, SI AUTORITET
KONTRAKTUES, DHE *EVN AG*,
STATKRAFT AS DHE *DEVOLL
HYDROPOWER* SHA, SI
BASHKËKONCESIONARË PËR
PROJEKTIMIN, FINANCIMIN,
NDËRTIMIN, MARRJEN NË PRONËSI,
SHFRYTËZIMIN, MIRËMBAJTJEN DHE
TRANSFERIMIN E PROJEKTIT
TË HIDROCENTRALIT NË LUMIN
DEVOLL NË REPUBLIKËN E
SHQIPËRISË”, TË NDRYSHUAR, DHE
MIRATIMIN E SHITESËS SË KATËRT TË
KONTRATËS SË KONCESIONIT**

Në mbështetje të neneve 78, 81, pika 1, dhe 83,
pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të
Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Në titull dhe kudo në ligj, emërtimi “Ministria e
Energjisë dhe Industrisë” zëvendësohet me

emërtimin “Ministria e Infrastrukturës dhe
Energjisë”.

Neni 2

Miratohet shtesa e katërt e kontratës së
koncesionit, në lidhje me projektimin, financimin,
ndërtimin, marrjen në pronësi, shfrytëzimin,
mirëmbajtjen dhe transferimin e projektit të
hidrocentralit në lumin e Devollit në Republikën e
Shqipërisë ndërmjet Ministrisë së Infrastrukturës
dhe Energjisë, si autoriteti kontraktues, dhe *Statkraft
AS* dhe *Devoll Hydropower* sh.a., si bashkëkonce-
sionarë, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji.

Neni 3

Ngarkohen Ministria e Infrastrukturës dhe
Energjisë, Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve dhe
Operatori i Sistemit të Transmetimit sh.a., për
zbatimin e këtij ligji.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në
Fletoren Zyrtare.

Miratuar në datën 2.11.2023.

**Shpallur me dekretin nr. 339, datë 24.11.2023,
të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bajram Begaj.**

SHTESA e 4-t

**E KONTRATËS SË KONCESIONIT NË LIDHJE ME PROJEKTIMIN,
FINANCIMIN, NDËRTIMIN, MARRJEN NË PRONËSI, SHFRYTËZIMIN,
MIRËMBAJTJEN DHE TRANSFERIMIN E PROJEKTIT TË HIDROCENTRALIT
NË LUMIN E DEVOLLIT NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË MES MINISTRISË SË
INFRASTRUKTURËS DHE ENERGJISË (SI AUTORITETI KONTRAKTUES) DHE
STATKRAFT AS DHE DEVOLL HYDROPOWER SHA (SI BASHKË-
KONCESIONARË)**

Kjo Shtesë e 4-t lidhet mes

MINISTRISË SË INFRASTRUKTURËS DHE ENERGJISË

si Autoriteti Kontraktues

dhe

STATKRAFT AS,

dhe

DEVOLL HYDROPOWER SH.A.

si Bashkë-Koncesionarë

(në vijim e quajtur “Marrëveshja” ose “Shtesa e 4-t”)

24 maj 2023

Kjo Shtesë e 4-t e Kontratës së Koncesionit për projektimin, financimin, ndërtimin, marrjen në pronësi, shfrytëzimin, mirëmbajtjen dhe transferimin e Projektit të Hidrocentralit në Lumin Devoll në Republikën e Shqipërisë e lidhur më datë 19 dhjetor 2008, e cila është miratuar nga Parlamenti shqiptar nëpërmjet ligjit nr. 10083, datë 23 shkurt 2009 dhe e publikuar në Fletoren Zyrtare shqiptare nr. 28, datë 17 mars 2009, dhe plotësuar nga Shtesa e 1-rë e Kontratës së Koncesionit datë 3 gusht 2010, e cila është miratuar me ligjin nr. 10337, datë 21 tetor 2010 dhe publikuar në Fletoren Zyrtare nr. 154, datë 24 nëntor 2010 dhe plotësuar nga Shtesa e 2-të e Kontratës së Koncesionit datë 19 mars 2013, e cila është miratuar me ligjin nr. 105/2013, datë 28 mars 2013 dhe publikuar në Fletoren Zyrtare nr. 53, datë 15 Prill 2013 dhe plotësuar nga Shtesa e 3-të e Kontratës së Koncesionit datë 18 dhjetor 2014, e cila është miratuar me ligjin nr. 7/2015, datë 12.02.2015 dhe publikuar në Fletoren Zyrtare nr. 32, datë 9 mars 2015 (“**Kontrata e Koncesionit**”), lidhet sot më 24.05, 2023, midis:

1. **MINISTRISË SË INFRASTRUKTURËS DHE ENERGJISË SË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË**, ish Ministria e Energjisë dhe Industrisë (MEI), e ndodhur në Rr. “Abdi Toptani”, Nr. 1, 1001 Tiranë, Shqipëri, (“**MIE**” ose “**Autoriteti Kontraktues**”),

Dhe

2. (a) **STATKRAFT AS**, një shoqëri aksionare e themeluar sipas legjislacionit të Mbretërisë së Norvegjisë me seli në Lilleakerveien 6, 0283 Oslo, Norvegji, dhe e regjistruar në Regjistrin Tregtar të Norvegjisë me numër regjistrimi shoqërie 987 059 699 (“**STATKRAFT**”);
- (b) **DEVOLL HYDROPOWER SHA**, një shoqëri aksionare e themeluar sipas legjislacionit të Republikës së Shqipërisë, me seli në adresën Rr. “Papa Gjon Pali II”, ABA Business Center, Zyra nr. 1206, Tiranë, Shqipëri dhe e regjistruar në regjistrin tregtar të mbajtur nga Qendra Kombëtare e Regjistrimit e Republikës së Shqipërisë me NUIS K82418002C (“**Shoqëria e Projektit**”),

Secili referuar si “**Bashkë-Koncesionarët**” dhe së bashku “**Koncesionari**”.

Secili prej Autoritetit Kontraktues, Bashkë-Koncesionarëve do të quhen individualisht “**Pala**” dhe bashkërisht “**Palët**”.

MEQËNËSE

- A. Bazuar në Vendimin nr. 111, datë 02.03.2022 të Këshillit të Ministrave “Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë, i ndryshuar, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë e ushtron veprimtarinë e saj, në përputhje me legjislacionin përkatës, edhe në sektorin e energjisë, të burimeve energjetike, përfshirë edhe burimet e rinovueshme të energjisë, si dhe eficientia e energjisë; dhe ka trashëguar të drejtat dhe detyrimet e ish Ministrisë së Energjisë dhe Industrisë.
- B. Shoqëria e Projektit ka kryer disa studime paraprake të cilat synojnë optimizimin e shfrytëzimit hidrologjik të lumit Devoll. Studimet tregojnë se ndërtimi i një impianti me sistemin e rezervës së pompuar mund të jetë i realizueshëm dhe do të ofronte një përdorim më të mirë të potencialit hidrologjik të kaskadës së lumit Devoll. Nga optimizimi përfitojnë të dy Bashkë-Koncesionarët dhe Qeveria e Shqipërisë për shkak të shtimit të kapacitetit të ruajtjes së energjisë në vend.

PËR KËTË ARSYE, duke marrë parasysh sa më lart, Palët bien dakord si vijon:

1. INTERPRETIMI

Çdo fjalë me gërmë të madhe e cila nuk është përkufizuar në Shtesën e 4-t do të ketë kuptimin që i është dhënë kësaj fjale në Kontratën e Koncesionit.

2. NDRYSHIMET

2.1 Në Nenin 1 të Kontratës së Koncesionit, përkufizimet e mëposhtme do të ndryshohen si vijon:

“Autoriteti Kontraktues” nënkupton ministrinë përgjegjëse për sektorin e energjisë në Republikën e Shqipërisë.

“Pika e Livrimit” është, për sa i përket një Hidrocentrali, pika ku matet Prodhimi Neto i Energjisë Elektrike dhe që gjendet në anën dytësore (110/220/400 kV) të transformatorit rritës ose të nënstacionit në centralin përkatës në pronësi të Koncesionarit dhe nëpërmjet të cilës Prodhimi Neto i Energjisë Elektrike kalon nga kontrolli dhe risku i Koncesionarit tek Sistemi i Transmetimit të Energjisë Elektrike.

“Hidrocentralet” nënkuptojnë Hidrocentralin e Banjës dhe Hidrocentralin e Moglicës dhe mund të përfshijnë Hidrocentralin e Kokel dhe/ose RP Moglica Shtesë, me kusht që Koncesionari zgjedh të ndërtojë Hidrocentralin Kokel dhe/ose RP Moglica Shtesë”.

“RP Moglica Shtesë” është një Hidrocentral me sistemin e rezervës së pompuar që do të ndërtohet pranë Hidrocentralit Moglicë dhe i lidhur me rezervuarin Moglicë në Luginën e Lumit Devoll, sipas përshkrimit në Shtojcën A, duke përfshirë të gjitha punët civile dhe të gjitha instalimet elektro-mekanike, përfshirë por pa u kufizuar në turbinat, gjeneratorët, pajisje ndihmëse të stacionit elektrik, transformatorë, pajisja e Zonës së

"Faza Para-Ndërtimit" është periudha e kohës e cila fillon në Datën Efektive dhe përfundon në Datën e Fillimit të Punimeve të Ndërtimit. Përfundimisht, (i) në lidhje me Hidrocentralin Kokel, Faza Para-Ndërtimit do të konsiderohet se ekziston gjatë periudhës së kohës e cila fillon në Datën Efektive të Shtesës së 4-t deri në Fillimin e Punimeve të Ndërtimit për Hidrocentralin Kokel (nëse i njoftohet me shkrim Autoritetit Kontraktues nga Konçesionari) dhe (ii) në lidhje me RP Moglica Shtesë, Faza Para-Ndërtimit do të konsiderohet se ekziston gjatë periudhës së kohës duke filluar në Datën Efektive të Shtesës së 4-t deri në datën më të hershme ndërmjet dates së fillimit të Punimeve të Ndërtimit të RP Moglica Shtesë apo skadimin e afatit të përcaktuar në Nenin 7.2.2 (d) me kusht që Konçesionari nuk i ka dërguar njoftim me shkrim Autoritetit Kontraktues se ai ka zgjedhur të Ndërtojë RP Moglica Shtesë.

"Tatimi mbi Vlerën e Shtuar" ose "TVSH" është tatimi mbi vlerën e shtuar që aplikohet në përputhje me Ligjin shqiptar nr. 92/2014, datë 24.07.2014, "Për tatimin mbi vlerën e shtuar", me ndryshimet e tij të herëpashershme, si dhe çdo taksë tjetër e ngjashme që aplikohet mbi ofrimin e mallrave dhe të shërbimeve dhe mbi importin e mallrave."

2.2 Neni 3.3.9 do t'i shtohet Kontratës së Konçesionit, sipas përmbajtjes në vijim:

"3.3.9 Afatet në Nenin 3.3 nuk do të zbatohen për RP Moglica Shtesë.

Një listë paraprake e aktiviteteve të cilat do të kryhen gjatë Fazës Para-Ndërtimit dhe Fazës së Ndërtimit të Hidrocentralit RP Moglica Shtesë është përfshirë në Shtojcën A".

2.3 Seksioni 7.2.2 do të ndryshohet si vijon:

"Konçesionari do të fillojë Ndërtimin e:

- a) Hidrocentralit të Banjës në Datën e Fillimit të Punimeve të Ndërtimit;*
- b) Hidrocentralit të Moglicës nga koha e kërkuar për të finalizuar Ndërtimin e Hidrocentralit Moglicë sipas Nenit 7.2.3;*
- c) Hidrocentralit Kokel, brenda 10 (dhjetë) viteve pas përfundimit të Hidrocentralit Moglicë, nëse Konçesionari, në gjykimin e tij të vetëm, zgjedh të Ndërtojë Hidrocentralin Kokel;*
- d) RP Moglica Shtesë, brenda 10 (dhjetë) viteve nga Data Efektive e Shtesës së 4-t, nëse Konçesionari, në gjykimin e tij të vetëm, zgjedh të Ndërtojë RP Moglica Shtesë. Konçesionari do të njoftojë Autoritetin Kontraktues për datën e fillimit të Punimeve të Ndërtimit për RP Moglica Shtesë ("Data e Fillimit të Punimeve të Ndërtimit të RP Moglica Shtesë")"*

dhe përfundojë Ndërtimin e Hidrocentraleve në përputhje me Praktikën e Industrisë së Mirë.

- 2.4 Në fund të gërmës (a) të Nenit 7.3.14, do të shtohet fjalia në vijim:

“Brenda 60 ditëve nga njoftimi me shkrim i Koncesionarit për Autoritetin Kontraktues se Koncesionari ka zgjedhur të Ndërtojë RP Moglica Shtesë, Koncesionari do t'i dorëzojë Autoritetit Kontraktues një Garanci Kontrate thelbësisht në formën e përcaktuar në Shtojcën D (Formati i Garancisë së Kontratës) në një vlerë prej 6 milion Euro dhe në çdo rinovim të mëvonshëm Garancia e Kontratës për RP Moglica Shtesë do të jetë e vlefshme për të paktën një vit”.

- 2.5 Neni 7.3.14 (d) do të ndryshojë si vijon:

“Autoriteti Kontraktues do të çlirojë plotësisht Garancinë e Kontratës të lëshuar për një Hidrocentral pas lëshimit të Certifikatës së Përfundimit Final për atë Hidrocentral”.

- 2.6 Neni 2.5.1 do të ndryshohet si vijon:

“Koncesionari do të jetë përgjegjës për Ndërtimin e Linjave të Transmetimit me shpenzimet e tij. OST ruan të drejtën e pronësisë mbi Linjat e Transmetimit. Me përfundimin e punimeve të ndërtimit për çdo Linjë Transmetimi, Koncesionari dhe OST hartojnë aktin e vënies në punë të Linjave të Transmetimit me anë të procesverbalit të mbledhjes të nënshkruar nga përfaqësuesit ligjorë të Koncesionarit dhe të OST-së. Linjat e Transmetimit do të konsiderohen se janë dorëzuar në datën e aktit të vënies në punë (me përjashtim të rasteve kur palët kanë nënshkruar një akt të veçantë dorëzimi, ku cilësohet një datë tjetër dorëzimi).

Për të shmangur çdo dyshim, OST merr në pronësi Linjat e Transmetimit, duke përfshirë punimet në proces gjatë ndërtimit. OST është përgjegjëse për kostot e mirëmbajtjes së Linjave të Transmetimit duke filluar nga data e dorëzimit të tyre.

Rregullat e mësipërme kanë përparësi ndaj dispozitave të çdo Marrëveshjeje për Lidhjen dhe Ndërtimin e një Shtese në Rrjetin e Transmetimit, që është nënshkruar apo do të nënshkruhet ndërmjet Koncesionarit dhe OST-së, dhe gjejnë zbatim për të gjitha Linjat e Transmetimit.”

- 2.7 Shtojca A e Kontratës së Koncesionit do të zëvendësohet plotësisht me Shtojcën A të re bashkëngjitur këtu në Shtesën e 4-t.

3. ZBATIMI I MEKANIZMIT TË AUTOFATURIMIT TË TVSH-SË PËR HIDROCENTRALIN KOKEL DHE RP MOGLICA SHITESË

Palët rikonfirmojnë se trajtimi i TVSH-së i përcaktuar në Nenin 2.8 të Kontratës së Koncesionit do të zbatohet edhe gjatë Fazës së Para-Ndërtimit dhe Fazës së Ndërtimit të Hidrocentralit Kokel dhe Hidrocentralit RP Moglica Shtesë. Koncesionari do të njoftojë autoritetet tatimore me shkrim për datën e fillimit të zbatimit të skemës së autofaturimit të TVSH-së.

Zbatimi i skemës së autofaturimit të TVSH-së nuk kushtëzohet nga lëshimi i njoftimit me shkrim të Koncesionarit për Autoritetin Kontraktues se Koncesionari ka zgjedhur të Ndërtojë Hidrocentralin Kokel dhe/ose RP Moglica Shtesë.

4. DETYRIMET E FAZËS PARA-NDËRTIMIT NËN PËRGJEGJËSINË E AUTORITETIT KONTRAKTUES

Autoriteti Kontraktues konfirmon dhe i bën të ditur Koncesionarit angazhimin e tij për të përmbushur Detyrimet e Fazës Para-ndërtimit nën përgjegjësinë e tij, sipas përcaktimit në Nenin 3.4 të Kontratës së Koncesionit.

Detyrimet e Autoritetit Kontraktues sipas Nenit 3.4 të Kontratës së Koncesionit nuk kushtëzohen nga lëshimi i njoftimit me shkrim të Koncesionarit për Autoritetin Kontraktues se Koncesionari ka zgjedhur të Ndërtojë Hidrocentralin Kokel dhe/ose RP Moglica Shtesë.

5. ZONAT QË MUND TË HIQEN NGA SHESHI

Gjatë të gjithë Afatit, kur Koncesionari arrin në përfundimin se një pjesë e tokës brenda Sheshit nuk nevojitet më për qëllimet e Projektit, ai duhet të informojë me shkrim Autoritetin Kontraktues. Brenda një muaji nga njoftimi i Autoritetit Kontraktues, Palët do të diskutojnë dhe bien dakord për veprimet që do të ndërmerren për heqjen e asaj pjese toke nga Sheshi i Projektit dhe dorëzimin pranë autoritetit kompetent.

6. MIRATIMI NGA KOMISIONI I NDIHMËS SHTETËRORE

Autoriteti Kontraktues konfirmon dhe bën të ditur që Komisioni shqiptar i Ndihmës Shtetërore ka miratuar termat dhe kushtet kësaj Shtese të 4-t dhe/ose ka konfirmuar se nuk ka elementë të ndihmës shtetërore.

7. MIRATIMI NGA KËSHILLI I MINISTRAVE DHE RATIFIKIMI NGA PARLAMENTI I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

7.1 Palët pranojnë se kjo Shtesë e 4-t do të hyjë në fuqi dhe do të ketë efekt të plotë në datën më të vonshme prej (i) nënshkrimit të saj nga Palët; (ii) datës së miratimit të saj nga Këshilli i Ministrave të Republikës së Shqipërisë; dhe (iii) 15 ditë pas datës së publikimit të ratifikimit të Shtesës së 4-t nga Parlamenti shqiptar në Fletoren Zyrtare (*fletorja zyrtare shqiptare*) (“**Data Efektive e Shtesës së 4-t**”).

7.2 Duke miratuar këtë Marrëveshje, Parlamenti i Republikës së Shqipërisë autorizon Autoritetin Kontraktues për të vepruar dhe lidhur këtë Marrëveshje për llogari të Republikës së Shqipërisë e cila do të bëhet në këtë mënyrë Palë e kësaj Marrëveshjeje.

8. TË NDRYSHME

8.1 Autoriteti Kontraktues pranon dhe njeh që Koncesionari në asnjë rast nuk do të konsiderohet se nuk ka përmbushur apo se ka shkelur një pjesë tjetër të Kontratës së Koncesionit përveç kësaj Shtese të 4-t, për çdo dështim apo vonesë në përmbushjen apo kryerjen e detyrimeve sipas kësaj Shtese të 4-t.

- 8.2 Autoriteti Kontraktues njih gabimin në versionin e përkthyer të publikuar të Kontratës së Koncesionit në lidhje me përkufizimin e “Vëllimi i Prodhimit sipas Kontratës” dhe pranon të zëvendësojë fjalët “duke llogaritur” me fjalët “duke mos llogaritur”.
- 8.3 Palët bien dakord që dispozitat e përcaktuara në nenet 14.2, 14.4 deri në 14.6, 14.8 dhe 14.10 deri në 14.16 të Kontratës së Koncesionit do të zbatohen *mutatis mutandis* ndaj Shtesës së 4-t. Palët më tej bien dakord se dispozitat e arbitrazhit të përcaktuara në nenet 13.3.2 deri në 13.3.4 do të zbatohen gjithashtu për Shtesën e 4-t.

NË DËSHMI TË SA MË LART, Shtesa e 4-t është nënshkruar nga përfaqësues të Palëve të autorizuar në mënyrë të rregullt në ditën, muajin dhe vitin e përmendur më lart.

MINISTRIA E INFRASTRUKTURËS DHE ENERGJISË SË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Nga: [Signature]
 Emri: [Signature]
 Titulli: Deputy Minister of Infrastructure & Energy

STATKRAFT AS

Nga: [Signature] [Signature]
 Emri: SIMON BRAIN INGE LÖVÅSEN
 Titulli: SVP CFD

DEVOLL HYDROPOWER SHA

Nga: [Signature]
 Emri: Rigels Cepçaj
 Titulli: Arbore e Përgjithshme

[Signature]
[Signature]
RG

SHTOJCAT

**Shtojca A – PERMBLEDHJE E PROJEKT-IDESE SE RISHIKUAR TE
KONCESIONARIT - PERSHKRIMI TEKNIK**

SHTOJCA A

PERMBLEDHJE E PROJEKT-IDESE SE RISHIKUAR TE KONCESIONARIT -
PERSHKRIMI TEKNIK

A) KERKESAT TEKNIKE MINIMALE

(a) Projekt-Ideja e Rishikuar dhe Projekti i Detajuar

Koncesionari ka pergatitur Projekt-Idene e Rishikuar per Luginen e Devollit me qellim kryesor shfrytezimin e potencialit hidroenergjitik duke arritur fleksibilitetin maksimal lidhur me prodhimin e energjise. Synimi paresor i projektit te propozuar eshte te arrije kerkesat e parashikuara te energjise elektrike nderkohe qe minimizon impaktin social dhe mjedisor.

Projekt-Ideja (e Rishikuar do te sherbeje si nje baze e pergjithshme per Projektin e Detajuar per tu dorezuar nga Koncesionari ne aplikimin e tij per nje Leje Ndertimi. Projekti i Detajuar mund te devijoje nga Projekt-Ideja e Rishikuar si rezultat i shqyrtimeve te metejshme te hollesishme gjeologjike, hidrologjike, mjedisore dhe teknike qe mund te kryhet nga Koncesionari pas miratimit te Projekt-Idese se Rishikuar, me kusht qe, gjithate keto devijime nuk do te cojne ne nje ndryshim te totalit te Kapacitetit te Instaluar per te gjithe Hidrocentralet ne total prej jo me shume se plus/minus 20% te 319 MW, dhe me kusht qe perdorimi i potencialit te lumit te jete bere nga te pakten tre Hidrocentrale ne zonen e Projektit.

(b) Strukturimi i Hidrocentraleve

Projekti ndodhet rreth 50 - 70 km ne juglindje te Tiranes ne pjesen qendrore-lindore te Shqiperise, ne jug te lumit te Shkumbinit. Zona i perket administrativisht prefektures se Elbasanit dhe Korçes, dhe eshte pjese e Rajonit Malor qendror jugor te shqiperise.

Lumi i Devollit e ka burimin e tij ne Malet e Gramozit ne nje lartesi prej 1 500 – 1 700 m mbi nivelin e detit. Pasi kalon luginen e Korçes ne drejtim perendimor, lumi i Devollit hyn ne rajonin malor te Gores afer qytetit te Maliqit, duke krijuar nje luginen te ngushte brenda formacioneve ranore dhe argjilore.

Lugina vazhdon te ngushtohet akoma me tej permes shkembinjve ultra-bazikë dhe shkembinjve ranoro/argjilorë te Paleogjenit.

Zona karakterizohet nga procese aktive erozioni me transport te konsiderueshem sedimentesh ne lumin e Devollit dhe degeve te tij, dhe sedimenteve pergjate pjeseve te uleta, te gjera te lugines se Devollit, e cila ka pjerresi me te ulet lumore.

Projekti perfshin tre hidrocentrale qe perdorin prurjet nga zona ujembledhese prej 2 890 km² ne rrjedhen e eperme te Banjes ne nje lartesi shfrytezimi nga 650 m m.n.d ne Moglice deri poshte ne 95 m m.n.d ne Banje. Per me teper, Projekti perfshin një Hidrocentral me sistemin e Rezervës së Pompuar (RP) te lidhur me Rezervuarin e Hidrocentralit Moglice, (ne vijim referuar si “RP Moglica Shtese”, me Centralin e ndodhur midis Rezervuarit te Hidrocentralit Moglice dhe Rezervuarit te Eperm te RP Moglica Shtese e re ne lartesi rreth 1250 m.a.s.l.

Projekti Hidroenergjitik ka keto te dhena kryesore:

Hidrocentrali	Shkarkimi Projektuar	Kapaciteti Instaluar (Turbina)	Prodhimi Mesatar
HEC-i i Moglicës	65 m ³ /s	177 + 1.2 MW	445 GWh/vit
HEC – i i Kokelit	73 m ³ /s	35.2 MW	92 GWh/vit
HEC-i i Banjës	95 m ³ /s	63.4 MW + min. 1.4 MW	252 GWh/vit
Gjithsej¹		278.2 MW	789 GWh/vit
RP Moglica Shtese	230m ³ /s (+/-35%)	1200 MW (+/-35%)	Nuk është i disponueshem pasi varion gjate viteve

Sipas shpronësimit të tokës në bazë të kësaj Marrëveshjeje, Koncesionari do të respektojë dhe ruajë të drejtat ekzistuese të paleve të treta për të marrë ujë për vaditje deri në masën që keto të drejta kanë qenë ligjrisht të autorizuar dhe faktikisht të përdorura në Datën e Efektive.

(c) Prirshmëria e jetëgjatësisë së Projektit dhe Standardet e Ndertimit

Prirshmëria e jetëgjatësisë së projektit dhe standardet e ndertimit do të jenë në përputhje me praktikën e industrisë së mirë dhe standardet Europiane.

B) SHFRYTEZIMI I POTENCIALIT HIDROENERGJITIK TË LUMIT TË DEVOLLIT

Zona ujëmbledhëse e Lumit të Devollit ka një model prurjesh të theksuara sezonale me vëre të thate dhe dimër të lagësht. Vërsimi mesatar vjetor në digën e Banjës është i përllogaritur në 1 484 milion m³.

Hidrocentrali i eperm, HEC-i i Moglicës, do të shtrihet në një seksion të lumit të Devollit i me gjatësi 22 km dhe një rënie prej 300 m. Vepra marrese në HEC-in e Moglicës ndodhet në rezervuarin e krijuar nga një digë me mbushje shkëmbore me një lartësi prej 150 m me berthamë qendrore prej asfalto -betoni e njohur si Diga e Moglicës. Centrali ndodhet nën sipërfaqen e tokës në shpatin verior të lumit të Devollit, dhe tuneli shkarkues është në pjesën e eperme fundore të rezervuarit që do të krijohej nga një digë 53 m e lartë, e njohur si Diga e Kokelit.

Hidrocentrali i mesëm, HEC -i i Kokelit, do të ndodhet në një shtrirje të lumit të Devollit me gjatësi 5.4 km me një lartësi shfrytëzimi prej rreth 55 m. Pjesa më e madhe e lartësisë së shfrytëzimit krijohej nga Diga e Kokelit, 50 m e lartë. Një pjesë e Digës është e përbërë nga masiv betoni, pjesa tjetër është digë me mbushje guri me një ekran asfalto në anën e eperme të mbushjes së digës. Godina e HEC ndodhet mbi tokë në kembë të digës.

Hidrocentrali i poshtëm, HEC-i i Banjës, ndodhet në një seksion gjatësor prej 16 km në lumin e Devollit me një lartësi shfrytëzimi prej 77 m. Diga është projektuar si një digë me argjinaturë me

¹ RP Moglica Shtese nuk përfshihet

nje lartesi maksimale prej rreth 85 m mbi shtratin fillestar te lumit. Diga ka nje berthame argjile te papershkueshme. Centrali i ndodhur mbi toke dhe kanali shkarkues fundor ndodhen ne rrjedhen e poshtme te diges ne shpatin jugor.

Pjese te Hidrocentralit te Banjes jane tashme te ndertuara, me punime te ndermarra midis fundit te viteve 1980 dhe 1995. Pritat dhe tubacioni i devijimit me porta hyrese jane perfunduar. Shkarkuesi fundor mundeson devijim ne nje nivel te ulet te lumit te Devollit. Gjate prurjeve te larta ne rezervuar rezervuari i krijuar mundeson nje grumbullim te ujit per te zbutur prurjet e shkarkimit ne anen e poshtme. Ndertimi i diges kryesore, perfshire galerine cimentuese, eshte perfunduar deri ne nje nivel prej 125 m dhe 130 m mbi nivelin e detit. Brenda kufirit te majte eshte germuar dhe perfunduar pjeserisht tuneli hyres dhe ai devijues. Keto struktura jane inspektuar dhe jane konsideruar te nje cilesie te mjaftueshme si baze per vazhdimin e ndertimit. Eshte germuar gjithashtu nje grope ne zonen e propozuar per godinen e centralit.

RP Moglica Shtese do te gjendet prane Rezervuarit te HEC-it Moglice dhe do te perdore ujin ne Rezervuarin e HEC-it Moglice. Lartesia maksimale e shfrytëzimit / rënia do te krijohet duke vendosur nje rezervuar te epërm ne kodrat mbi rezervuarin Moglice, (ne vijim referuar si “Rezervuari i Eperm i RP Moglica Shtese”). RP Moglica Shtese do te pompoje ujin nga Rezervuari i HEC-it Moglice ne Rezervuarin e Eperm te RP Moglica Shtese dhe do te gjeneroje energji kur uji te rrjedhe perseri pas ne Rezervuarin e HEC-it Moglice. Rezervuari i Epërm i RP Moglica Shtese do te krijohet duke ndertuar diga te mbushura me gure, te planifikuara kryesisht per ruajtjen ditore te ujit. Tunelet e ujit dhe centrali gjenden nen-toke.

Figurë 1: Paraqitja e kaskades se HEC-it te Moglicës – HEC-it te Koklës – HEC-it te Banjes –RP Moglica Shtese

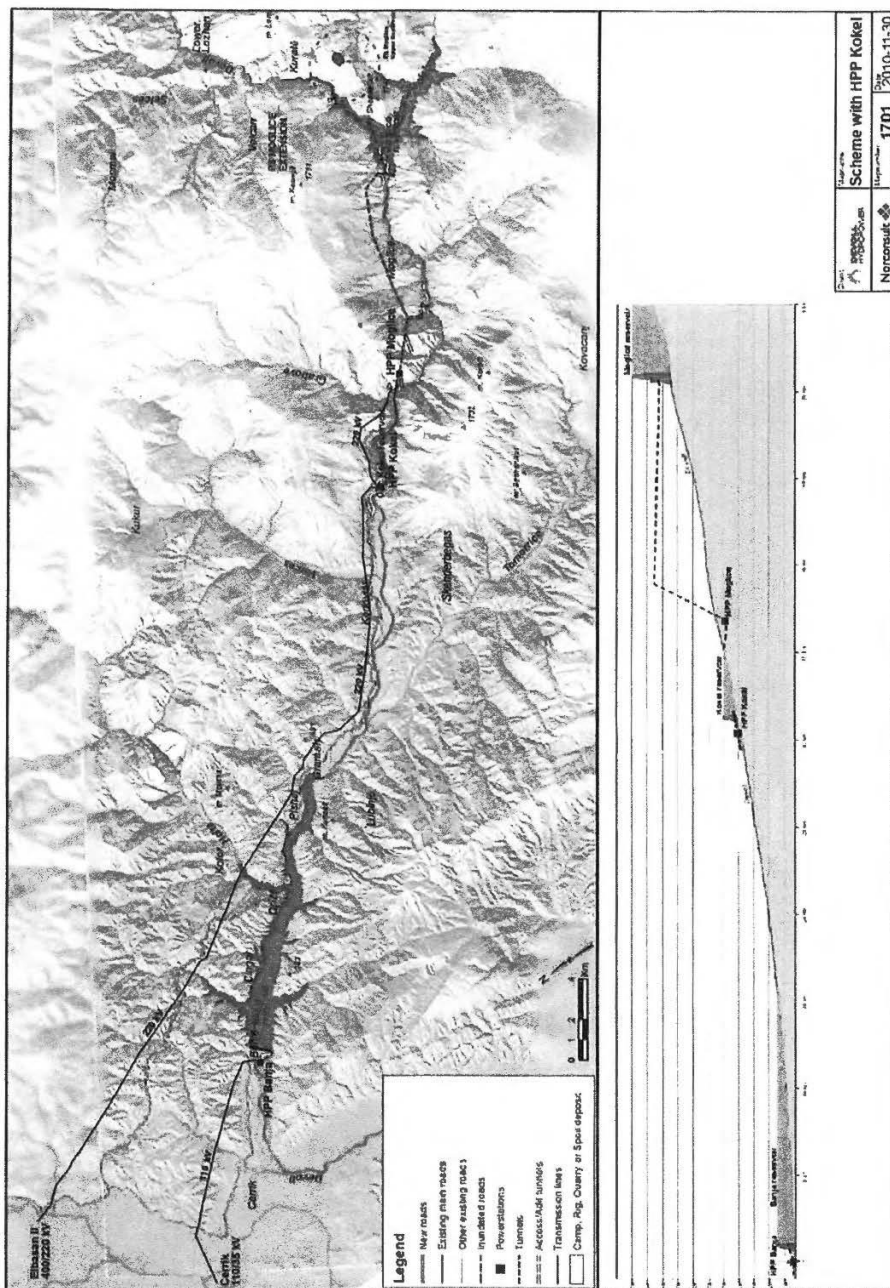
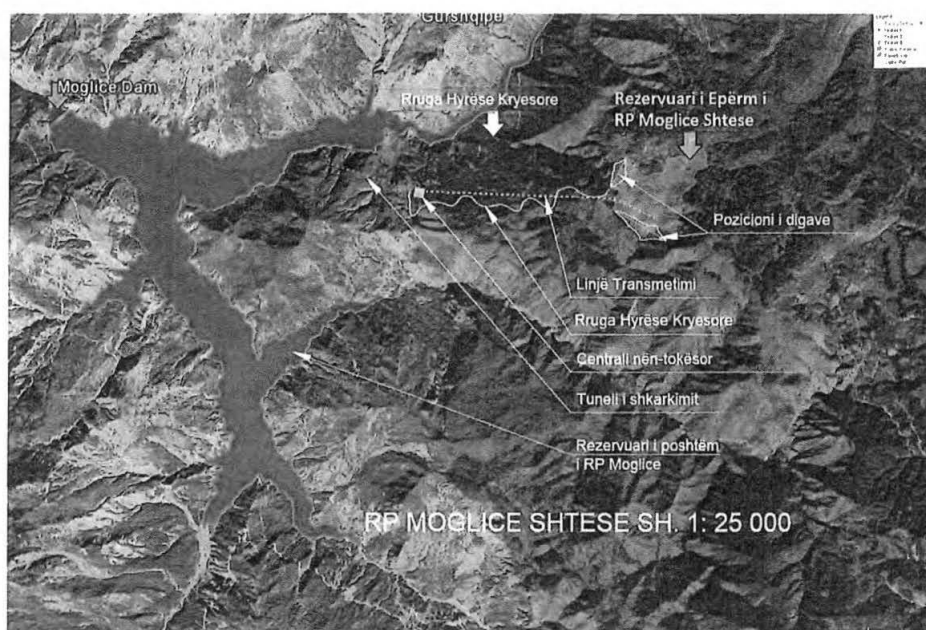

Figura 2: Ilustrim i RP Moglica Shtese

Hidrologjia

Lumi i Devollit (3140 m²) është dega kryesore e lumit Seman (5950 km²), nderkohe që degët me të mëdha të lumit të Devollit janë Tomorrice (320 km²), Malsise (300 km²) dhe Dunavecit (275 km²). Lumi i Devollit kalon përmes disa zonave të ndryshme klimatike. Karakteristikat kryesore të këtyre zonave klimatike janë vere e thatë dhe dimër i lagësht.

Për shkak të pozicionit gjeografik dhe largësisë nga deti, reshjet ndryshojnë dukshëm përgjatë lumit. Rrjedha e eperme e basenit lumor ka nivelin më të ulët të reshjeve në Shqipëri, nderkohe që pjesa malore e zonës së mesme arrin sasi dukshëm më të larta. Zona është gjithashtu e karakterizuar nga një intensitet i ulët reshjesh, me mesatare vjetore maksimumi 24 ore reshje me vlerë prej 40-80 mm. Debora në dimër është e zakonshme, dhe maksimumi i monitoruar i trashësisë së deborës është deri në 2 m. Numri i ditëve të mbuluara me deborë në vit mund të variojë nga rreth 30 ditë në pjesët e ulëta, deri në rreth 90 ditë në zonat malore.

Jane kryer analiza gjithëpërshirëse mbi të dhënat për prurjet dhe reshjet për zonën ujëmbledhëse. Vlerat mesatare vjetore të prurjeve për sheshet e digave në rrjedhën kryesore janë vlerësuar në bazë të të dhënave nga periudha 1953-2005.

1.1.1.1.1.1 Prurjet mesatare vjetore në sheshet e digës.

Sheshi i digës	Sipërfaqja (km ²)	HRWL ^{*)} (m m.n.d.)	OFWL ^{**)} (m m.n.d.)	Prurjet mesatare vjetore		
				(l/s/km ²)	(m ³ /s)	mil. m ³ /vit
Moglicë	1671	650	651.5	13.1	21.8	689
Kokel	1885	350	350	14.4	27.1	854
Banja	2890	175	176.5	16.3	47.1	1484

*) HRWL = niveli më i lartë i rregullatorit të ujit

**) OFWL = niveli më i lartë i ujit gjatë operimit (do të përdoret për kontrollin e përmbajtjeve)

Kapaciteti depozitues i rezervuareve

	RP Moglica Shtese	Moglicë	Kokel	Banje	Gjithsej ²
Vëllimi i shfrytëzueshëm (mil m ³)	5-20	152	15.2	178	345.2
Vëllimi i vdekur (mil m ³)	0	210	4.3	213	427.3

² RP Moglica Shtese nuk përfshihet

48
ml.
RG

Sizmiologjia

Shqipëria gjendet në rripin sizmik të Mesdheut-Alpin dhe përben pjesë të lidhjes mes mikropllakave të Adriatikut dhe pllakave euroaziatike. Sizmiteti në vend karakterizohet nga një aktivitet intensiv tërmetesh të vogla dhe tërmete të mesatare, të ndryshme nga ngjarjet e mëdha. Shkakë kryesor për veprimtarinë sizmike në Shqipëri është goditja midis mikropllakave të Adriatikut dhe formimit të maleve shqiptare.

Të gjitha strukturat do të vlerësohen për ngarkesën tërmeti. Metoda e projektimit, gati-statike ose dinamike, do të zgjidhet në bazë të karakteristikave të elementeve të projektuar dhe klasifikimit sipas sigurisë/ pasojave të tyre. Elementet strukturore do të diferencohen sipas pasojave të dështimit të tyre. Strukturat ku humbja e funksionalitetit ka pasojë të mëdha përfshirë digën dhe strukturat e tjera kritike për sigurinë e digës do të kontrollohen për një periudhë kthimi prej 1 në 500 vjet si një ngarkesë e ndryshueshme dhe 1 në 10 000 vjet si një ngarkesë aksidentale. Strukturat e tjera do të kontrollohen vetëm për një periudhë kthimi prej 1 në 2 000 vjet si një ngarkesë aksidentale. Kombinime të ndryshme ngarkesash pa pasur humbje në funksionueshmëri duhet të tolerohen, ndërsa për kombinime aksidentale ngarkesash, mund të tolerohen dëmtime mbi strukturat, por nuk duhet të ndodhë shembje.

Faktorët e ngarkesës/faktorët e sigurisë do të jenë në përputhje me rekomandimet përkatëse ndërkombëtare dhe kodet e projektimit.

C) HEC-i i MOGLICES, SKEMA E PERGJITHSHME

Hidrocentralet e Moglicës janë Hidrocentralet e Epermë të tre Hidrocentraleve që formojnë Projektin Hidroenergjetik të Devollit.

Diga e Moglicës së bashku me vepren e marrjes ndodhet përafërsisht 1.5 km poshtë pikës së bashkimit të lumit të Malsisë dhe lumit të Devollit, ndërkohe që shkarkimi i kanalit fundor ndodhet në lumin e Devollit rreth 300 m sipër pikës së bashkimit midis degës së Grabovës dhe lumit të Devollit.

Godna e centralit nëntokësor ndodhet në shpatin verior përafërsisht 1.25 km jug-juglindje të bashkimit të degës Grabovë me lumin Devoll.

Skema shfrytëzon një lartësi maksimale shfrytëzimi/ rënje prej 300 m midis HRWL në rezervuarin e Moglicës në lartësi prej 650 m mbi nivelin e detit poshtë deri në HRWL-në në Rezervuarin e Kokelit në një lartësi prej 350 m mbi nivelin e detit. Si masë për reduktimin e përmbajtjeve, kuota e ujit në digën e Moglicës mund të shkojë deri në 651.5 m mbi nivelin e detit. Nga vepra marrese në lartësi prej 610 m mbi nivelin e detit prurja llogaritet prej 65 m³/s e turbinave transmetohet përmes tunelit të devijimit prej 10.8 km të gjatë prej të cilit rreth 6.5 km do të gërmohen nga një makineri për hapjen e tuneleve (TBM) dhe pjesa e mbetur me shpim dhe teknika shpërthimi.

Në fund të rrjedhës së poshtme të tunelit të devijimit, uji do të hyjë në dy tubacione çeliku paralele me një diametër prej 3.2 m, përkatësisht 50 m dhe 65 m të gjatë, që të çojnë tek dy turbinat Francis. Një tunel fundor 890 m i gjatë me një seksion të tërthor prej 37 m² rikthen rrjedhën e turbinës në lumin e Devollit.

Në zonën e projektit mund të arrihet nga zonat e rrjedhës së eperme dhe ato të poshtme nga një rrugë që shkon paralelisht me lumin përmes Lugines së Devollit.

Projekti përfshin pjeset kryesore si ne vijim:

- Diga e Moglices, një dige me mbushje shkembore 150 m e lartë me një berthamë asfalti të vendosur në qendër (ACC);
- Tuneli i poshtëm i shkarkimit dhe tuneli i derivimit, me porta ndaluese në veprën e marrjes dhe 2 porta rreshqitese;
- Tuneli i eperm i shkarkimit me dy porta rreshqitese;
- Një kapërderdhës me porta në shpatin e djathtë me 3 porta radiale, një rreshqitese dhe një pus shuarjeje
- Një hidrocentral të vogël në këmbë të digës për të përdorur rrjedhën e lirë mjedisore;
- Hyrjen me skare për mbledhjen e mbetjeve dhe një portë rrotulluese për tunelin e derivimit të ujit, të kombinuar me një hyrje për hidrocentralin e vogël dhe pajisjet për pastrimin dhe hidrothithjen e sedimenteve;
- Mikro tunele të veshur; një për hidrocentralin e vogël dhe një për sistemin e pastrimit dhe hidrothithjes së sedimenteve;
- Një tunel derivimi 10.8 km i gjatë me 3 tunele inspektimi;
- Një tunel i pjerret i vërsimit me një gjatësi prej 0.8 km;
- Dy tubacione nëntokësore të medha çeliku, nga një për secilën turbinë;
- Një central nëntokësor me një shpellë dhe një shpellë për transformatorin të dyja të lidhura me sipërfaqen e tokës nepermjet një tuneli 0.5 km të gjatë dhe një tuneli të vecantë prej 0.7 km të gjatë, tunel i kombinuar shpëtimi dhe kalimi të kabllave Një tunel fundor 0.9 km të gjatë i cili të çon në rezervuarin e krijuar nga diga e Kokelit në lumin e Devollit;
- Një mekanizëm ndalues në dalje të tunelit shkarkues fundor;
- Një tunel 0.2 km të gjatë të kombinuar me tunele hyrëse - dhe tunele vërsimi për në shkarkuesin fundor;
- Një godinë portale në tuneli e kalimit; dhe
- Një nënstacion me godinë kontrolli;
- Një linjë transmetimi 220 kV prej 51.5 km të gjatë mes nënstacionit të Elbasanit II dhe HEC-it të Moglices;
- Një linjë 35 km e gjatë 22 kV për shpërndarje në sheshet e ndryshme të ndërtimit.

Gjeologjia

Zona e Digës së Moglices

Diga e Moglices ndodhet në një kanion, shumë të pjerret në shpatin e djathtë. Pjesa më e madhe e digës gjendet në një masiv konglomerat, i cili shtrihet mbi flişet (*Flysch*). Kufiri mes dy llojeve të shkëmbinjve përkulet 25-30 gradë drejt veri-lindjes. Themeli në shpatin e majtë përbehet nga shkëmbinj dhe mbetje të "pa konsoliduara", deri në një thellesi të hamendesuar prej përafërsisht 100 m.

Njesite kryesore litologjike brenda perkuljeve ose thyerjeve te shesheve te diges jane:

- Konglomeratet
- Masive te gureve ranore
- Alternim guresh ranore dhe argjilore

Inspektimet tregojne depertueshmeri mesatare dhe deri ate te larte dhe ne 20 m e siper te konglomeratit dhe thellesi mesatare deri ne te ulet ne thellesi. Pritet te kete zona sub-horizontale, pjeserisht te mbushura, te cilat mund te kerkojne veshje.

1.1.1.1.2 Skema dhe projekti i pergjithshem nentokesor

Baza per tunelin dhe skemen e projektit eshte nje vend i caktuar i vepres se marrjes ne sheshin e Diges se Moglices dhe nje vendndodhje lokale e optimizuar e tunelit shkarkues. Vendndodhja e centralit dhe sistemi i tuneleve perkates eshte kryesisht i rregulluar nga kriteret teknike qe vijne si pasoje e projektimit te hidrocentralit, kushteve topografike dhe gjeologjike.

Shtirret e propozuara, vendndodhjet dhe konceptet korresponduese per projektimin e tunelit konsiderohen te pranueshme dhe ne nje ane konservatore ne kete faze te projektimit, bazuar ne njohurine aktuale gjeologjike, mekanike, tabela standardesh dhe eksperience praktike.

Shtirja e rekomanduar per vijen e ujit eshte perzgjedhur ne baze te rruges me te shkurter te mundshme duke konsideruar mjaftueshem mbulimin e anes, mbingarkimin dhe nivelin e ujit nentokesor.

Skema e organizimit te tunelit per vijen e ujit eshte e ndare ne seksionet ne vijim:

- Tuneli i derivimit Moglice-Shemsit eshte i dominuar nga nje seri flishesh te nderprere nga shtresa ranore dhe konglomerate. Ky seksion do te germohet nga nje makineri per shpimin e tunelit e cila vazhdon instalimin e veshjes segmentale per te gjithë shtirjen.
- Tuneli i derivimit ne pjesen e eperme te tunelit hyres te Shemsit eshte germuar per te takuar TBM nga vepra marrese e Moglices. Ky seksion eshte rekomanduar si tunel konvencional shpim e shperthim, pjesa me e madhe e pritshme te jete e veshur me beton.
- Tuneli i Shemsit deri ne tuneli inspektues te derivimit supozohet se ndodhet mbi shkembinj te forte ofiolitik dhe supozohet te germohet me metoda konvencionale shpim e shperthim.
- Pjesa e poshtme e tunelit te derivimit drejt centralit supozohet te jete vendosur ne gure relativisht te forte ofiolitik dhe rekomandohet te germohet nga nje metode konvencionale shpim e shperthim.
- Tuneli i prurjeve supozohet te germohet ne shkembinj pjeserisht te forte ofiolitik dhe eshte rekomandohet te germohet nga nje metode konvencionale shpim e shperthim.

Plani nentokesor ne zonen e centralit konsiston ne elementet e meposhtem:

- Centrali dhe shpella ee transformatoreve
- Tuneli i kalimit per ne ndertesen e centralit
- Tuneli kabllor dhe ai i shpetimit nga centrali per ne siperfaqe

- Tuneli i inklinuar i derivimit germuar nga shpella e centralit
- Tuneli shkarkues fundor

Punimet nentokesore ne zonen e centralit supozohet te germohen ne shkembinj relativisht te forte ofiolitike me cilesi te mases shkembore kryesisht mesatare me disa seksione te varfra dhe shkembinj jashtezakonisht te dobet. Te gjithë keto tunele dhe shpella rekomandohen te germohen nga metoda Shpim e Shperthim.

Çeshtje mjedisore te nje rendesies pecifike per fizibilitetin dhe projektimin

Si pasoje e krijimit te Rezervuarit te Moglices, zonat tokesore ne luginen e eperme te Devollit do te permbyten mbi nje gjatesi prej perafersisht 22 km. Ndikimet sociale dhe mjedisore jane identifikuar dhe masat per minimizimin e tyre pershkruhen ne raportin VNMS-se. Ndikimi kryesor mjedisor mund shihet ne lidhje me ndryshimet ne regjimin hidrologjik te lumit te Devollit. Devijimi i ujit ne digen e Moglices do te pakesoje prurjet ne Devoll ne zonen midis sheshit te diges dhe rezervuarit te Kokelit. Kjo do te zbutet me shkarkim te rrjedhes minimale. Ndikimet sociale kryesore jane humbja e tokes bujqesore dhe hortikulturave, dhe humbja e standardeve te jeteses e kushtezuar nga to. Nevojitet risistemimi i shtepive ne 2 fshatra, Nikollare dhe Lumaj, dhe zevendesimi i infrastruktures ekzistuese (si p.sh. shkolla dhe infrastruktura shendetesore, rindertimi i rrugeve etj). Minimizimi i duhur i pasojave do te iniciohet ne bashkepunim me Qeverine e Shqiperise kur te jete e pershtatshme si per mjedisin ashtu edhe per personat e prekur nga projekti.

D) SKEMA E PERGJITHSHME E HEC-it TE KOKELIT

HEC-i i Kokelit perdor nje lartesi shfrytezimi prej 55 m mes lartesisë 350 m.m.n.d dhe lartesisë 295 m.m.n.d ne lumin Devoll, te krijuar nga diga e Kokelit perafersisht 53 m e larte, e projektuar si nje dige graviteti prej betoni e lidhur me nje dige me mbushje shkembore me shtrese asfalti drejt shpatit te djathte Centrali dhe shkarkuesi fundor jane te vendosur ne shpatin perendimor ne kembe te diges prej betoni. ne. 5 m e fundit te lartesisë se shfrytezimit jane marre duke ulur shtratin e lumit duke ndertuar kanale ne nje gjatesi prej perafersisht 600 m nga dalja e tunelit shkarkues fundor.

Ne zonen e projektit mund te arrishnga zonat e rrjedhes se eperme dhe ato te poshtme nga nje rruge qe shkon paralelisht me lumin permes Lugines se Devollit.

Projekti i Kokelit perfshin keto pjese kryesore:

- Ruget hyrese
- Digen e Kokelit qe perfshin:
 - Nje seksion te diges me mbushje shkembore dhe shtrese asfalti
 - Nje seksion dige graviteti prej betoni me vepra hyrese tubacione per ne central, kaperderdhes dhe tuba per pastrimin e sedimenteve dhe devijimin gjate ndertimit;
- Nje pus shuarjeje
- Nje central mbi siperfaqen e tokes me pajisje prodhimi energjie;
- Nje kanal shkarkues fundor;

- Nje godine me ingranazh kontrolli te izoluar me gaz; dhe
- Lidhjen me linjen e transmetimit 220 kV Elbasan II – nenstacioni i Moglices.

Zona e Kokelit – kushtet e themelit:

Kuadri gjeologjik ne sheshin e diges se Kokelit eshte i formuar nga litologjite e kufirit te ofioliteve ultrabazike te masivit te Devollit. Ne aspektin tektonik ato i perkasin zones se Mirdites.

Rezultatet e shpimit dhe hartezimi i detajuar tregojne se sheshi i diges karakterizohet nga litologjite e kufirit (sekuencat Melangje) te masivit te Devollit te cilat mund te ndahen ne tre nenlloje. Ato jane vertete kombinime tektonike melangje me perberje heterogjene.

Shpati i majte i diges eshte ndertuar nga Amfibolite dhe Serpentine te zones argjilore. Te monitoruara ne nje shkalle me te madhe keto Amfibolite dhe Serpentine jane thjesht trupa te prere ne zonen argjilore te thermuar, por si trupa te prere jane mjaftueshem te medhenj per te krijuar nje shpat te majte te qendrueshem me kushtet me te me te mira te mundshme te mases shkembore.

Mund te supozohet per centralin se pjesa me e mire gropes/tunelit te germuar do te ndodhet ne sedimente aluviale te lumit te Devollit te gershetuara me papasterti nga shpati i majte. Shpati perendimore e tunelit/gropes se centralit ka shume gjasa qe te jete shkemb amfobolitik.

Sjellja e masave gurore gjate germimit do te percaktohet nga nje pjese ranore dhe orientimit te permbajtjes se preferuar.

Niveli zero i germimit te centralit te Kokelit eshte perafersisht 280 m.m.n.d. Germimi do te rezultojte ne gropa te pjerrta deri ne nje lartesi prej 30 m pergjate skajit jug-perendimor. Ne pergjithesi orientimi qe perkulet paralel me luginen nuk eshte i favorshem. Pjerresia e shpatit, lartesia e mureve dhe mbeshetja e perforcuar si edhe dhe shtrengimi me gure sistematik dhe/ose ankorimi duhet te projektohen sipas cilesive te masiveve-shkembore mekanike dhe analizes se detajuar te permbajtjes qe eshte per t'u kryer ne fazen e ardhshme te projektimit.

Ceshtje mjedisore te nje rendesie specifike per fizibilitetin dhe projektimin

Si pasoje e krijimit te Rezervuarit te Kokelit, zonat tokesore ne mes te lugines se Devollit do te permbyten mbi nje gjatesi prej perafersisht 5.4 km. Ndikimet sociale dhe mjedisore jane identifikuar dhe pakesuar siç pershkruhet ne raportin e VNMS-se. Ndikimet sociale jane te moderuara ne krahasim me ato te HEC-it te Banjes dhe HEC-it te Moglices, por ka humbje te tokes bujqesore dhe hortikulturave, si edhe dhe humbja e standarteve te jeteses e ksultezuar nga to. Ka nje vend me specie bimesh endemike ne zonen ne te cilen mund te kete impakt per shkak te punimeve ndertimore. Minimizimi i duhur ipasojave do te iniciohet ne bashkepunim me Qeverine e Shqiperise kur te jete e pershtatshme si per mjedisin ashtu edhe per personat e prekur nga projekti.

E) SKEMA E PERGJITHSHME E HEC-it te BANJES

HEC-i i Banjes perdor nje lartesi shfrytezimi mes 175 m .m.n.d dhe 95 m m.n.d. Hidrocentrali ndodhet perafersisht 14 km poshte rrjedhes ne qytetin e Gramshit. Plani i pergjithshem eshte ne parim i njejte me planet fillestare shqiptare per projektin. Diga dhe tuneli i derdhjes eshte lene pjesisht i perfunduar pasi zona u braktis ne vitet 90.

Rezervuari i krijuar nga diga e Banjes do të jetë përafërsisht 80 m i lartë. Si masë për pakësimin e permbytjes struktura e digës mund të bëhet që të përballojë nivelin më të lartë gjatë operimit (OFWL) prej 176.5 m .m.n.d. Diga është projektuar si një digë argjinature me berthamë të papershkueshme argjili. Hyrja në rezervuarin e Banjes ndodhet pak sipër digës në shpatin e majtë të lumit të Devollit. Hyrja me porta për mbylljen e tunelit të derivimit do të instalohet në një kullë të ndarë. Një portë çeliku do të drejtojë ujë në centralin që ndodhet në sipërfaqe. Nga centrali një kanal shkarkues fundor do të kthejë ujë në lumë. Hidrocentrali do të pajiset me dy njësi Francis dhe një njësi të vogël për shkarkimin minimal me një total të kombinuar të kapacitetit të turbinave prej 63.4 MW + min. 1.4 MW.

Madhësia e njësisë së vogël mund të rritet në mënyrë që të shërbejë me mirë për ujë për vaditje. Mesatarja vjetore e përlogaritur për prodhimin e energjisë është 252 GWh.

Devijimi ekzistues i lumit nën digë do të vihet në funksion për kohezgjatjen e punimeve të ndërtimit, por do të bëhet i përhershëm pas mbylljes së parë. Një mundësi tjetër për të ulur nivelin e ujit në rezervuar mundësohet nëpërmjet një degezimi në porta dhe një kanal emergjence për uljen e nivelit.

Hidrocentrali i Banjes përfshin këto pjesë kryesore:

- Rruget hyrese;
- Digen e Banjes;
- Kaperderdhesin;
- Vepren e marrjes, tunelin e derivimit (veshje çeliku në tunel dhe porta pjesërisht nëntokë);
- Central mbisipërfaqen e tokës me pajisje prodhimi të energjisë;
- Kanal shkarkues fundor;
- Sistem për të mbledhur sedimentet; dhe
- Një dalje emergjence (degezim i portës dhe kanalit).
- Nënstacion;
- Linjë të re transmetimi 110 kV 11.5 km të gjatë deri në nënstacionin e Cerrikut;
- Rindërtim të linjës 35 kV mes Banjes dhe Mjekës.

Gjeologjia e zonës së Banjes

Në zonën e Digës së Banjes fiziografia e luginës së Devollit është ajo e një luginë të gjërë lumore. Brenda bazës së luginës hasen depozitime aluviale që shtrihen mbi një formacion me përmbajtje flishe. Depozitimet aluviale vlerësohet të jenë mes 5 m deri 15 m të gjera.

Anet e luginës janë të mbuluara nga një shtresë materiali të perthithur nga toka (dhe i gërryer i transportuar poshtë nëpër shpat). Në pjesë të shpatëve të luginës mund të gjendet një konglomerat, dobësisht e çimentuar, mbi themelet me flishe. Konglomerati mund të jetë gjithashtu i pranishëm nën depozitat aluviale në baze të luginës. Duhet të parashikohen burime në kontakt me konglomeratet.

Thellessia e erozionit të themelit prej flishesh është raportuar të variojë nga 0.5 m deri në 1.5 m nën depozitat aluviale brenda shtratit të lumit mes 4m deri në 8m mbi shpatet e lugines.

Struktura gjeologjike në zonën e digës është e karakterizuar nga një strukturë e pjerrët sinklinale, aksi i të ciles perkulet drejt jug-lindjes në drejtim të rrjedhës së eperme. Struktura sekondare sinklinale dhe antiklinale janë të pranishme. Një thyrje masive e perkulur kalon neper kufirin e djathtë. Raportime të meparshme sugjerojnë që ka pasur zhvendosje të “vogla” përgjatë kësaj thyrjeje.

Vete diga ekzistuese e Banjes është kryesisht e ndodhur në një zonë të dominuar me gure ranore rralle here të nderthurur me gure argjilore. Rezervuari i Hidrocentralit të Banjes është teresisht i ndodhur në formacionin e flisheve të Krujes.

Cështje mjedisore të një rendsie specifike për fizibilitetin dhe projektimin

Si rezultat i krijimit të Rezervuarit të Banjes, zonat tokësore në luginën e poshtme të Devollit do të permbyten në një shtrirje prej përafërsisht 13.5 km. Ndikimet sociale dhe mjedisore janë identifikuar dhe masat për pakesimin e tyre janë përshkruar në raportin e VNMS-së. Ndikimi kryesor mjedisor mund shihet në lidhje me ndryshimet në regjimin hidrologjik të lumit të Devollit. Regjimi hidrologjik do të ndryshojë në rrjedhën e poshtme të digës së Banjes. Kjo do të pakesohet me shkarkim minimal të qarkullimit. Ndikimet sociale janë humbja e tokës bujqësore dhe hortikulturave, si edhe dhe humbja e standarteve të jetesës kushtezuar nga to. Është identifikuar gjithashtu nevoja për zhvendosjen e shtëpive përgjatë rezervuarit dhe një nevojë për të zëvendësuar infrastrukturën ekzistuese (si p.sh. shkolla, rindertim të rrugëve dhe urave etj). Minimizimi i duhur i pasojave do të iniciohet në bashkëpunim me Qeverinë e Shqipërisë kur të jetë e përshtatshme si për mjedisin ashtu edhe për personat e prekur nga projekti.

F) PLANI I PERGJITHSHME I RP MOGLICA SHITESË

Rezervuari i Eperm i RP Moglica Shtesë gjendet rreth 8 km në lindje të Digës së Moglicës ku një pjesë e eperme në formën e një ene dhe pjesë e eperme relativisht e sheshtë e lugines është e përshtatshme për ruajtjen ditore të ujit për t’u përdorur nepermjet një hidrocentrali me sistemin e rezervës së pompuar.

Rezervuari i Eperm do të përbehet nga 2 diga me mbushje shkëmbore në lartësi nga 20 deri 70 m.

Centrali nën-tokësor gjendet në kodrën në anën e majtë të degës së lumit Devoll të rezervuarit të Moglicës. Centrali është i pajisur me turbinë me pompe të kthyeshme. Kapaciteti i instaluar do të jetë afërsisht 800-1600 MW subjekt i projektit final. Dalja e tunelit të shkarkimit do të zhytet dhe do të dalë në Rezervuarin e HEC-it Moglice rreth 4 km nga Diga e HEC-it Moglice.

Skema përdor një lartësi bruto rreth 620 m midis Rezervuarit të Eperm të RP Moglica Shtesë dhe Rezervuarit të HEC-it Moglice. Prurja maksimale e turbinës prej $230 \text{ m}^3/\text{s} \pm 35\%$ përcillet nepermjet një tuneli uji nën-tokësor të gjatë rreth 5-7 km duke përfshirë tunelin e presionit dhe tunelin e shkarkimit. Seksione të shkurtra para dhe pas Centralit do të vishen me çelik. Nevoja për pus shuarje do të vlerësohet gjatë përgatitjes së Projektit të Detajuar.

Energjia për sistemin shqiptar të Transmetimit të Energjisë Elektrike do të dorëzohet të Pika e Lëvrimit, në nënstationin 400 KV (mbi tokë) pranë vendndodhjes së Centralit të RP Moglica Shtesë (nën-tokë).

RP Moglica Shtese perfshin pjeset kryesore ne vijim:

- Rruget hyrese (ekzistojne pjeserisht);
- Rezervuari i HEC-it Moglice (Rezervuari i Poshtem, Ekzistues);
- Rezervuari i Eperm i RP Moglica Shtese (Rezervuari i Pompuar; i Ri);
- Tunele uji nen-tokesore (nga Rezervuari i Eperm ne Rezervuarin e Poshtem);
- Central nen-tokesor me pajisjet e gjenerimit & transformoret;
- Zona e pajisjeve elektrike/Nenstacioni 400 kV mbi toke;
- Linja e trasmetimit 400 kV per lidhjen ne piken e bashkimit (coupling);
- Linja e trasmetimit e tensionit te mesem per shperndarjen ne kantiere te ndryshme ndertimi dhe rezervuarin e eperm.

Zona e Projektit mund te arrihet nga infrastruktura e ngritur tashme ne HEC-in Moglice.

Projekt-Ideja e Rishikuar e cila i perket RP Moglica Shtese do te sherbeje si baza e pergjithshme per Projektin e Detajuar qe do te dorezohet nga Koncesionari ne aplikimin e tij per Leje Ndertimi, ku do te percaktohet perfundimisht edhe vellimi dhe kapaciteti i instaluar i Rezervuarit te Eperm te RP Moglica Shtese.

Gjeologjia e RP Moglica Shtese

Zona e Rezervuar te Eperm te RP Moglica Shtese

Rezervuari i Eperm gjendet ne nje formacion kryesisht te shkembinjve te forte ofiolitik. Zona ka nje shtrese toke relativisht te ceket me disa dalje shkembinjsh ne vendndodhjen e diges. Synimi eshte te nxirret sa me shume te jete e mundur nga materiali shkembor per digat brenda zones se rezervuarit.

Tunelet e ujit dhe Centralit i RP Moglica Shtese

Tunelet e ujit dhe Centralit jane ne pjesen me te madhe te vendosura ne nje formacion kryesisht me shkembinj te forte ofiolitik dhe te planifikuar per t'u germuar me menyren klasike te shpimit & shperthimit.

Dalja e Tunelit të Shkarkimit do te germohet ne shkemb flish, ashtu siç janë jane germuar edhe tunelet e HEC Moglice.

GRAFIKU PARAPRAK I RP MOGLICA SHITESE

Ky grafik i cili është dhënë nga Koncesionari si tregues, jo i detyrueshem dhe i dhene vetem per qellime informimi.

Tregues

Afati kohor	Faza	Gjendja
TM2 2023	Hyrja në fuqi e Shtesës së 4-t	Ngjarja e nisjes
TM2 2023	Faza e para-fizibilitetit	Fillimi i aktiviteve
TM1 2024	Faza e fizibilitetit - Fizibiliteti teknik - Vlerësimi tregtar - Transmetimi dhe lidhja - Mjedisore dhe sociale - Licensa dhe leje	Fillimi i aktiviteve
TM1 2025	Arrijtjet kryesore për vijimin me tenderimin e kontratës kryesore - Lidhja e kontratatave tregtare afat-gjata kryesore (ne Shqiperi dhe ne rajon). - Planet dhe angazhimet e kerkuara qe permiresimi/investimet në sistemin e transmetimit dhe interkonjeksionit jane operative në 2028. - Marrja e tokës së kërkuar, miratimit M&S, licensave dhe lejeve. - Tregu i energjise është zhvilluar sipas planeve dhe synimeve me rritjen e kapaciteteve të energjise diellore. - Në rast se kushtet e përcaktuara në pikat ne 1, 2 dhe 4 me lart nuk janë përmbushur brenda periudhës 10-të vjeçare nga Data Efektive e Shtesës së 4-t, Koncesionari nuk do të ketë më të drejtë të zhvillojë dhe ndërtojë RP Moglica Shtese, me përjashtim të rastit kur është nënshkruar një marrëveshje me shkrim midis Palëve për shtyrjen e afatit.	Përfundimi i fazes së fizibilitetit
TM1 2025	Tenderimi i kontratës kryesore (inxhinierimi dhe tenderimi i detajuar)	Fillimi i aktivitetit
TM1 2026	Faza e Ndërtimit - Strukturat në sipërfaqjen e tokës - Tunelet - Mekanike dhe elektrike - Linjat e transmetimit	Fillimi i aktiviteve
TM4 2030	Data e Operimit	Fillimi i aktivitetit

Koncesionari do të informojë me shkrim Autoritetin Kontraktues pasi ka përfunduar secilën fazë, sipas rastit, në grafikun tregues më lart.

Mbi bazën e studimit të parafizibilitetit, Koncesionari do t'i paraqesë Autoritetit Kontraktues për shqyrtim dhe miratim studimin e detajuar të fizibilitetit ku të përcaktohen të gjithë elementët teknike, financiare, ekonomik dhe mjedisore, i cili do të demonstrojë se:

- RP Moglica Shtesë është i realizueshëm nga pikëpamja teknike, ekonomike, tregtare dhe financiare;
- Për RP Moglica Shtesë janë hartuar plane për zbutjen e ndikimit social dhe mjedisor;
- Ka informacione të mjaftueshme për vlerësimin e ndikimit të mundshëm të ndërtimit të RP Moglica Shtesë në shpenzimet e buxhetit të shtetit.

Studimi i plotë i fizibilitetit për RP Moglica Shtesë, pas dërgimit të tij nga Koncesionari, do të jetë objekt vlerësim nga opinionenca teknike dhe bazuar në parashikimet e ligjit Nr. 125/2013 *"Për koncesionet dhe partneritetin publik privat"*, i ndryshuar dhe VKM-së Nr. 575/2013 *"Për miratimin e rregullave për vlerësimin dhe dhënien me koncesion/partneritetin publik privat"*, i ndryshuar, Autoriteti Kontraktues do ta përcjellë atë për miratim paraprak pranë ministrisë përgjegjëse për financat.

Miratimi i studimit të fizibilitetit për RP Moglica Shtesë, i jepet Koncesionarit nga Autoriteti Kontraktues brenda 45 ditëve pas vlerësimit dhe kryerjes së opinionencës teknike dhe miratimit paraprak nga ministria përgjegjëse për financat bazuar në parashikimet e ligjit Nr. 125/2013 *"Për koncesionet dhe partneritetin publik privat"*, i ndryshuar dhe VKM-së Nr. 575/2013 *"Për miratimin e rregullave për vlerësimin dhe dhënien me koncesion/partneritetin publik privat"*, i ndryshuar, mbi përballueshmërinë dhe qëndrueshmërinë e projektit koncesionar, implikimet e mundshme fiskale të drejtperdrejta ose jo, mbi buxhetin e Autoritetit Kontraktues, buxhetin e shtetit ose që ndryshon me çfarëdolloj mënyre mbështetjen financiare dhe risqet fiskale që mund lindin nga miratimi i kësaj shtese të Katërt. Megjithatë, Autoriteti Kontraktues do të informojë Koncesionarin me shkrim nëse ka informacion që mungon në studimin e fizibilitetit brenda 45 ditëve pas dorëzimit të studimit të fizibilitetit.

Ky miratim nuk mund të mohohet nga Autoriteti Kontraktues në mënyrë të paarsyeshme dhe ky projekt do të mund të zbatohet ligjërisht nga ana e Koncesionarit vetëm në rast miratimi të këtij studimi fizibilitetit përfundimtar nga Autoriteti Kontraktues.

G) TE DREJTAT E TJERA PËR ZHVILLIMIN E METEJSHEM

Koncesionari mund të kryejë investigime të metejshme teknike dhe mund të propozojë zgjidhje të tjera për përdorimin me të mirë të potencialit të lumit Devoll. Koncesionari ka të drejtë të paraqesë keto propozime pranë Autoritetit Kontraktues për vlerësim dhe miratim.

DEKRET
Nr. 339, datë 24.11.2023

PËR SHPALLJE LIGJI

Në mbështetje të nenit 84, pika 1 dhe nenit 93 të Kushtetutës,

DEKRETOJ:

Shpalljen e ligjit nr. 83/2023, “Për një ndryshim në ligjin nr. 10083, datë 23.2.2009, ‘Për miratimin e kontratës së koncesionit ndërmjet Ministrisë së Energjisë dhe Industrisë, si autoritet kontraktues, dhe EVN AG, Statkraft AS dhe Devoll Hydropower sh.a., si bashkëkoncesionarë për projektimin, financimin, ndërtimin, marrjen në pronësi, shfrytëzimin, mirëmbajtjen dhe transferimin e projektit të hidrocentralit në lumin Devoll në Republikën e Shqipërisë’, të ndryshuar, dhe miratimin e shtesës së katërt të kontratës së koncesionit”.

**PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË**
Bajram Begaj

LIGJ
Nr. 90/2023

**PËR DISA NDRYSHIME DHE SHTESA
NË LIGJIN NR. 75/2014,
“PËR SHËRBIMIN PRIVAT TË
SIGURISË FIZIKE”**

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

**KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË**

VENDOSI:

Në ligjin nr. 75/2014, “Për shërbimin privat të sigurisë fizike”, bëhen këto ndryshime dhe shtesa:

Neni 1

1. Kudo në ligj emërtimet “Qendra Kombëtare e Licencimit (QKL)” dhe “Qendra Kombëtare e

Regjistrimit (QKR)” zëvendësohen me emërtimin “Qendra Kombëtare e Biznesit (QKB)”.

Neni 2

Në nenin 3 bëhen ndryshimet dhe shtesat e mëposhtme:

1. Pika 4 ndryshohet si më poshtë:

“4. “DVP” është Drejtoria Vendore e Policisë.”.

2. Pas pikës 16 shtohet pika 16/1 me këtë përmbajtje:

“16/1. “Përgjegjësi i shërbimit” është punonjësi i shërbimit i caktuar në detyrë nga titullari i subjektit pas kryerjes së trajnimit të specializuar dhe ka për detyrë planifikimin, organizimin dhe kontrollin e shërbimit për një objekt ose grup objektesh.”.

3. Pika 18 ndryshohet si më poshtë:

“18. “Qendra e Menaxhimit të Shërbimeve (QMSH)” është ambienti i kompletuar me personel të specializuar, mjete dhe pajisje elektronike, që shërben për menaxhimin dhe monitorimin e veprimtarisë së sigurisë fizike.”.

4. Pika 19 shfuqizohet.

5. Pika 20 ndryshohet si më poshtë:

“20. “QKB” është Qendra Kombëtare e Biznesit.”.

6. Pika 21 shfuqizohet.

7. Pas pikës 23 shtohet pika 23/1 me këtë përmbajtje:

“23/1. “QTP (Qendra e Trajnimit Privat)” është subjekti i licencuar që ofron trajnime të punonjësve të shërbimit privat të sigurisë fizike.”.

8. Pas pikës 26 shtohet pika 26/1 me këtë përmbajtje:

“26/1. “Trajner” është specialisti për trajnimin e punonjësve të SHPSF-së, i kualifikuar dhe i certifikuar nga institucioni arsimor përgjegjës për arsimin, formimin dhe trajnimin e punonjësve të Policisë së Shtetit.”.

9. Pas pikës 27 shtohen pikat 28 dhe 29 me këtë përmbajtje:

“28. “Vlerësimi i riskut” është procesi i mbledhjes dhe analizimit të informacioneve dhe të dhënave për identifikimin e rreziqeve të mundshme për jetën dhe shëndetin e personave, të cilët kërkojnë mbrojtje fizike të afërt apo truporë.

29. “Zyra e menaxhimit të shërbimit” është ambienti i kompletuar me pajisjet e nevojshme, që shërben për mbajtjen, administrimin e dokumentacionit, armatimit e pajisjeve të tjera të

shërbimit dhe për instruktimin e punonjësve të shërbimit.”.

Neni 3

Në nenin 5 bëhen shtesa dhe ndryshimet e mëposhtme:

1. Në pikën 1 pas shkurtimeit “SHPSF-së” shtohen fjalët “dhe QTP-së”.

2. Pikat 5 dhe 6 ndryshohen si më poshtë:

“5. Certifikata për titullarin e subjektit, për drejtuesin teknik dhe punonjës in e shërbimit është e vlefshme për 5 vjet me të drejtë ripërtëritjeje.

6. Ngritja, funksionimi, kompetencat, përbërja e komisionit dhe procedurat e shqyrtimit të kërkesave për certifikim/licencim rregullohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për rendin e sigurinë publike.”.

3. Pika 7 shfuqizohet.

Neni 4

Në nenin 6 bëhen shtesa dhe ndryshimi i mëposhtëm:

1. Në pikën 1 pas shkurtimeit “SHPSF-ve” shtohen fjalët “dhe QTP-ve”.

2. Pika 2 ndryshohet si më poshtë:

“2. Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit publikon në Regjistrin Kombëtar të Licencave dhe Lejeve vendimin e drejtorit të përgjithshëm të Policisë së Shtetit për miratimin, refuzimin dhe shfuqizimin e licencës, bazuar në propozimin e KSHKCL-së.”.

Neni 5

Në nenin 7 bëhen ndryshimi dhe shtesa e mëposhtme:

1. Paragrafi i parë ndryshohet si më poshtë:

“Licencat sipas këtij ligji ndahen në tre nënkategorit:”

2. Pas shkronjës “b” shtohet shkronja “c” me këtë përmbajtje:

“c) nënkategoria 1.3.C, “Trajnimi privat i punonjësve të SHPSF-së”, e cila ushtrohet në të gjithë territorin e vendit.”.

Neni 6

Në nenin 8 pas nënkategorisë “1.3.B” shtohen fjalët “dhe 1.3.C”.

Neni 7

Pikat 1 dhe 2 të nenit 9 ndryshohen si më poshtë:

“1. Certifikatat për titullarin dhe drejtuesin teknik të SHPSF-së dhe QTP-së jepen sipas nënkategorive të licencës 1.3.A, 1.3.B dhe 1.3.C.

2. Certifikatat për punonjës in e shërbimit të SHPSF-së jepen sipas nënkategorive të licencës 1.3.A, 1.3.B.”.

Neni 8

Shkronja “c” e nenit 10 ndryshohet si më poshtë:

“c) të mos jetë i dënuar me vendim gjykatë të formës së prerë për kryerjen e një vepr e penale me dashje.”.

Neni 9

Në nenin 11 bëhen këto ndryshime:

1. Në pikën 1 bëhen ndryshimet e mëposhtme:

a) shkronja “a” shfuqizohet.

b) shkronjat “ç”, “dh” dhe “e” ndryshohen si më poshtë:

“ç) të jetë me arsim të lartë dhe të ketë mbi 3 vjet përvojë pune në funksione të nivelit menaxhues në institucionet shtetërore të sigurisë dhe mbrojtjes.

dh) të mos jetë i dënuar me vendim gjykatë të formës së prerë për kryerjen e një vepr e penale me dashje.

e) të mos jetë shkarkuar nga detyra për shkaqe disiplinore në 3 vjetët e fundit nga data e kërkesës.”.

c) pika 2 shfuqizohet.

Neni 10

Në pikën 1 të nenit 12 bëhen disa ndryshime:

1. Shkronja “ç” shfuqizohet.

2. Shkronjat “d”, “e” dhe “ë” ndryshohen si më poshtë:

“d) të ketë përfunduar arsimin bazë;

e) të mos jetë i dënuar me vendim gjykatë të formës së prerë për kryerjen e një vepr e penale me dashje;

ë) të mos jetë shkarkuar nga detyra për shkaqe disiplinore në 3 vjetët e fundit nga data e kërkesës.”.

Neni 11

Neni 13 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 13

1. Shtetasi i huaj gëzon të drejtën të certifikohet si titullar i subjektit nëse plotëson, përveç kriterëve të veçanta të përcaktuara në këtë ligj, edhe kriteret e mëposhtme:

a) të jetë i pajisur me leje unike sipas parashikimeve të ligjit nr. 79/2021, “Për të huajt”;

b) të përmbushë kriterin e besueshmërisë sipas kuptimit të këtij ligji.

2. Shtetasi i huaj gëzon të drejtën të certifikohet si drejtues teknik dhe punonjës shërbimi i subjektit nëse plotëson, përveç kriterëve të veçanta të përcaktuara në këtë ligj, edhe kriteret e mëposhtme:

a) të jetë i pajisur me leje unike sipas parashikimeve të ligjit nr. 79/2021, “Për të huajt”;

b) të marrë miratimin paraprak nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit;

c) të përmbushë kriterin e besueshmërisë sipas kuptimit të këtij ligji.”

Neni 12

Neni 14 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 14

1. Për pajisjen me licencë të nënkategorive 1.3.A, 1.3.B dhe 1.3.C subjekti duhet të plotësojë këto kriteret:

a) të jetë i regjistruar në QKB si sh.a., ose sh.p.k., dhe të ketë përcaktuar më parë drejtuesin teknik për nënkategorinë që do të licencohet;

b) titullari i subjektit të jetë i pajisur me certifikatën e nënkategorisë për të cilën do të licencohet;

c) drejtuesi teknik të jetë i pajisur me certifikatën e nënkategorisë së subjektit ku do të punësohet, si dhe të jetë punësuar me kohë të plotë pune në subjektin e SHPSF-së/QTP-së;

ç) të jetë lidhur kontratë pune ndërmjet titullarit dhe drejtuesit teknik.”

2. Për nevoja të veçanta pune ose në rastet e ushtrimit të aktivitetit të SHPSF-së në territorin e mbi 3 qarqeve dhe me mbi 300 punonjës shërbimi, subjekti mund të punësojë më shumë se një drejtues teknik për secilën nënkategori licence.

3. Dokumentet provuese për përmbushjen e kriterëve për ushtrimin e aktivitetit 1.3.A, 1.3.B, 1.3.C, si dhe për punësimin e më shumë se një

drejtuesi teknik përcaktohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për rendin dhe sigurinë publike.”

Neni 13

Pika 5 e nenit 16 ndryshohet si më poshtë:

“5. Ankimi ndaj vendimit të drejtorit të përgjithshëm të Policisë së Shtetit për refuzimin ose shfuqizimin e certifikatës dhe licencës pas shqyrtimit të ankimit administrativ bëhet në gjykatën administrative.”

Neni 14

Pikat 1, 2, 3 dhe 6 të nenit 17 ndryshohen si më poshtë:

“1. Ripërtëritja e afatit të certifikatës për titullarin e subjektit dhe drejtuesin teknik të SHPSF-së dhe QTP-së, si dhe punonjësin e shërbimit të SHPSF-së bëhet me mbarimin e afatit 5-vjeçar nga koha e dhënies së saj.

2. Kërkesa për ripërtëritjen e certifikatës bëhet 90 ditë kalendarike para datës së përfundimit të afatit.

3. Ripërtëritja e certifikatës bëhet pasi rishqyrtohen kriteret e certifikimit sipas kërkesave të këtij ligji.

6. Mosripërtëritja e certifikatës nuk e heq të drejtën e kërkesës për pajisje me certifikatë të re.”

Neni 15

Në nenin 18 bëhen ndryshimi dhe shtesat e mëposhtme:

1. Pika 2 ndryshohet si më poshtë:

“2. Nënkontraktimi i kësaj veprimtarie lejohet vetëm duke respektuar të njëjtat kushte dhe kriteret të pranuar në kontratën bazë të SHPSF-së. Subjektet e SHPSF-së për kontratat e lidhura për shërbimin e nënkontraktuar informojnë brenda 30 ditëve strukturat vendore të Policisë së Shtetit, duke dorëzuar një kopje të kontratës bazë dhe asaj të nënkontraktuar. Lidhur me detyrimin për njoftimin mbi kontratat e reja për shërbimin e nënkontraktuar, subjekti i SHPSF-së ruan të drejtën për të mos njoftuar strukturën vendore për çmimin e kontratës së lidhur.”

2. Pas pikës 2 shtohen pikat 3 dhe 4 me këtë përmbajtje:

“3. Subjektet e SHPSF-së, që ushtrojnë veprimtari të ruajtjes së personave fizikë/juridikë përpara lidhjes së kontratës së shërbimit paraqesin kërkesë me shkrim për miratim pranë Drejtorisë Vendore të Policisë për kryerjen e vlerësimit të riskut të subjektit që kërkon ruajtje të afërt. Në rast se Drejtoria Vendore e Policisë pas vlerësimit të riskut vendos refuzimin e kërkesës, subjekti ka të drejtë të paraqesë ankim pranë Komisionit të Shqyrtimit të Ankesave.

4. Ngritja, funksionimi dhe përbërja e komisionit të vlerësimit të riskut, si dhe formati i vlerësimit të riskut përcaktohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për rendin dhe sigurinë publike.”.

Neni 16

Në nenin 19 pas shkurtimit “SHPSF-ve” shtohen fjalët “dhe QTP-ve”.

Neni 17

Në pikën 1 të nenit 20 bëhen shtesa dhe ndryshimet e mëposhtme:

1. Pas shkurtimit “SHPSF-së” shtohen fjalët “dhe QTP-së”.

2. Shkronjat “a” dhe “b” ndryshohen si më poshtë:

“a) kryejnë monitorimin nëpërmjet dokumentacionit për aktivitetin e shoqërive të sigurisë fizike dhe qendrave të trajnimit të punonjësve të SHPSF-së;

b) kryejnë inspektime në terren për veprimtarinë e shoqërive të sigurisë fizike dhe qendrave të trajnimit të punonjësve të SHPSF-së.”.

3. Në shkronjën “dh” fjalët “vendosin gjoba në vend” hiqen.

Neni 18

Neni 22 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 22

Menaxhimi i shërbimit të SHPSF-së

1. Për menaxhimin e shërbimit të SHPSF-së subjekti i licencuar duhet të plotësojë këto kushte:

a) të ngrejë strukturën e QMSH-së për nënkategorinë ose nënkategoritë përkatëse, e cila miratohet para fillimit të aktivitetit nga struktura përgjegjëse e Policisë së Shtetit.

b) të ngrejë zyrën e menaxhimit të shërbimit në qarkun ku ushtron aktivitetin e SHPSF-së, e cila miratohet para fillimit të aktivitetit nga struktura përgjegjëse e Policisë së Shtetit.

2. Procedurat e miratimit, funksionimit, standardet e Qendrës së Menaxhimit të Shërbimit dhe Zyrës së Menaxhimit të Shërbimit të SHPSF-së përcaktohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për rendin dhe sigurinë publike.”.

Neni 19

Në nenin 24 bëhen ndryshimet dhe shtesat e mëposhtme:

1. Shkronjat “a”, “k”, “ll”, “m” ndryshohen si më poshtë:

“a) të marrë masa për zhvillimin e aktivitetit për të cilin është licencuar, në përputhje me kushtet e kriteret e vendosura në këtë ligj;

k) të njoftojë menjëherë Policinë e Shtetit për çdo ngjarje të ndodhur gjatë kryerjes së veprimtarisë;

ll) titullari i një subjekti të SHPSF-së nuk mund të jetë titullar i më shumë se një subjekti të SHPSF-së;

m) të njoftojë menjëherë strukturën e policisë kur bëhet largimi i drejtuesit teknik, si dhe të aplikojë për zëvendësimin e tij brenda 15 ditëve. Kompetencat në mungesë i kalojnë përkohësisht përgjegjësit të shërbimit me urdhër të titullarit të subjektit deri në miratimin e drejtuesit teknik.”.

2. Shkronjat “c” dhe “f” shfuqizohen.

3. Pas shkronjës “m” shtohen shkronjat “n”, “nj”, “o”, “p” dhe “q” me këtë përmbajtje:

“n) zbaton detyrimet kontraktuale në lidhje me numrin e vendrojave, numrin e punonjësve për çdo vendroje, grupet verifikuese, si dhe për pajisjet sinjalizuese alarmi, kamera sigurie ose qen shërbimi;

nj) njofton Policinë e Shtetit brenda 10 ditëve për çregjistrimin e subjektit, si dhe për çdo ndryshim faktik të të dhënave të veprimtarisë së tij;

o) njofton Policinë e Shtetit për ndryshimet faktike, të cilat kanë të bëjnë me kriteret e licencimit;

p) njofton menjëherë Policinë e Shtetit për lidhjen e kontratave të reja, si dhe për çdo ndryshim që pëson kontrata e lidhur që ka të bëjë me aftësinë e sigurisë fizike të objektit dhe brenda 30 ditëve dorëzon kopje të saj në strukturat vendore të policisë. Lidhur me detyrimin për njoftimin për kontratat e reja, subjekti i SHPSF-së ruan të drejtën

për të mos njoftuar strukturën vendore për çmimin e kontratës së lidhur;

q) ruan dokumentacionin e aktivitetit të subjektit në arkiv sipas rregullave të përcaktuara në ligjin nr. 9154, datë 6.11.2003, “Për arkivat”.”.

Neni 20

Pas nenit 24 shtohet neni 24/1 me këtë përmbajtje:

“Neni 24/1

Titullari i Qendrës së Trajnimit Privat

1. Titullari i Qendrës së Trajnimit Privat të punonjësve të SHPSF-së është përfaqësuesi ligjor i subjektit të licencuar dhe kryen këto detyra:

a) merr masa për zhvillimin e aktivitetit për të cilin është licencuar, në përputhje me kushtet e kriteret e vendosura në këtë ligj;

b) trajnon dhe pajis me certifikatë punonjësit e shërbimit, që kryejnë kursin e plotë të trajnimit dhe që shpallen fitues në testimin përfundimtar sipas programit të miratuar;

c) lidh kontrata individuale pune me trajnerët e certifikuar për trajnime në fushën e SHPSF-ve;

ç) aplikon për ripërtëritjen e certifikatës jo më vonë se 90 ditë para përfundimit të afatit;

d) informon çdo 3 muaj strukturat e Policisë së Shtetit për veprimtarinë e QTP-së;

dh) ruan dokumentacionin e aktivitetit të subjektit në arkiv sipas rregullave të përcaktuara në ligjin përkatës;

e) punëson në veprimtarinë e QTP-së vetëm trajnerë të certifikuar për trajnime në fushën e SHPSF-ve;

ë) njofton menjëherë strukturën e policisë kur bëhet largimi i drejtuesit teknik dhe për çdo trajner, si dhe brenda 15 ditëve duhet të aplikojë për zëvendësimin e tyre;

f) njofton Policinë e Shtetit brenda 10 ditëve për cregjistrimin e subjektit;

g) njofton Policinë e Shtetit për ndryshimet që ka bërë në QKB, të cilat kanë të bëjnë me kriteret e licencimit;

gj) përdor aktivitetin e qendrës vetëm për qëllimin për të cilin është licencuar.

2. Titullari i një subjekti QTP nuk mund të jetë titullar i më shumë se një subjekti të QTP-së.”.

Neni 21

Në nenin 25 bëhen këto ndryshime:

1. Pika 1 ndryshohet si më poshtë:

“1. Drejtuesi teknik i SHPSF-së dhe QTP-së është drejtuesi më i lartë teknik për drejtimin, menaxhimin dhe kontrollin e veprimtarisë.”.

2. Në pikën 4 pas shkurtimit “SHPSF-së” shtohen fjalët “dhe QTP-së”.

Neni 22

Neni 26 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 26

1. Drejtuesi teknik i nënkategorive 1.3.A, 1.3.B dhe 1.3.C është përgjegjës për drejtimin, menaxhimin, kontrollin e shërbimit privat të sigurisë fizike dhe të veprimtarisë së subjektit.

2. Drejtuesi teknik i SHPSF-së kryen këto detyra:

a) asiston për aspekte teknike titullarin e SHPSF-së në nënshkrimin e marrëveshjes apo kontratës me palën kontraktuese për objektin që merr në ruajtje shoqëria;

b) harton rregullat e funksionimit të veprimtarisë sipas nënkategorive të licencave të përfituara;

c) është përgjegjës për njohjen e punonjësve vartës me legjislacionin përkatës dhe për organizimin e trajnimit të tyre;

ç) përpilon plandislokimet me skemat e ruajtjes për çdo objekt në ruajtje dhe për situata emergjente parashikon plane të veçanta;

d) është përgjegjës për informimin në kohë të strukturave të Policisë së Shtetit për çdo ngjarje të ndodhur, si dhe siguron bashkëpunimin e vazhdueshëm për probleme që lidhen me sigurinë e objektit në ruajtje dhe për situata emergjente planifikon plane të veçanta;

dh) është përgjegjës për planifikimin, organizimin, menaxhimin, kontrollin, inspektimin, përpilimin e dokumentacionit, sigurimin e armatimit dhe të pajisjeve përkatëse të shërbimit të sigurisë fizike;

e) harton planin e masave për aktivitetet sportive dhe aktivitete të tjera, të cilin e dërgon për vlerësim paraprak në komisariatit e policisë në territorin e të cilit zhvillohet aktiviteti, si dhe është përgjegjës për marrjen e masave të sigurisë në mjediset përkatëse;

e) ka përgjegjësinë të konstatojë dhe të analizojë të metat e dobësitë e punonjësit të shërbimit, t'ua bëjë ato të njohura administratorit dhe strukturave vendore të Policisë së Shtetit, si dhe të marrë masa për shmangien dhe përmirësimin e tyre;

f) jep masa disiplinore ndaj punonjësit të shërbimit sipas kuptimit të këtij ligji;

g) zbaton detyrimet ligjore për planifikimin e trajnimeve, njoftimin e punonjësve dhe mundësimin e pjesëmarrjes së tyre në trajnim;

gj) parandalon planifikimin në shërbim të punonjësit të papajisur me uniformë, armatim dhe pajisje shërbimi;

h) merr masa për ruajtjen e vendit të ngjarjes në rastin kur ndodh një veprë penale në territorin e objektit që ka në ruajtje, duke njoftuar Policinë e Shtetit dhe duke bashkëpunuar me të;

i) aplikon për ripërtëritje certifikate në Policinë e Shtetit 90 ditë para datës së përfundimit të afatit.

3. Drejtuesit teknik i QTP-së kryen këto detyra:

a) harton rregullat e funksionimit të veprimtarisë sipas nënkategorisë së licencës të përfituar;

b) është përgjegjës për njohjen e punonjësve vartës me legjislacionin përkatës dhe për organizimin e trajnimit të tyre;

c) zbaton detyrimet ligjore për planifikimin e trajnimeve, njoftimin e punonjësve dhe mundësimin e pjesëmarrjes së tyre në trajnim;

ç) aplikon për ripërtëritje certifikate në Policinë e Shtetit 90 ditë para datës së përfundimit të afatit.”.

Neni 23

Pas nenit 26 shtohet neni 26/1 me këtë përmbajtje:

“Neni 26/1

Përgjegjësi i shërbimit

1. Përgjegjësi i shërbimit është punonjësi i shërbimit i caktuar në detyrë nga titullari i subjektit të SHPSF-së dhe është në varësi të drejtpërdrejtë të drejtuesit teknik, i cili merret me planifikimin, organizimin dhe kontrollin e shërbimit për një objekt ose disa objekte të caktuara dhe kryen këto detyra:

a) është përgjegjës për planifikimin, organizimin dhe kontrollin e shërbimit në një objekt ose disa objekte të caktuara;

b) planëzon shërbimet për ruajtjen e objektit, personit fizik apo shoqërimin e vlerave monetare në lëvizje;

c) merr masa dhe parandalon planëzimin në shërbim të punonjësve të shërbimit pa uniformë, armatim dhe pajisje shërbimi;

ç) mban sipas rregullores armatimin personal, uniformën e shërbimit, simbolet e SHPSF-së, mjetet speciale dhe mjetet e shërbimit dhe t'i përdorë ato vetëm gjatë kryerjes së detyrës;

d) përdor armën sipas legjislacionit në fuqi;

dh) vihet në dispozicion të strukturave të Policisë së Shtetit sa herë që kërkohet për parandalimin e veprave penale dhe zbulimin e ngjarjeve të ndodhura në objektet në ruajtje apo që kanë lidhje me detyrën;

e) ka përgjegjësi të konstatojë të metat dhe dobësitë e punonjësve të shërbimit, duke ua bërë të njohura titullarit, drejtuesit teknik dhe strukturave të policisë vendore;

ë) merr masa për ruajtjen e vendit të ngjarjes për rastet kur vepra penale ka ndodhur në territorin e objektit në ruajtje, si dhe njofton Policinë e Shtetit duke bashkëpunuar me strukturat e saj;

f) komunikon me transparencë, etikë dhe në përputhje me kërkesat e akteve ligjore me qytetarët, eprorët dhe me autoritetet ligjzbatuese;

g) nuk përdor mjetet e transportit të caktuara për shërbim për interesa personale, për vete dhe për të tretët;

gj) ruan dhe mirëmban mjetet e ndërlydhjes, të ndriçimit, si dhe pajisjet e tjera të dhëna për përmbushjen e detyrës;

h) ruan cilësitë morale, kodin etik për komunikim dhe sjellje qytetare, si dhe nuk përdor gjatë shërbimit pije alkoolike.

2. Kriteret, standardet dhe procedurat për përzgjedhjen e përgjegjësit të shërbimit përcaktohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për rendin dhe sigurinë publike.”.

Neni 24

Paragrafi i parë i nenit 27 ndryshohet si më poshtë:

“Punonjësi i shërbimit privat të sigurisë fizike është punonjës i certifikuar në fushën e shërbimeve të sigurisë fizike dhe ka këto përgjegjësi:”.

Neni 25

Pika 1 e nenit 28 ndryshohet si më poshtë:

“1. Verifikimi i besueshmërisë për personat që aplikojnë për titullar subjekti dhe drejtues teknik të SHPSF-së dhe QTP-së, për punonjës shërbimi të SHPSF-së dhe për trajner të QTP-së kryhet nga strukturat përgjegjëse të Policisë së Shtetit në raport me të dhënat e regjistrave fizikë e elektronikë në administrim të Policisë së Shtetit dhe në regjistrat fizikë e elektronikë tek të cilat Policia e Shtetit ka akses.”.

Neni 26

Në nenin 29 bëhen këto shtesa dhe ndryshime:

1. Pas pikës 1 shtohet pika 1/1 me këtë përmbajtje:

“1/1. Trajnimet e punonjësve të SHPSF-së në Qendrën e Trajnimit Privat të punonjësve të SHPSF-së kryhen nga trajneri i certifikuar nga institucioni arsimor policor sipas programit të miratuar të trajnimit. Trajneri i QTP-së duhet të jetë me arsim të lartë dhe të ketë mbi 5 vjet përvojë pune në institucionet shtetërore të sigurisë dhe mbrojtjes, si dhe të mos jetë shkarkuar nga detyra për shkaqe disiplinore në 3 vjetët e fundit nga koha e kërkesës.”.

2. Pika 2 shfuqizohet.

3. Pika 4 ndryshohet si më poshtë:

“4. Procedurat për miratimin e programeve, certifikimin e trajnerit për Qendrën e Trajnimit të Punonjësve të SHPSF-së dhe përgjegjësitë e tij përcaktohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për rendin dhe sigurinë publike.”.

Neni 27

Në nenin 30 bëhen ndryshimi dhe shtesa e mëposhtme:

1. Në pikën 1 fjalët “titullari i SHPSF-së, drejtuesi teknik dhe punonjësi i shërbimit” zëvendësohen me fjalët “titullari dhe drejtuesi teknik i SHPSF-së dhe QTP-së, si dhe punonjësi i shërbimit të SHPSF-së”.

2. Në pikën 2 pas shkurtimit “SHPSF-së” shtohen fjalët “dhe QTP-së”.

Neni 28

Në pikat 1 dhe 3 të nenit 31 pas shkurtimit “SHPSF-së” shtohen fjalët “dhe QTP-së”.

Neni 29

Pika 2 e nenit 32 ndryshohet si më poshtë:

“2. Të dhënat e siguruar nga përdorimi i këtyre pajisjeve trajtohen sipas kërkesave të legjislacionit për masat shtesë të sigurisë publike dhe akteve nënligjore në zbatim të tij.”.

Neni 30

Pika 1 e nenit 34 ndryshohet si më poshtë:

“1. Në veprimtarinë e sigurisë fizike të drejtën e mbajtjes së armëve të zjarrit dhe municionit e kanë drejtuesi teknik dhe punonjësit e shërbimit të pajisur me autorizim përkatës nga Policia e Shtetit, sipas kërkesave të ligjit nr. 74/2014, “Për armët”, të ndryshuar, dhe që është:

a) autorizimi për mbajtje arme në shërbim, që nënkupton të drejtën e drejtuesit teknik dhe punonjësit të shërbimit për mbajtjen e armës gjatë kohës së punës, vetëm në ambientet e punës apo të shërbimit;

b) autorizimi për mbajtje arme në lëvizje, që nënkupton të drejtën e punonjësit të shërbimit, truporës për mbajtjen e armës vetëm gjatë kryerjes së detyrës, edhe jashtë qendrës së banimit apo të punës/shërbimit.”.

Neni 31

Neni 37 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 37

1. Subjekti i SHPSF-së për realizimin e shërbimit vë në dispozicion të punonjësve të shërbimit mjete e pajisje shërbimi të pajisura me autorizim nga Drejtoria Vendore e Policisë. Për realizimin e shërbimit të transportit të vlerave monetare, sendeve të çmuara dhe shërbimit të ruajtjes së afërt/truprojës të personave fizikë/juridikë, subjektet përdorin automjete të blinduara sipas standardeve evropiane të pajisura me autorizim me afat 5-vjeçar nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit. Ndalohet dhënia me qira, huapërdorja dhe nënkontraktimi i mjeteve të blinduara për personat fizikë e juridikë.

2. Lloji i mjeteve, pajisjeve, automjeteve të shërbimit, automjeteve të blinduara, si dhe mënyra e lëshimit të autorizimit për automjetet e blinduara

përcaktohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për rendin dhe sigurinë.”.

Neni 32

Pika 4 e nenit 38 shfuqizohet.

Neni 33

Neni 39 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 39

1. Për shkeljet e dispozitave të këtij ligji jepen përkatësisht këto lloj masash administrative:

a) për subjektin e licencuar të SHPSF-së dhe QTP-së:

- i. vërejtje;
- ii. vërejtje me paralajmërim për heqje licence;
- iii. gjobë;
- iv. heqje e licencës.

b) për titullarin e subjektit dhe drejtuesin teknik të SHPSF-së dhe QTP-së:

- i. vërejtje;
- ii. vërejtje me paralajmërim për heqje certifikate;
- iii. heqje e certifikatës.

c) për punonjësin e shërbimit dhe përgjegjësin e shërbimit të SHPSF-së:

- i. vërejtje;
- ii. vërejtje me paralajmërim për heqje certifikate;
- iii. heqje e certifikatës.

2. Masa “vërejtje” jepet në këto raste:

a) sjellja e parregullt gjatë kohës së punës me eprorët, kolegët dhe me publikun;

b) mosbindja ndaj urdhrave të eprorëve;

c) shkelja e rregullave të etikës në punë;

ç) mbajtja e papërshtatshme e uniformës gjatë shërbimit;

d) keqpërdorimi i autorizimit gjatë kryerjes së detyrës kur nuk ka sjellë pasoja të rënda;

dh) kryerja e veprimeve që cenojnë punëdhënësin gjatë dhe jashtë orarit të punës.

3. Masa “vërejtje me paralajmërim për heqje certifikate” është shkelje e lehtë disiplinore dhe jepet në këto raste:

a) mospërmblidhja e detyrave;

b) mosbindja ndaj urdhrave të eprorëve, e kryer më shumë se një herë;

c) shkelja e përsëritur e rregullave të etikës në punë;

ç) keqpërdorimi i autorizimit gjatë kryerjes së detyrës kur ka sjellë pasoja të rënda;

d) braktisja e punës ose mungesa e pajustificuar në punë kur mungesa ka sjellë pasoja të rënda.

4. Masa “vërejtje me paralajmërim për heqje licence” jepet ndaj subjektit në këto raste:

a) moszbatimi i parashikimeve të pikës 1 të nenit 34 kur është konstatuar më shumë se një herë;

b) shkelja e parashikimeve të pikës 3 të nenit 23 kur është konstatuar më shumë se një herë;

c) shkelja për rastet e parashikuara në nenin 40, pika 1, shkronjat “ç”, “dh”, “e” dhe “ë” nga ana e titullarit të subjektit kur nuk janë shkaktuar pasoja të rënda.”.

Neni 34

Në nenin 40 bëhen shtesat dhe ndryshimet e mëposhtme:

1. Në titull dhe në paragrafin e parë pas shkurtimit “SHPSF-së” shtohen fjalët “dhe QTP-së”.

2. Shkronja “ç” ndryshohet si më poshtë:

“ç) kur është dënuar administrativisht me masën “gjobë” ose “vërejtje me paralajmërim për heqje licence” për të njëjtën shkelje më shumë se dy herë brenda vitit kalendarik.”.

3. Pas shkronjës “gj” shtohen shkronjat “h” dhe “i” me këtë përmbajtje:

“h) kur afati i vlefshmërisë së certifikatës së titullarit ka përfunduar dhe ai nuk ka aplikuar brenda afateve ligjore për certifikim, konsiderohet se aktiviteti ushtrohet pa titullar subjekt të certifikuar.

i) kur afati i vlefshmërisë së certifikatës së drejtuesit teknik ka përfunduar dhe ai nuk ka aplikuar brenda afateve ligjore për certifikim, konsiderohet se aktiviteti ushtrohet pa drejtues teknik të certifikuar.”.

4. Shkronja “f” shfuqizohet.

5. Pas pikës 2 shtohet pika 3 me këtë përmbajtje:

“3. Masa administrative me gjobë e vendosur sipas shkronjës “ç” të pikës 1 të këtij neni nuk aplikohet për shkeljet e punonjësve të shërbimit dhe përgjegjës të shërbimit.”.

Neni 35

1. Shkronja “ç” e pikës 1 të nenit 41 ndryshohet si më poshtë:

“ç) kur titullari i subjektit është dënuar administrativisht me masën “vërejtje me paralajmërim për heqje licence” apo “gjobë” për të njëjtën shkelje më shumë se dy herë brenda vitit kalendarik.”.

2. Pas shkronjës “ç” të pikës 1 shtohet shkronja “ç/1” me këtë përmbajtje:

“ç/1) kur drejtuesi teknik është dënuar administrativisht me masën “vërejtje” apo me masën “vërejtje me paralajmërim për heqje certifikate” për të njëjtën shkelje më shumë se dy herë brenda vitit kalendarik.”.

Neni 36

Shkronjat “c” dhe “d” të nenit 42 ndryshohen si më poshtë:

“c) me propozim të arsyetuar të drejtuesit teknik të subjektit.

d) kur është dënuar administrativisht me masën “vërejtje” apo me masën “vërejtje me paralajmërim për heqje certifikate” për të njëjtën shkelje më shumë se dy herë brenda vitit kalendarik.”.

Neni 37

Në nenin 43 bëhen shtesat e mëposhtme:

1. Në pikën 1 pas shkurtimit “SHPSF-së” shtohen fjalët “ose QTP-së” dhe pas shkurtimit “SHPSF” shtohen fjalët “ose për QTP-në”.

2. Në pikat 2 dhe 3 pas shkurtimit “SHPSF-së” shtohen fjalët “ose QTP”.

Neni 38

Në nenin 44 bëhen ndryshimet dhe shtesat e mëposhtme:

1. Pika 1 ndryshohet si më poshtë:

“1. Për shkeljet e konstatuara për moszbatim të kërkesave të nenit 24, shkronjat “d”, “dh”, “g”, “m”, “n”, “nj”, “o”, “p”, “q”, nenit 24/1, shkronjat “c”, “e”, “f” dënohet me gjobë nga 50 000 (pesëdhjetë mijë) deri 100 000 (njëqind mijë) lekë”.

2. Për shkeljet e konstatuara për moszbatim të kërkesave të neneve 25, pika 3, dhe 29, pika 1, të këtij ligji dënohet me gjobë nga 100 000 (njëqind mijë) deri në 300 000 (treqind mijë) lekë”.

3. Pika 3 riformulohet si më poshtë:

“3) Për shkeljet e konstatuara ndaj drejtuesit teknik, të parashikuara nga neni 26, shkronjat “b”,

“ç”, “d”, “dh”, “g”, “gj”, “h” subjekti dënohet me gjobë nga 30 000 (tridhjetë mijë) lekë deri në 100 000 (njëqind mijë) lekë.”.

4. Pas pikës 3 shtohen pikat 3/1 dhe 3/2 me këtë përmbajtje:

“3/1. Për shkeljet e konstatuara ndaj përgjegjësit të shërbimit, të parashikuara nga neni 26/1, shkronjat “a”, “c”, “ç”, “d”, “dh”, “e”, “ë”, “g” subjekti dënohet me gjobë në masën nga 10 000 (dhjetë mijë) lekë deri në 30 000 (tridhjetë mijë) lekë.

3/2. Për shkeljet e konstatuara ndaj punonjësit të shërbimit, të parashikuara nga neni 23, pikat 1 dhe 2, neni 27, neni 33, pika 1, neni 34, pika 1, subjekti dënohet me gjobë në masën nga 5 000 (pesë mijë) deri në 20 000 (njëzet mijë) lekë.”.

5. Pikat 4 dhe 5 të nenit 44 shfuqizohen.

Neni 39

Neni 45 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 45

Masa administrative për drejtuesin teknik

Për shkeljet e konstatuara për moszbatim të kërkesave të këtij ligji, sipas nenit 26, pika 2, shkronjat “b”, “d”, “dh”, “e”, “ë”, “f”, “g”, “gj”, “h”, e pika 3, shkronja “c”, nenit 32, pika 2, dhe nenit 33, pika 5, drejtuesit teknik i jepet masë administrative “vërejtje” ose “vërejtje me paralajmërim për heqje certifikate.”.

Neni 40

Pas nenit 45 shtohet neni 45/1 me këtë përmbajtje:

“Neni 45/1

Për shkeljet e konstatuara për moszbatim të kërkesave të këtij ligji, sipas nenit 26/1, shkronjat “b”, “c”, “d”, “e”, “f”, “g”, “gj”, përgjegjësi i shërbimit dënohet me masën “vërejtje” ose “vërejtje me paralajmërim për heqje certifikate.”.

Neni 41

Neni 46 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 46

**Masa administrative për punonjësin
e shërbimit**

Për shkeljet e konstatuara për moszbatim të kërkesave të neneve 23, pikat 1 dhe 2, 27, 33, pikat 1 e 5, 34, pika 1, të këtij ligji, punonjësi i shërbimit dënohet me masën “vërejtje” ose “vërejtje me paralajmërim për heqje certifikate”.”.

Neni 42

Neni 47 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 47

1. Dhënia e masave administrative sipas neneve 44, 45 dhe 45/1 të këtij ligji është kompetencë e drejtorit të Drejtorisë Vendore të Policisë ose drejtorit të përgjithshëm të Policisë së Shtetit mbi bazën e konstatimeve të shkeljeve gjatë inspektimeve të kryera nga strukturat vendore ose qendrore.

2. Dhënia e masave administrative sipas neneve 42 dhe 46 është kompetencë e drejtorit të Drejtorisë Vendore të Policisë.

3. Dhënia e masave administrative sipas nenit 39, pika 1, shkronja “a”, nënndarjet “i” dhe “ii”, dhe “b”, nënndarjet “i” dhe “ii”; neneve 40 dhe 41 të këtij ligji, është kompetencë e drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit.”.

Neni 43

Aktet nënligjore

Ngarkohet ministri përgjegjës për rendin dhe sigurinë publike që brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të nenit 5, pika 6; nenit 14, pika 3; nenit 18, pika 4; nenit 22, pika 2, nenit 26/1, pika 2, nenit 29, pika 4; nenit 37, pika 2, të ligjit.

Neni 44

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miratuar në datën 2.11.2023.

**Shpallur me dekretin nr. 340, datë 24.11.2023,
të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bajram Begaj.**

DEKRET**Nr. 340, datë 24.11.2023****PËR SHPALLJE LIGJI**

Në mbështetje të nenit 84, pika 1 dhe nenit 93 të Kushtetutës,

DEKRETOJ:

Shpalljen e ligjit nr. 90/2023, “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 75/2014, Për shërbimin privat të sigurisë fizike”.

**PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Bajram Begaj**

VENDIM**Nr. 49, datë 16.10.2023****NË EMËR TË REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË**

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë,
e përbërë nga:

Marsida Xhaferllari	kryesuese;
Fiona Papajorgji	anëtare;
Elsa Toska	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtar;
Ilir Toska	anëtar;
Genti Ibrahim	anëtar;
Marjana Semini	anëtare;
Sandër Beci	anëtar;

me sekretare Belma Lleshi, në datën 5.10.2023 mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 5 (DH) 2022 të Regjistrat Themeltar, që u përket:

KËRKUESE: Dhoma Kombëtare e Përmbaruesve Gjyqësorë Privatë

SUBJEKTE TË INTERESUARA: Ministria e Drejtësisë, Ministria e Financave dhe Ekonomisë

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2022-3624 (414), datë 1.12.2022, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131, pika 1, shkronja “f”, 134, pikat 1, shkronjat “i” dhe “h” dhe 2, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; nenet 27, 71, pika 1 dhe 71/a të ligjit nr. 8577, datë

10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoji relatorin e çështjes Sandër Beci, mori në shqyrtim parashtrimet me shkrim të kërkuësës, Dhomës Kombëtare të Përmbauesve Gjyqësorë Privatë, e cila ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet e subjektit të interesuar, Ministrisë së Drejtësisë, si dhe të Avokaturës së Shtetit si përfaqësuese e saj dhe e subjektit tjetër të interesuar, Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, që kanë kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuësja, Dhoma Kombëtare e Përmbauesve Gjyqësorë Privatë (*DHKPGJP*) është person juridik që ushtron veprimtarinë e saj në mënyrë të pavarur nga shteti dhe në përputhje me statutin e saj, në përbërje të së cilës janë përmbauesit gjyqësorë, të cilët janë pajisur me licencë nga ministri i Drejtësisë, në përputhje me nenin 24 të ligjit nr. 10031, datë 11.12.2008, “Për shërbimin përmbauesor gjyqësor privat”, të ndryshuar (*ligji nr. 10031/2008*). Sipas atij ligji, shërbimi përmbauesor ndahet në shërbimin përmbauesor gjyqësor shtetëror, i rregulluar me ligjin nr. 8730, datë 18.1.2001, “Për organizimin dhe funksionimin e shërbimit të përmbauesor gjyqësor shtetëror”, të ndryshuar (*ligji nr. 8730/2001*) dhe shërbimin përmbauesor gjyqësor privat. Ligji nr. 10031/2008 është ndryshuar me ligjin nr. 26/2019, datë 8.5.2019, “Për shërbimin përmbauesor privat” (*ligji nr. 26/2019*). Në nenin 23 të ligjit nr. 10031/2008 është parashikuar se përmbauesit gjyqësorë privatë organizohen në shkallë vendi nëpërmjet përfaqësimit profesional në *DHKPGJP*.

2. Ministri i Financave dhe ministri i Drejtësisë, bazuar në nenin 47 të ligjit nr. 10031/2008, kanë miratuar udhëzimin e përbashkët nr. 385/7, datë 28.6.2017, “Për caktimin e tarifave për shërbimet e ofruara nga shërbimi përmbauesor gjyqësor privat” (*udhëzimi nr. 385/7/2017*), në të cilin janë përcaktuar

tarifat fikse të shërbimit përmbauesor privat, si dhe mënyra e dokumentimit të shpenzimeve të tjera përgjatë procedurës së ekzekutimit. Ky udhëzim është ndryshuar me udhëzimin e përbashkët nr. 30, datë 30.8.2018, “Për disa ndryshime në udhëzimin e përbashkët nr. 385/7, datë 28.6.2017, ‘Për caktimin e tarifave për shërbimet e ofruara nga shërbimi përmbauesor gjyqësor privat’” (*udhëzimi nr. 30/2018*) të ministrit të Drejtësisë dhe ministrit të Financave dhe Ekonomisë. Ndryshimet kanë si objekt seksionet “III” dhe “IV” të udhëzimit nr. 385/7/2017, referuar tarifave për shërbimin përmbauesor privat, duke i zvogëluar të gjitha ato, si dhe mënyrës së dokumentimit të shpenzimeve të kryera përgjatë procedurave përmbauesore.

3. Kërkuësja, duke mos qenë dakord me ndryshimet e bëra përmes udhëzimit nr. 30/2018, ka paraqitur padi në Gjykatën Administrative të Apelit, duke kërkuar shfuqizimin e tij, si dhe marrjen e masës së sigurimit duke pezulluar zbatimin e aktit, me pretendimin se asaj nuk i është marrë mendimi për ndryshimin e tarifave të shërbimit përmbauesor privat, sikundër përcaktohet në nenin 47 të ligjit nr. 10031/2008 dhe se përmes atij akti janë shkelur dispozita ligjore dhe kushtetuese.

4. Fillimisht, Gjykata Administrative e Apelit ka shqyrtuar kërkesën për marrjen e masës së sigurimit të padisë dhe me vendimin nr. 363 akti, datë 26.9.2018 ka vendosur ta pranojë atë, duke urdhëruar pezullimin e zbatimit të udhëzimit nr. 30/2018 deri në përfundimin e gjykimit të çështjes. Kundër vendimit të gjykatës së apelit, në datën 1.10.2018 kanë ushtruar rekurs të veçantë Ministria e Drejtësisë dhe Ministria e Financave dhe në datën 2.10.2018 edhe Avokatura e Shtetit.

5. Gjykata Administrative e Apelit ka vijuar me shqyrtimin e themelit të çështjes dhe me vendimin nr. 211, datë 17.12.2018, ka vendosur rrëzimin e padisë së kërkuësës, si dhe heqjen e masës së sigurimit të caktuar me vendimin e ndërmjetëm të datës 26.9.2018. Ajo gjykatë ka arsyetuar se udhëzimi nr. 30/2018 është një akt me natyrë normative dhe se *DHKPGJP*-ja legjitimohet për ta kundërshtuar atë, pasi provohet pasja nga ajo të një interesi të ligjshëm në kuptim të nenit 15 të ligjit nr. 49, datë 3.5.2012, “Për gjykatat administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”, të ndryshuar (*ligji nr. 49/2012*). Nga ana tjetër, ajo i ka gjetur të pabazuara pretendimet e kërkuësës lidhur me ligjshmërinë e aktit të kundërshtuar në drejtim të:

i. respektimit të kompetencës së organeve publike të paditura dhe procedurës së nxjerrjes së aktit të kundërshtuar në lidhje me konsultimin dhe marrjen e mendimit të saj; ii. respektimit të parimit të sigurisë juridike, për sa u përket pritshmërive legjitime dhe interesave legjitimë në lidhje me nivelin e tarifave të miratuara dhe për dhënien fuqi prapavepruese të aktit për kontratat e shërbimit të lidhura përpara hyrjes në fuqi të tij; iii. respektimit të parimit të proporcionalitetit, për sa i përket nevojës dhe proporcionalitetit të ndërhyrjes; iv. respektimit të kriterëve të ligjit për përcaktimin e tarifave përmbare; v. respektimit të kërkesave të ligjit, për sa i përket pavarësisë në ushtrimin e funksionit publik të shërbimit përmbare. Kërkesja, në datën 8.1.2019, ka kundërshtuar vendimin e gjykatës së apelit me rekurs në Gjykatën e Lartë.

6. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, me vendimin 00-2022-3624 (414), datë 1.12.2022, në seancë gjyqësore publike, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit, duke i vlerësuar të drejta përfundimet e saj dhe si të pabazuara pretendimet e ngritura në rekursin e kërkeses.

7. Lidhur me pretendimet e kërkeses, për sa i përket kompetencës së organeve publike të paditura dhe procedurës së nxjerrjes së aktit të kundërshtuar, Gjykata e Lartë është shprehur se duke mbajtur parasysh kufijtë e shqyrtimit të çështjes, në kuptim të nenit 37, pikat 1, 3 dhe 4, të ligjit nr. 49/2012, në interpretim të nenit 118 të Kushtetutës dhe të neneve 3, paragrafi i dytë dhe 47, paragrafi i tretë, të ligjit nr. 10031/2008, rezulton se procedura e nxjerrjes së aktit nënligjor normativ, udhëzimit nr. 30/2018, është në përputhje me urdhërimin e ligjit, pasi: i. ministri i Drejtësisë dhe ministri i Financave janë organe të parashikuara në Kushtetutë, për rrjedhojë kanë diskrecion brenda ligjit në nxjerrjen e akteve nënligjore normative (*nenet 118/1 dhe 102/4 të Kushtetutës*); ii. ligji ka autorizuar nxjerrjen e akteve nënligjore, sepse është e domosdoshme që marrëdhëniet në fushën e përmbaremit gjyqësor privat të rregullohen me akte nënligjore që ai të jetë i zbatueshëm, akte të cilat kuptohet që janë kompetencë e institucioneve shtetërore (*neni 47 i ligjit nr. 10031/2008*); iii. organi publik ka vepruar në përputhje me qëllimin e ligjit, për të arritur këtë qëllim, si dhe në raport me të drejtën dhe me nevojën që e ka diktuar ndërhyrjen, pikërisht nga problematikat e lindura si pasojë e aplikimit të

tarifave tepër të larta nga shërbimi përmbare, duke krijuar një disproporcion në realitetin ekonomik, i krijuar pa të drejtë nga këto tarifa, për shërbimin përmbare në vetvete dhe për të drejtat e individëve, të cilët janë ngarkuar me një barrë akoma edhe më të lartë, çka është evidentuar edhe nga aktorë të tjerë si Banka Botërore (BB), Fondi Monetar Ndërkombëtar (FMN) dhe bankat e Shqipërisë. Për shkak të funksionit publik që realizon shërbimi përmbare, përcaktimi i tarifave përmbare, jo pa qëllim, u është lënë në diskrecion organeve shtetërore dhe jo vetë individëve ose shoqërive tregtare që veprojnë në fushën përmbare, pasi ligji vendos detyrimin e mbrojtjes së interesit publik dhe të drejtave të subjekteve që përfitojnë shërbimin përmbare (*neni 37, pika 3, shkronjat "a", "b" dhe "c", të ligjit nr. 49/2012*); (iv) organet publike, përpara vendimmarrjes, kanë marrë edhe mendimin e kërkeses, sikurse kjo i ka rezultuar e provuar gjykatës së faktit. Ajo nuk e ka pranuar argumentin e kërkeses për paligjshmërinë e aktit nënligjor normativ për shkak të mungesës së kompetencës së ministrit të Drejtësisë dhe atij të Financave për unifikimin e tarifës përmbare, duke u shprehur se unifikimi i tarifave përmbare i shërben interesit publik dhe shmangies së diskriminimit të debitorëve varësisht nga fakti se cili shërbim përmbare ekzekuton titullin ekzekutiv. Në këtë rast, organet administrative jo vetëm nuk e kanë diskriminuar kërkesen, por kanë shmangur diskriminimin e subjekteve që përfitojnë ose pësojnë nga veprimet e ndryshme të përmbareve gjyqësore private ose shtetërore. Lidhur me këtë argument të kërkeses, Gjykata e Lartë, gjithashtu, është shprehur se nëse do të kishte vërejtje për kompetencën ligjore të ministrit të Drejtësisë dhe atij të Financave për përcaktimin e masës së tarifës dhe llojet e shërbimeve përmbare të tarifuar, ajo mund t'i ishte drejtuar me kërkesë Gjykatës Kushtetuese (Gjykata) për shfuqizimin e saj dhe për sa kohë që një gjë e tillë nuk është kërkuar, kompetenca e organeve administrative paraqitet jo vetëm e mbështetur në ligj, por edhe në nenin 118 të Kushtetutës. Në aktin objekt gjykimi, organet publike të paditura kanë përcaktuar pikërisht masën e tarifave dhe llojet e shërbimeve përmbare të tarifuar, konform kompetencës që i ka njohur ligji.

8. Për pretendimin e kërkeses se akti nënligjor i kundërshtuar cenon parimin e sigurisë juridike,

Gjykata e Lartë është shprehur se kërkesja nuk ka argumentuar dhe provuar në gjykim cenimin e këtij parimi. Vetëm fakti se tarifat përbarimore që u rritën shumë në vitin 2017, u ulën më pas në vitin 2018, duke i sjellë ato në parametra më të drejtë në lidhje me konsumatorët e shërbimeve përbarimore, nuk përbën argument për cenimin e parimit të sigurisë juridike. Referuar jurisprudencës kushtetuese, parimi i sigurisë juridike nuk mund të mbizotërojë në çdo rast. Për rregullimin ligjor të një marrëdhënieje që ndikohet drejtpërdrejt nga një interes i rëndësishëm publik, me të gjitha elementet e tij thelbësore, ky interes mund të ketë përparësi ndaj parimit të sigurisë juridike. Praktika gjyqësore dhe ajo kushtetuese janë konsoliduar në lidhje me sigurinë juridike, si dhe me vendosjen në balancë se cili prevalon midis “interetit privat” ose “interetit publik”. Kushtetuta ka sanksionuar se të drejtat dhe liritë themelore të njeriut janë të pandashme, të patjetërsueshme e të padhunueshme dhe qëndrojnë në themel të të gjithë rendit juridik (*neni 15/1*), por ato nuk janë absolute dhe të pakufizuara, përkundrazi, mund të kufizohen: i. për shkak të një interesi publik; ii. dhe/ose për mbrojtjen e të drejtave të të tjerëve (*neni 17/1*). Vendosja në diskutim e cenimit të parimit të sigurisë juridike dhe mbizotërimit të tij në raport me parimet e tjera të së drejtës, paraqitet e pabazuar në këtë rast, pasi interesi publik për qasje të barabartë në shërbimet përbarimore mbizotëron mbi parimin e sigurisë juridike që mund të pretendojnë përbaruesit gjyqësorë privatë. Në rastin konkret, “interesi publik” prevalon mbi “interesin privat”, pasi ulja e tarifave përbarimore me aktin normativ objekt shqyrtimi ka të bëjë me mbrojtjen e interetit publik në raport me rritjen shpërpjesëtimore të këtyre tarifave në vitin 2017, çka shkon në favor të mbrojtjes së subjekteve të ndryshme nga tarifa përbarimore tepër të larta, të cilat rëndojnë në mënyrë të shpërpjesëtuar gjendjen ekonomike dhe ngarkojnë padrejtësisht me detyrime të pajustificuara. Organizimi i përbaruesve gjyqësorë privatë si biznes, ku një nga qëllimet e tyre është të maksimizimi i fitimit, nuk e heq fokusin nga fakti se ata ushtrojnë një funksion publik, i cili, në vetvete, përbën një veprimtari të rregulluar nga ligji dhe që nuk mund të jetë i bazuar në kritere veprimtarie që dëmtojnë kreditorët, debitorët ose personat e tretë. E drejta e përbaruesve gjyqësorë privatë për të ushtruar veprimtarinë publike me vetëfinancim, nuk

hyn në atë kategori të drejtash, të cilat janë shprehimisht të pacenueshme. Edhe kjo lloj veprimtarie është e rregullueshme dhe e kufizueshme, për sa kohë që nuk provohet se prek vetë thelbin e së drejtës.

9. Kurse për pretendimin e kërkeses se akti nënligjor i kundërshtuar cenon parimin e proporcionalitetit, Gjykata e Lartë është shprehur se, siç ka rezultuar e provuar gjatë gjyimit në fakt, ndryshimi dhe rritja joproporcionale e tarifave përbarimore në vitin 2017 ka dëmtuar ekonominë shqiptare dhe marrëdhëniet ligjore midis ndërvepruesve në këtë ekonomi, veçanërisht në raport me ekzekutimin e kredive të këqija. Kërkesja nuk ka arritur të argumentojë përpara gjykatës, në drejtim të cenimit të parimit të proporcionalitetit, paligjshmërinë e aktit objekt shqyrtimi, i cili nga ana e tij e bazon këtë zgjidhje edhe në relacionet përkatëse ku gjenden, ndërmjet të tjerave, edhe mendimet e ekspertëve të BB-së dhe FMN-së, sipas të cilëve tarifat aktuale përbëjnë regres dhe nuk janë në përputhje me parimin e “lidhjes së veprimit me koston”, si dhe se aplikimi i tarifës aktuale të suksesit ka sjellë përkeqësim në zhvillimin e procedurës së ekzekutimit. Me të drejtë, gjykata e apelit është bazuar në këto fakte të natyrës kushtetuese e ligjore për të arritur në një përfundim të drejtë për zgjidhjen e çështjes. Akti përkeqësues nuk është ai i vitit 2018, por akti pararendës i vitit 2017, ndaj në vitin 2018 institucioneve shtetërore u lindi nevoja urgjente për të ndërmarrë rregullimin e kësaj shtate, duke ndërhyrë në disa akte nënligjore normative, të cilat janë provuar në gjykatën e faktit se sollën një sërë problematikash, si rritje të konsiderueshme të tarifave në raport me ato të vitit 2009, devijim të qëllimit të reformës së ndërmarrë gjatë vitit 2016 për reduktimin e kredive të këqija, diferencë të konsiderueshme ndërmjet tarifave të aplikuara nga shërbimi përbarimor shtetëror dhe tarifave të aplikuara nga shërbimi përbarimor privat, duke sjellë në këtë mënyrë deformimin e tregut, ndërkohë që kuadri ligjor dhe procedural i veprimeve përbarimore është i njëjtë, përveçse u parashikua dhe moslëshimi i faturës tatimore ndaj palëve kreditore ose debitorë për shpenzimet e tjera, sipas nenit 525 të Kodit të Procedurës Civile (KPC), duke sanksionuar elementet jo tërësisht nën mbikëqyrjen fiskale. Përbaruesit gjyqësorë privatë ushtrojnë një funksion publik, ndonëse rregullohen në baza private (me vetëfinancim). Tarifat përbarimore

për shërbimin përmbartimor gjyqësor privat dhe atij shtetëror vërtet janë barazuar, por kjo është në interes të publikut dhe të gjithë aktorëve që kanë nevojë për shërbimin publik të ekzekutimit të detyrueshëm të titujve ekzekutivë. Nga ana tjetër, përmbartuesit gjyqësorë privatë, sipas kriterëve që lejon ligji dhe akti nënligjor normativ, mund të aplikojnë një tarifë suksesi, për të cilën ka një dallim thelbësor midis përmbartuesve gjyqësorë shtetërorë dhe atyre privatë. Këta të fundit janë përfituesit tërësorë të kësaj tarife, ndërsa për përmbartuesit gjyqësorë shtetërorë gjen zbatim kufizimi i parashikuar në pikën 12 të udhëzimit nr. 33, datë 29.12.2014 të ministrit të Financave dhe ministrit të Drejtësisë. Një gjë e tillë, në parim, nxit rritjen e cilësisë dhe të shpejtësisë së shërbimit përmbartimor nga përmbartuesit privatë që synojnë të përfitojnë tarifën e suksesit, por vendosja e një tavanit të papërshkueshëm për tarifën e suksesit në vitin 2018 (shuma 10,000,000 lekë), e cila ndryshonte tarifën joproporcionale që parashikohej në udhëzimin e vitit 2017, mbron interesin publik dhe mënjanon barrën e rëndë që mund t'u vijë konsumatorëve të shërbimeve përmbartimore. Asnjë argument i vlefshëm nuk është ngritur nga kërkuuesja, që të bëjë të mendohet se zgjidhja e mësipërme bie ndesh me ligjin.

10. Së fundi, Gjykata e Lartë është shprehur se Gjykata Administrative e Apelit u ka dhënë përgjigje të gjitha pretendimeve kryesore të kërkueses, nga të cilat varej zgjidhja e kësaj çështjeje, përfshirë edhe për pretendimin e cenimit të pavarësisë në ushtrimin e funksionit publik të shërbimit përmbartimor ose për pretendimin se akti i kundërshtuar i jep fuqi prapavepruese zbatimit të tij në rastet e përgjithshmit ligjor nga parapagimi. Ajo ka evidentuar se, sikurse ka theksuar gjykata e apelit, ushtrimi i veprimtarisë së përmbartuesit gjyqësor nuk kushtëzohet nga tarifat përmbartimore të larta ose të ulëta qofshin ato. Sado e ulët të jetë tarifa, ajo nuk ndikon në pavarësinë e ushtrimit, si dhe besueshmëria e qytetarit nuk krijohet nga niveli i tarifave përmbartimore, por nga shërbimi dhe korrektësia në përmbushjen e ekzekutimit të një detyrimi. Udhëzimi ka përcaktuar qartë, nëpërmjet dispozitave tranzitore, rregullimin e procedurave të nisura përpara dhe pas hyrjes në fuqi të tij, me qëllim evitimin e krijimit të paqartësive ose interpretimeve subjektive.

11. Pas përfundimit të gjykimit të çështjes së themelit, Gjykata e Lartë ka marrë në shqyrtim rekursin e veçanta të Ministrisë së Drejtësisë, Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë dhe Avokaturës së Shtetit në lidhje me vendimin e ndërmjetëm nr. 363 akti, datë 26.9.2018, të Gjykatës Administrative të Apelit, për pezullimin e zbatimit të udhëzimit nr. 30/2018. Me vendimin nr. 00-2022-3236 (415), datë 1.12.2022, Kolegji Administrativ i asaj gjykate, në dhomën e këshillimit, ka vendosur prishjen e vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit dhe pushimin e gjykimit. Në vendimin e saj Gjykata e Lartë është shprehur se vendimi i Gjykatës Administrative të Apelit është marrë në shkelje të rëndë të kriterëve ligjorë për caktimin e masave të sigurimit të padisë në një gjykim administrativ, duke cenuar rëndë interesin publik për pasjen në fuqi të një akti nënligjor normativ, të nxjerrë sipas vullnetit të organeve kompetente shtetërore, që përcakton në mënyrë transparente dhe të qartë llojet dhe masat e tarifave përmbartimore. Ajo ka arsyetuar se me hyrjen në fuqi të udhëzimit nr. 30/2018 mbetën pa fuqi disa dispozita të aktit pararendës bazë të vitit 2017 (*për pjesët e ndryshuara*), të cilat nuk mund të ripërtëriheshin automatikisht nëpërmjet pezullimit të urdhëruar nga Gjykata Administrative e Apelit. Nëse vendimi i kësaj të fundit do të ishte gjykuar në kohë, do të duhej të ishte ndryshuar, por analiza në këtë drejtim nuk kishte vend të shtjellohej më tej, në kushtet kur Gjykata Administrative e Apelit, me vendimin përfundimtar për themelin e çështjes (*vendimi nr. 211, datë 17.12.2018*), ka disponuar edhe për heqjen e masës së sigurimit të padisë. Ky vendim është i formës së prerë nga momenti i shpalljes së tij, ndaj nga data 17.12.2018 nuk ka më në fuqi masë sigurimi, çka do të thotë se vendimi nr. 363 akti, datë 26.9.2018, i Gjykatës Administrative të Apelit (*objekt rekursi*) e ka humbur fuqinë në këtë datë (17.12.2018). Për rrjedhojë, shqyrtimi i çështjes në Gjykatën e Lartë nuk mund të vazhdojë (*shih paragrafët 9-15 të vendimit nr. 00-2022-3236 (415), datë 1.12.2022, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë*).

12. Në datën 13.12.2022 kërkuuesja i është drejtuar Gjykatës me kërkesë për shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën të udhëzimit nr. 30/2018, duke kërkuar edhe pezullimin e zbatimit të tij, deri në hyrjen në fuqi të vendimit të saj. Kolegji i Gjykatës, me vendimin nr. 25, datë 6.2.2023, në bazë të nenit 31/a, pikat 1 dhe 2, shkronja “ç”, të ligjit nr. 8577/2000, ka vendosur moskalimin e çështjes për

shqyrtim në seancë plenare, pasi ajo kërkesë ishte paraqitur jashtë afatit ligjor 2-vjeçar që nga data e miratimit të udhëzimit të përbashkët nr. 30/2018, të parashikuar nga neni 50, pika 1, i ligjit nr. 8577/2000.

13. Në datën 29.12.2022 kërkesja i është drejtuar sërish Gjykatës me kërkesë për shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën të vendimit nr. 00-2022-3624 (414), datë 1.12.2022 të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë. Kolegji i Gjykatës, në datën 23.3.2023, bazuar në nenin 21, pika 1, të ligjit nr. 8577/2000, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

14. Me vendimin 21, datë 9.5.2023, Mbledhja e Gjyqtarëve të Gjykatës ka vendosur pranimin e kërkesës së Kryetares së Gjykatës për heqjen dorë nga marrja pjesë në shqyrtimin e kësaj çështjeje.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

15. **Kërkuesja** në mënyrë të përmblodhur, ka pretenduar se vendimi i Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, që nuk ka shfuqizuar udhëzimin nr. 30/2018, i ka cenuar të drejtën për proces të rregullt ligjor dhe parimet kushtetuese, në drejtim të:

A. Për shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Lartë:

15.1. *Së drejtës për një gjykatë të paanshme*, pasi çështja është shqyrtuar në pranimin e rrethanave serioze të njëanshmërisë së të pestë anëtarëve të trupit gjykues, si dhe të këshilltarit ligjor të çështjes, ku një nga anëtarët ka dhënë vetë dorëheqjen, ndërsa për të tjerët kërkesja ka kërkuar përjashtimin e tyre nga shqyrtimi i çështjes. Ndonëse kërkesa për dorëheqje dhe ato për përjashtim përmbanin shkaqe nga ato të parashikuara në nenin 72 të KPC-së, nuk janë pranuar dhe procesi ka vijuar me të njëjtin trup gjykues. Njëanshmëria e trupit gjykues është reflektuar në disa nga argumentet e parashtruara në vendimin përfundimtar për çështjen e themelit, sikundër edhe në qëndrimin e mbajtur në vendimin nr. 00-2022-3236(415), datë 1.12.2022, që i përket çështjes tjetër lidhur me masën e sigurimit të padisë, i cili është i ndryshëm nga qëndrimi i Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë në rastin e vendimit nr. 128 regjistri, datë 6.5.2020, ku në përbërje të trupit gjykues ka qenë edhe një nga anëtarët e çështjes në gjykim, çka përbën tregues të standardit të dyfishtë,

për rrjedhojë njëanshmërisë serioze të tij në marrjen e vendimit.

15.2. *Së drejtës për t'u mbrojtur dhe dëgjuar të lidhur me parimin e barazisë së armëve dhe të kontradiktoritetit*, pasi Gjykata e Lartë, në seancën e datës 25.11.2022, ka vijuar shqyrtimin e themelit të çështjes pa praninë e avokatit mbrojtës të kërkuarës, ndonëse ai kishte kërkuar shtyrjen e saj për shkak të arsyeshëm, duke vlerësuar se ajo ka pasur kohën e mjaftueshme për të caktuar një mbrojtës tjetër. Ndërsa kërkesat për përjashtimin e anëtarëve të trupit gjykues gjykata i ka cilësuar si manovër për të fituar kohë.

15.3. *Parimit të sigurisë juridike në lidhje me gjënë e gjykuar*, pasi Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka pasur në shqyrtim dy çështje, atë të themelit dhe atë për masën e sigurimit të padisë, ku planifikimi i shqyrtimit të kësaj të dytës është bërë në të njëjtat data me çështjen e themelit, por pas kësaj të fundit. Në përfundim të shqyrtimit të çështjes së themelit, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 211, datë 17.12.2018, të Gjykatës Administrative të Apelit, i cili kishte vendosur edhe heqjen e masës së sigurimit të padisë. Vendimi i tij nr. 00-2022-3624 (414), datë 1.12.2022 është i detyrueshëm për palët, në kuptim të nenit 451/a të KPC-së. Nisur nga kjo, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë duhej të pushonte shqyrtimin e rekurseve të veçanta të të paditurve dhe të Avokaturës së Shtetit kundër vendimit të ndërmjetëm të Gjykatës Administrative të Apelit për marrjen e masës së sigurimit të padisë, pasi kjo çështje ishte zgjidhur me vendim përfundimtar në të dyja shkallët e gjykimit dhe për këtë shkak përbën gjë të gjykuar.

B. Për shfuqizimin e udhëzimit të përbashkët nr. 30/2018:

15.4. *Parimit të sigurisë juridike në drejtim të pritshmërive të ligjshme dhe të drejtave të fituara*, pasi brenda një periudhe 1-vjeçare nga miratimi i udhëzimit nr. 385/7/2017, udhëzimi nr. 30/2018 ka ulur mesatarisht 3.5 herë vlerën/masën e tarifave fikse, pa një analizë të kostove për ofrimin e shërbimit, si dhe pa një analizë ligjore në këtë drejtim. Sipas relacionit shoqërues të projektaktit, bazuar në analizën e inflacionit në ekonominë shqiptare për periudhën nga viti 2009 deri në vitin 2018, tarifat e udhëzimit nr. 385/7/2017 e kanë përkeqësuar procesin e ekzekutimit të titujve ekzekutivë, por pa shpjeguar se në çfarë forme dhe mënyre ka ndodhur ky përkeqësim, si dhe pa marrë më parë mendimin e

ekspertëve të fushës dhe të grupeve të interesit ose të kërkuësës. Për rrjedhojë, procesi për miratimin e udhëzimit nr. 30/2018 nuk ka qenë transparent, ndërsa vetë ai akt është miratuar në interes të bankave të nivelit të dytë, të cilat nuk përfaqësojnë interesin publik, duke i dhënë fuqi prapavepruese uljes së tarifave përmes dispozitave tranzitore edhe në kontratat ekzistuese të shërbimit, të lidhura sipas modelit “tip” të miratuar nga ministri i Drejtësisë në zbatim të udhëzimit të vitit 2017, me urdhrin nr. 4321/4, datë 18.7.2017, “Për miratimin e modelit të kontratës që lidhet midis shoqërisë përmbarimore/ përmbaruesit gjyqësor privat dhe palës së interesuar përpara fillimit të procedurave të ekzekutimit” (urdhri nr. 4321/4/2017).

15.5. *Parimit të barazisë përpara ligjit dhe të mosdiskriminimit*, pasi udhëzimi nr. 30/2018 ka unifikuar tarifat e shërbimit përmbarimor gjyqësor privat me ato për shërbimin përmbarimor gjyqësor shtetëror. Ndonëse në dukje këto dy shërbime trajtohen në mënyrë të njëjtë, në fakt ato kryhen në kushte objektivisht të ndryshme, duke shkaktuar trajtimin e diferencuar të tyre, pasi shërbimi përmbarimor gjyqësor privat, përmes vetëfinancimit gjatë ushtrimit të funksionit, merr përsipër të gjitha shpenzimet që i përkasin veprimtarisë së tij, përfshirë pagimin e taksave dhe të detyrimeve tatimore. Udhëzimi nr. 30/2018 i ka trajtuar në mënyrë diskriminuese tarifat e shërbimit përmbarimor gjyqësor privat që do të aplikohen nga përmbaruesit gjyqësorë privatë, në krahasim me profesionin e noterit ose taksat gjyqësore.

15.6. *Parimit të hierarkisë së akteve dhe parimit të ligjshmërisë*, pasi ministri i Drejtësisë dhe ministri i Financave dhe Ekonomisë, ndonëse sipas ligjit nr. 10031/2008 kanë kompetencën për të miratuar me udhëzim të përbashkët tarifat e shërbimit përmbarimor gjyqësor privat, përmes udhëzimit nr. 30/2018 janë shprehur edhe për çështje të tjera, tej kompetencave që ua ka deleguar ligjvënësi, për të cilat duhej të kishin marrë edhe mendimin e kërkuësës, sipas procedurës. Konkretisht, përmes atij udhëzimi kanë cenuar rezervën ligjore relative, pasi unifikimi i tarifave (mes shërbimit përmbarimor gjyqësor privat dhe atij shtetëror) nuk është parashikuar në KPC (neni 525). Gjithashtu, mosmarrja e mendimit të DHKPGJP-së, sipas nenit 47, pika 3, të ligjit nr. 10031/2008, përbën shkelje të procedurës për miratimin e udhëzimit nr. 30/2018, për rrjedhojë të nenit 118 të Kushtetutës.

15.7. *Lirisë së veprimtarisë ekonomike dhe parimit të proporcionalitetit*, pasi ligjvënësi, në favor të interesit publik për ekzekutimin në kohë të titujve ekzekutivë, ka krijuar një shërbim përmbarimor dualist, ndërsa dy ministrat përgjegjës kanë krijuar pengesë serioze financiare përmes ndryshimit të pajustificuar të tarifave të shërbimit përmbarimor privat, që funksionon mbi bazën e nismës së lirë private. Zbatimi i njëkohshëm i dy udhëzimeve për tarifat e shërbimit përmbarimor gjyqësor (privat dhe shtetëror), shoqëruar me uljen e tarifave për shërbimin përmbarimor gjyqësor privat, nuk justifikon mbrojtjen e ndonjë interesi publik, përkundrazi, dëmton konkurrencën e lirë në ofrimin e shërbimit përmbarimor, për shkak të organizimit të ndryshëm të secilit prej tyre, ku i pari është me vetëfinancim dhe i dyti me financim nga shteti.

15.8. *Së drejtës për të fituar mjetet e jetesës me punë të ligjshme në profesionin e zgjedhur*, pasi akti shkaktonte pengesa reale për përmbaruesit gjyqësorë privatë për të realizuar me efektivitet shërbimin përmbarimor gjyqësor, çka do të sillte, si pasojë, mosrealizimin e të ardhurave të pritshme, për rrjedhojë edhe tërheqjen e tyre nga ky profesion.

16. ***Subjekti i interesuar, Ministria e Drejtësisë***, ka prapësuar në aspektet e mëposhtme:

A. Për shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Lartë:

16.1. Pretendimi për cenimin e së drejtës për një gjykatë të paanshme nuk është i bazuar, pasi Gjykata e Lartë i ka shqyrtuar kërkesat për përjashtimin e anëtarëve të trupit gjykues të caktuar në çështjen e themelit dhe në çështjen e masës së sigurimit, duke vlerësuar me të drejtë se rrethanat e paraqitura si shkaqe për përjashtimin e tyre janë mbështetur në aludime dhe jo në prova konkrete dhe, si të tilla, nuk janë të bazuara në nenin 72 të KPC-së. Po kështu, edhe në kërkesën drejtuar Gjykatës kërkuësja nuk ka provuar se si kanë ndikuar rrethanat e pretenduara në procesin e zhvilluar nga Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, i cili me të drejtë ka vendosur që të mos e pranojë as kërkesën për shtyrjen e seancës për shqyrtimin e rekursit të DHKPGJP-së, pasi u kuptua qartë se, në këtë mënyrë, kërkuësja synonte zvarritjen e shqyrtimit të një rekursi të regjistruar, afërsisht, që prej 3 vjetësh më parë.

16.2. Pretendimi për cenimin e së drejtës për mbrojtje efektive të lidhur me parimin e barazisë së armëve nuk është i bazuar, pasi Gjykata e Lartë ka njoftuar palët për datën dhe trupin gjykues për shqyrtimin e çështjeve përmes shpalljes publike dhe

individualisht, me qëllim garantimin e së drejtës së mbrojtjes. Ajo gjykatë ia ka krijuar të gjitha mundësitë kërkueses për të qenë e pranishme në seancën publike, si dhe kohën e mjaftueshme për të caktuar një avokat mbrojtës si përfaqësues ligjor i cili ka të drejtë që të njihet me aktet e ndodhura në dosjen gjyqësore. Në seancën e datës 25.11.2022, me të drejtë, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vendosur të mos e pranojë përfaqësimin e kërkueses nga një studio ligjore e papajisur me një akt përfaqësimi të rregullt sipas ligjit, sikundër kishte vepruar me avokatin A.L.L., i cili kishte kërkuar shtyrjen e seancës. Kontradiktoriteti në gjykim është një parim i rëndësishëm, por po aq i rëndësishëm është edhe respektimi i gjykatës, i solemnitetit gjatë procesit dhe i gjykimit efektiv, si pjesë të procesit të rregullt ligjor.

16.3. Pretendimi për cenimin e *parimit të sigurisë juridike* është i pabazuar, pasi, ndonëse në Kolegjin Administrativ të Gjykatës së Lartë ishte caktuar i njëjti trup gjykues, si për shqyrtimin e rekursit për vendimin përfundimtar të gjykatës së apelit që i përket themelit të çështjes, ashtu edhe për shqyrtimin e rekurseve të veçanta për vendimin e saj, për sa i përket masës së sigurimit të padisë, kërkuesja nuk ka paraqitur argumente për të mbështetur pretendimin për parregullsi ligjore ose për cenimin e parimit *res judicata*.

B. Për shfuqizimin e udhëzimit të përbashkët nr. 30/2018:

16.4. Pretendimi për cenimin e *parimit të sigurisë juridike në drejtëm të pritshmërive të ligjshme* është i pabazuar, pasi përmes udhëzimit nr. 30/2018 janë ndryshuar vetëm disa nga tarifat e përcaktuara me udhëzimin e vitit 2017, justifikuar në aspektin e kushtetutshmërisë me interesin publik dhe aksesin në procesin e ekzekutimit të vendimeve gjyqësore, të cilat prevalojnë mbi parimin e sigurisë juridike, i cili, në rastin konkret, nuk është absolut. Tarifat për shërbimet përmbartimore të përcaktuara në udhëzimin e vitit 2017 nuk krijojnë mundësinë e kreditorëve për t'i parapaguar, duke nxitur paraqitjen e ankesave në Ministrinë e Drejtësisë nga qytetarët, Shoqata e Bankave Shqiptare, BB-ja dhe dhe FMN-ja. Nga ana tjetër, edhe interesat e debitorëve rëndoheshin në një mënyrë joproporcionale, pasi atyre do t'u transferohej më pas barra e pagesës së shpenzimeve përmbartimore, përveç detyrimit të përcaktuar në titullin ekzekutiv.

16.5. Për sa i përket pretendimit për cenimin e *parimit të barazisë përpara ligjit dhe të mosdiskriminimit*, udhëzimi nr. 30/2018 është shoqëruar me një relacion ku të dyja ministrat kanë dhënë argumente shteruese të shkaqeve për të cilat tarifat e shërbimit përmbartimor duheshin ndryshuar përmes një udhëzimi të ri, duke evidentuar mangësitë dhe nivelin e lartë të tyre sipas udhëzimit të vitit 2017. Përmes atij udhëzimi tarifat nuk janë suprimuar, por janë rishikuar ato të cilat tejkalonin çdo logjikë ekonomike. Ndonëse në vendimin e saj Gjykata e Lartë ka dhënë në mënyrë të detajuar argumente shteruese, për sa u përket faktorëve të pashmangshëm që kanë detyruar dy institucionet qendrore që të ndryshonin tarifat përmbartimore, duke pasur në qendër të vëmendjes interesin publik dhe jo të përmbartuesve gjyqësorë privatë që priren të rrisin sa më shumë fitimet e tyre, udhëzimi i vitit 2018 ka ofruar një balancë mes këtyre interesave, e cila është në harmoni me frymën e Kushtetutës. Nga ana tjetër, nuk mund të bëhet analogji mes statusit dhe sigurisë juridike të magjistratit, në njërën anë, dhe sigurisë juridike që gëzon veprimtaria përmbartimore gjyqësore private, në anën tjetër. Me të drejtë, ajo gjykatë ka arsyetuar se tarifat nuk ndikojnë në drejtëm të pavarësisë së përmbartuesve dhe besueshmërisë së qytetarit në ushtrimin e funksionit publik, pasi këto të fundit janë rezultat i cilësisë së shërbimit dhe korrektësisë për ekzekutimin e një detyrimi. Ministri i Drejtësisë dhe ministri i Financës dhe Ekonomisë, në nxjerrjen e aktit nënligjor, kanë ndjekur si qëllim aksesin e kreditorëve në shërbimin përmbartimor privat ose shtetëror për ekzekutimin e një vendimi gjyqësor të formës së prerë; ndarjen e ngarkesës së detyrimeve mes kreditorit dhe debitorit, me qëllim përcaktimin e masës së tarifës që pasqyron vlera reale dhe të arsyeshme për palët e përfshira në proces; nxitjen e konkurrencës së ndershme dhe efektive në ofrimin e shërbimeve përmbartimore si private, ashtu edhe shtetërore, të cilat, duke qenë se bazohen në të njëjtat veprime ligjore, nuk mund të kenë diferenca të tarifave përkatëse që çojnë në deformimin e tregut; mbrojtjen e interesit publik, duke lehtësuar qytetarët nga barra për të paguar tarifa përmbartimore të papërballueshme.

16.6. Për sa i përket pretendimit për cenimin e *parimit të hierarkisë së akteve dhe të ligjshmërisë*, subjektet e interesuara, të dyja ministrat, për nxjerrjen e udhëzimit nr. 30/2018 janë bazuar në nenet 102 dhe

118 të Kushtetutës, të cilat i kanë njohur ministrin përgjegjës diskrecionin për të nxjerrë aktet nënligjore (urdhër dhe udhëzim) në kuadër të ushtrimit të kompetencave dhe në këto dispozita kushtetuese nuk parashikohet detyrimi për të marrë mendim nga palët e interesuara për çdo ndryshim që i bëhet aktit në fuqi, për të cilin mendimi është marrë për nxjerrjen e tij në variantin fillestar. Gjithsesi, në rastin konkret, kërkesja ka shprehur mendimin e saj kundër ndryshimeve të propozuara, duke parashtruar argumentet përkatëse, me shkresën nr. 522/1 prot., datë 8.6.2018, në takimin e datës 13.6.2018 dhe në takimin e datës 20.6.2018, të cilat janë vlerësuar nga subjektet e interesuara, por as në ligjin nr. 8678, datë 14.5.2001, “Për organizimin dhe funksionimin e Ministrisë së Drejtësisë”, të ndryshuar dhe as në ligjin nr. 26/2019, nuk është parashikuar si detyrim pasqyrimi i atij mendimi në relacion. Subjektet e interesuara në nxjerrjen e aktit nënligjor kanë qenë të kujdesshme për të vendosur një balancë mes interesit publik dhe interesit të kërkuarës, por pa lënë jashtë vëmendjes edhe interesin e Shoqatës së Bankave Shqiptare, duke vlerësuar edhe mendimin e BB-së dhe të FMN-së.

16.7. Për sa i përket pretendimit për cenimin e *parimit të lirisë së veprimtarisë ekonomike dhe parimit të proporcionalitetit*, masa e tarifave për shërbimet përmbartimore është rishikuar në bazë të një analize ekonomike të detajuar, me qëllim nxitjen e ekzekutimit të titujve ekzekutivë. Rishikimi i tarifave është parë si domosdoshmëri për të nxitur tregun e lirë dhe konkurrencën në ofrimin e shërbimit përmbartimor, duke pasur në vëmendje tre komponentë kryesorë, konkretisht tarifën fikse për fillimin e ekzekutimit të titullit ekzekutiv dhe të çdo veprimi procedural deri në përfundim të tij, tarifën e suksesit dhe shpenzimet e kryera. Edhe argumenti se aplikimi i tarifave më të larta rrit të ardhurat në buxhetin e shtetit, për shkak se rritet arkëtimi i tatimit mbi vlerën e shtuar nuk qëndron, pasi tarifat më të ulëta nxisin paraqitjen e një numri më të lartë të kërkesave për ekzekutimin e titujve ekzekutivë, për rrjedhojë edhe të të ardhurave në favor të shtetit përmes arkëtimit të detyrimeve tatimore.

16.8. Pretendimi për cenimin e *së drejtës për të fituar mjetet e jetesës me punë të ligjshme* është i pabazuar, pasi nuk rezulton që ajo të ketë paraqitur prova për ndonjë përmbartues gjyqësor privat i cili të ketë ndërprerë funksionin pas ndryshimit të udhëzimit për tarifat e vitit 2017, çka, në fakt, në vetvete,

përbën provë për të kundërtën, që me punën e tyre të ligjshme dhe të pavarur, si dhe bazuar në tarifat e reja, sipas udhëzimit nr. 30/2018, ata arrijnë të sigurojnë të ardhura dinjitoze. Tarifat sipas udhëzimit të vitit 2018 mbulojnë jo vetëm kostot për ushtrimin e veprimtarisë përmbartimore private, por edhe ndikimin e inflacionit.

17. **Avokatura e Shtetit**, ka prapësuar në aspektet e mëposhtme:

A. Për shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Lartë:

17.1. Për sa i përket legjitimitetit *ratione materiae*, kërkesja nuk legjitimohet për pretendimet e ngritura ndaj procesit të zhvilluar në Gjykatën e Lartë dhe vendimmarrjes së saj, pasi, në thelb, ato lidhen me përmbajtjen e normave ligjore që kanë përcaktuar juridiksionin gjyqësor dhe rregullat procedurale të gjykimit në atë gjykatë. Për rrjedhojë, pretendimet e kërkuarës nuk janë ngritur në nivel kushtetues, pasi përmes tyre nuk parashtrohen problematika të natyrës kushtetuese.

17.2. Pretendimi për cenimin e *së drejtës për një gjykatë të paanshme* është i pabazuar, pasi kërkesja nuk ka parashtruar ndonjë rrethanë që vë në dyshim paanshmërinë e anëtarëve të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë në aspektin objektiv dhe subjektiv, rrethana të cilat parashikohen në nenin 72 të KPC-së. Në ankimin kushtetues individual kërkesja ka parashtruar të njëjtat që ka parashtruar edhe në dy kërkesat për përjashtimin e anëtarëve të trupit gjykues, bazuar në supozime për anëtarët, familjarët e tyre dhe punonjësve të administratës gjyqësore të Gjykatës së Lartë dhe jo në fakte, për të cilat ka marrë përgjigje nga Kolegji Penal i asaj gjykate me vendimet nr. 06-00-2022, datë 30.11.2022 dhe nr. 7, datë 1.12.2022, përmes të cilave i ka vlerësuar si kërkesa abuzive që kanë si qëllim pengimin e punës së gjykatës dhe zvarritjen e paarsyeshme të gjykimit.

17.3. Pretendimi për cenimin e *së drejtës për t'u mbrojtur dhe dëgjuar të lidhur me parimin e barazisë së armëve dhe të kontradiktoritetit* është i pabazuar, pasi Gjykata e Lartë i ka shfrytëzuar të gjitha normat procedurale në funksion të garantimit të së drejtës për t'u dëgjuar. Ajo gjykatë ka vendosur që, në bazë të nenit 62 të ligjit nr. 49/2012, të shqyrtojë çështjen në seancë gjyqësore publike, për të cilën kërkesja është njoftuar rregullisht. Në seancën e datës 23.11.2022 Kolegji Administrativ i asaj gjykate i ka krijuar avokatit të kërkuarës mundësinë për t'u njohur me aktet e dosjes gjyqësore, me qëllim

përgatitjen e mbrojtjes, duke pranuar kërkesën e tij për shtyrjen e seancës së asaj date për këtë shkak. Për sa i përket seancës së datës 25.11.2022, ndonëse i njëjti avokat ka kërkuar sërish shtyrjen e saj për shkak të një fatkeqësie familjare, me të drejtë Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë nuk e ka pranuar, pasi kërkesja kishte pasur kohën e nevojshme dhe mundësitë për të caktuar një avokat tjetër si përfaqësues ligjor dhe për të përgatitur mbrojtjen në atë proces. Në këtë kuptim, e drejta për t'u mbrojtur dhe ajo për t'u dëgjuar, si dhe parimi i barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit rezultojnë të jenë respektuar.

17.4. Për sa i përket pretendimit për cenimin e parimit të sigurisë juridike, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, në vendimin për shqyrtimin e çështjes, të regjistruar në bazë të rekurseve të veçanta të Ministrisë së Drejtësisë dhe të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, për kundërshtimin e vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit të datës 26.9.2018, që kishte pranuar masën e sigurimit të padisë, ka evidentuar faktin se masa e sigurimit të padisë kishte rënë, pasi për të gjykata e apelit ka disponuar me vendimin përfundimtar të datës 17.12.2018. Ai kolegji, me të drejtë, ka konkluduar se shqyrtimi i rekurseve të veçanta në atë gjykatë nuk mund të vazhdonte më tej, duke vendosur pushimin e gjykimit. Në këtë kuptim, nuk rezulton që të jetë dhënë ndonjë vendim i ri, për sa i përket masës së sigurimit të padisë.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuësës

18. Kërkesja i është drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual, duke parashtruar në objektin e tij kërkimin për shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Lartë, ndërsa në përmbajtje të ankimit ka kërkuar edhe shfuqizimin e udhëzimit të përbashkët nr. 30/2018. Në lidhje me vendimin e Gjykatës së Lartë, ajo ka pretenduar se është rrjedhojë e një procesi të parregullt, në aspektet e gjykatës së paanshme, së drejtës për t'u dëgjuar dhe mbrojtur, parimit të kontradiktoritetit dhe parimit të sigurisë juridike. Për sa i takon udhëzimit të përbashkët, kërkesja ka pretenduar se ai cenon parimet e sigurisë juridike, barazisë përpara ligjit, hierarkisë së akteve normative, si dhe lirinë e veprimtarisë

ekonomike dhe të drejtën për të fituar jetesën me mjete të ligjshme.

19. Avokatura e Shtetit ka prapësuar se kërkesja nuk legjitimohet *ratione materiae* për pretendimet që lidhen me vendimarrjen e Gjykatës së Lartë, me argumentin se ato, në thelb, kanë të bëjnë me mënyrën e zbatimit dhe të interpretimit të ligjit. Ministria e Financave nuk ka paraqitur ndonjë kundërshtim për aspektet e tjera të legjitimitimit të kërkuësës, ndërsa subjekti tjetër i interesuar, Ministria e Drejtësisë, është shprehur vetëm për themelin e pretendimeve të kërkuësës, duke mos paraqitur në këtë mënyrë ndonjë prapësim për legjitimitimin e saj.

20. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është vlerësuar nga Gjykata si një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “F”, 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur, si dhe rregullimet e veçanta ligjore të shqyrtimit paraprak të kërkesës.

21. Gjykata ka pohuar se bazuar në nenet 49, pika 3, shkronja “e” dhe 71, pika 2, të ligjit nr. 8577/2000, objekt i ankimit kushtetues individual, krahas vendimit gjyqësor, mund të jetë edhe ligji ose akti normativ. Në këto raste, nisur nga përmbajtja e normave kushtetuese dhe atyre ligjore, kërkuesi legjitimohet nëse plotësohen bashkërisht këto kriteret: i. legjitimitimi *ratione personae*, në kuptimin që individ i provon se është bartës i së drejtës kushtetuese të pretenduar të cenuar, si dhe provon interesin në lidhje me çështjen, pra cenimin e drejtpërdrejtë dhe real të së drejtës kushtetuese; ii. shterimi i mjeteve juridike efektive për mbrojtjen e së drejtës kushtetuese të pretenduar të cenuar ose individ i provon se akti i kundërshtuar është drejtpërdrejt i zbatueshëm; iii. legjitimitimi *ratione temporis*, në kuptimin që individ i ka paraqitur ankim

brenda afatit ligjor 4-mujor nga konstatimi i cenimit; iv. dhe legjitimimi *ratione materiae*, në kuptimin që individi provon se pretendimet e ngritura janë të tilla që bëjnë pjesë në juridiksionin kushtetues, pra të drejtat dhe liritë themelore, që pretendohen se janë cenuar, janë të garantuara në Kushtetutë, si dhe shqyrtimi kushtetues i çështjes mund të rivendosë të drejtën kushtetuese të shkelur (*shih vendimet nr. 34, datë 12.6.2023; nr. 4, datë 21.2.2022; nr. 31, datë 4.10.2021, të Gjykatës Kushtetuese*).

22. Në çështjen konkrete, kërkuesja ka kundërshtuar vendimin e Gjykatës së Lartë të dhënë në procesin gjyqësor, të vënë në lëvizje prej saj për kundërshtimin e udhëzimit të përbashkët nr. 30/2018, duke pretenduar se ky akt normativ i ka cenuar kërkueses dhe anëtarëve të saj parimet e sigurisë juridike, barazisë përpara ligjit, hierarkisë së akteve normative, si dhe lirinë ekonomike dhe të drejtën për të fituar mjetet e jetesës me punë të ligjshme në profesionin e zgjedhur.

23. Gjykata vëren se kërkuesja, bazuar në nenin 29, pika 1, të ligjit nr. 26/2019, është person juridik që përfaqëson bashkimin e detyrueshëm të të gjithë përmbauesve gjyqësorë privatë të licencuar në Republikën e Shqipërisë. Në objektin e veprimtarisë, sipas nenit 6 të statutit të kërkueses, ndër të tjera, është parashikuar: “a. *Forcimi i pavarësisë së profesionit të përmbauesit privat [...] e. Mbrotjtja e përmbauesve privatë nga çdo qëndrim arbitrar ose presion që synon të cenojë pavarësinë e profesionit të përmbauesit privatë [...]*”. Nga ana tjetër, Gjykata vëren se sipas nenit 16 të Kushtetutës, të drejtat dhe liritë themelore, si dhe detyrimet e parashikuara në Kushtetutë vlejnë edhe për personat juridikë, për aq sa përputhen me qëllimet e përgjithshme të këtyre personave dhe me thelbin e këtyre të drejtave, lirive dhe detyrimeve. Në mbështetje të këtij kuadri normativ dhe të thelbit të pretendimeve të kërkueses, Gjykata çmon se ajo legjitimohet *ratione personae*, pasi ka interes të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtruar. Në nxjerrjen e këtij përfundimi, Gjykata mban në konsideratë disa fakte: i. e drejta e ankimit kushtetues individual u përket edhe personave juridikë; ii. kërkuesja ka qenë palë në procesin gjyqësor për kundërshtimin e udhëzimit nr. 30/2018; iii. të drejtat kushtetuese që janë ngritur nga kërkuesja përputhen me qëllimet e përgjithshme të veprimtarisë së saj; iv. udhëzimi i përbashkët nr. 30/2018 është akt normativ me efekt të drejtpërdrejtë, pasi përbën akt normativ të

zbatueshëm drejtpërdrejt dhe nuk parashikohet nxjerrja e akteve të mëtejshme nënligjore.

24. Një tjetër kriter që duhet të përmbushet nga individi përpara se t'i drejtohet Gjykatës lidhet me *shterimin e mjeteve juridike efektive*. Sipas nenit 131, pika 1, shkronja “P”, të Kushtetutës, Gjykata vendos për gjykimin përfundimtar të ankesave të individëve, pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive për mbrojtjen e të drejtave kushtetuese. Qëllimi i këtij neni të Kushtetutës është, ndër të tjera, të mundësojë, brenda sistemit gjyqësor të zakonshëm, parandalimin ose riparimin e shkeljeve të pretenduara, përpara se të tilla pretendime të paraqiten në Gjykatë (*shih vendimet nr. 5, datë 22.2.2022; nr. 23, datë 29.4.2021; nr. 54, datë 24.7.2017, të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata ka pohuar se ky kriter është i zbatueshëm edhe kur individi, me anë të ankimit kushtetues, kundërshton akte normative. Ajo ka theksuar se, si rregull, akti normativ zbatohet përmes akteve të organeve publike ose vendimeve gjyqësore, prandaj individi duhet, fillimisht, t'i kundërshtojë ato përpara gjykatave kompetente, duke shteruar të gjitha mjetet juridike efektive që parashikon sistemi ynë juridik. Kjo ka rëndësi edhe për të provuar se kërkuesi është prekur personalisht, drejtpërdrejt dhe realisht (*shih vendimet nr. 31, datë 4.10.2021; nr. 12, datë 24.5.2021, të Gjykatës Kushtetuese*).

25. Në çështjen konkrete, Gjykata vëren se kërkuesja i është drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual pas përfundimit të procesit për shfuqizimin e udhëzimit të përbashkët nr. 30/2018 në Gjykatën e Lartë dhe pretendimet për këtë udhëzim kanë qenë objekti i procesit gjyqësor të zhvilluar nga gjykatat e juridiksionit të zakonshëm. Për rrjedhojë, Gjykata vlerëson se plotësohet edhe kriteri i *shterimit të mjeteve juridike efektive* në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “P”, të Kushtetutës.

26. Në lidhje me legjitimimin *ratione temporis*, bazuar në nenet 71/a, pika 1, shkronja “b” dhe 50, pika 4, të ligjit nr. 8577/2000, afati për paraqitjen e ankimit kushtetues individual është 4 muaj nga konstatimi i cenimit të së drejtës. Në kushtet kur kërkuesja i është drejtuar Gjykatës pas shterimit të mjeteve juridike që ka pasur në dispozicion, atëherë konstatimi i cenimit përkon me kohën që është dhënë vendimi gjyqësor më i fundit. Në këtë drejtëm, Gjykata vëren se vendimi i Gjykatës së Lartë që ka përmbyllur procesin gjyqësor është i datës 1.12.2022, ndërsa ankimi kushtetues individual është

paraqitur në datën 29.12.2022, pra brenda afatit ligjor 4-mujor, ndaj kërkesja legjitimohet *ratione temporis*.

27. Një kriter tjetër për shqyrtimin e ankimit kushtetues individual, bazuar në nenin 131, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës dhe nenin 49, pika 3, shkronja “e”, të ligjit nr. 8577/2000, lidhet me përmbajtjen e pretendimeve të parashtruara, që duhet të jetë e tillë për të justifikuar legjitimitetin *ratione materiae*.¹

28. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se kërkesja ka pretenduar, ndër të tjera, se udhëzimi i përbashkët shkel parimin e hierarkisë së akteve dhe të ligjshmërisë, duke parashtruar se ministrat përgjegjës për miratimin e tij kanë cenuar rezervën ligjore relative, pasi unifikimi i tarifave të shërbimit përmbartimor privat dhe atij shtetëror nuk është parashikuar në KPC dhe, po kështu, për miratimin e atij akti nuk është marrë mendimit i saj, çka përbën shkelje të nenit 47, pika 3, të ligjit nr. 10031/2008, për rrjedhojë edhe akti nënligjor është në kundërshtim edhe me nenin 118 të Kushtetutës.

29. Në jurisprudencën kushtetuese është theksuar se parimi i shtetit të së drejtës i detyron të gjitha organet e pushtetit publik që t'i ushtrojnë kompetencat e tyre vetëm në kuadër dhe në bazë të normave kushtetuese. Aktet juridike që nxirren nga këto organe duhet të jenë në pajtim me aktet juridike më të larta, si në kuptimin formal, ashtu edhe në atë material. Respektimi i hierarkisë së akteve normative është një detyrim që rrjedh nga parimi i shtetit të së drejtës dhe i koherencës në sistemin ligjor (*shih vendimet nr. 23, datë 8.6.2011; nr. 1, datë 12.1.2011; nr. 2, datë 3.2.2010, të Gjykatës Kushtetuese*).

30. Gjykata vëren se kompetenca e ministrit të Drejtësisë dhe ministrit të Financave dhe Ekonomisë për nxjerrjen e udhëzimit nr. 30/2018, është e parashikuar në nenin 47 të ligjit nr. 10031/2008, të cilën ata e kanë ushtruar, pasi më parë kërkesja ka dhënë mendimin e saj me shkrim, përmes shkresës nr. 522/1 prot., datë 8.6.2018. Për rrjedhojë, ky pretendim është haptazi i pabazuar.

31. Një pretendim tjetër i kërkeses, lidhet me cenimin e së drejtës për të fituar mjetet e jetesës me punë të ligjshme në profesionin e zgjedhur, që garantohet nga neni 49 pika 1, i Kushtetutës. Sipas

kërkeses, udhëzimi i përbashkët nr. 30/2018 shkakton pengesa reale për përmbartuesit gjyqësorë privatë për të realizuar me efektivitet shërbimin përmbartimor gjyqësor, çka do të sillte si pasojë mosrealizimin e të ardhurave të pritshme, për rrjedhojë edhe tërheqjen e tyre nga ky profesion. Gjykata çmon se edhe ky pretendim është haptazi i pabazuar, pasi është mbështetur në argumente përgjithësuese dhe hipotetike, ndaj, si i tillë, nuk mund të merret në shqyrtim.

32. Gjithashtu, kërkesja ka pretenduar cenimin e parimit të paanshmërisë, duke parashtruar disa argumente, ndërmjet të cilave edhe njëanshmërinë e këshilltarit ligjor në Gjykatën e Lartë. Për sa i takon këtij argumenti, duke mbajtur në konsideratë që këshilltari ligjor nuk përfshihet në procesin vendimmarrës, Gjykata çmon se ky pretendim për këtë argument nuk mund të merret në shqyrtim. Ndërsa, për sa i përket pretendimit se Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka cenuar parimin e sigurisë juridike në lidhje me gjënë e gjykuar, pasi nuk ka pushuar shqyrtimin e çështjes në lidhje me masën e sigurimit të padisë për shkakun se ajo ishte zgjidhur më parë me vendim përfundimtar, vendimin e tij nr. 00-2022-3624 (414), datë 1.12.2022, Gjykata vëren se ky pretendim adresohet ndaj vendimit nr. 00-2022-3236 (415), datë 1.12.2022 të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, për të cilin kërkesja nuk ka parashtruar ndonjë kërkim konkret në objektin e kërkesës së saj, për rrjedhojë çmon të mos ndalet në analizën e tij, për më tepër që argumenti në mbështetje të këtij pretendimi lidhet me mënyrën e zbatimit të ligjit procedural nga Gjykata e Lartë.

33. Për sa u takon pretendimeve të tjera, që lidhen me cenimin e parimit të paanshmërisë së Gjykatës së Lartë në drejtim të anëtarëve të Kolegjit Administrativ, së drejtës për t'u mbrojtur dhe dëgjuar, parimit të sigurisë juridike, parimit të barazisë para ligjit dhe lirisë së veprimtarisë ekonomike, Gjykata çmon se ato bëjnë pjesë në juridiksionin e saj, ndaj bazueshmëria në themel e tyre do të shqyrtohet në vijim. Duke marrë shkas nga argumentet e kërkeses, Gjykata pretendimin për cenimin e së drejtës për t'u mbrojtur dhe dëgjuar do ta analizojë në këndvështrimin e së drejtës për

¹ Për sa i përket legjitimitetit *ratione materiae* të kërkeses për shfuqizimin e udhëzimit nr. 30/2018, gjyqtarët Ilir Toska dhe Marjana Semini kanë analizuar më vete, duke Faqe | 21394

vlerësuar se kërkesja nuk legjitimohet, pasi ai udhëzim nuk është pjesë e objektit të kërkesës.

mbrojtje efektive, ndërsa parimin e barazisë para ligjit dhe lirinë e veprimtarisë ekonomike do t'i vlerësojë të lidhura së bashku.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1. Për shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Lartë

B1.1. Për cenimin e së drejtës për një gjykatë të paanshme

34. Kërkesja ka pretenduar se Gjykata e Lartë e ka shqyrtuar çështjen në praninë e rrethanave serioze të njëanshmërisë për të pestë anëtarët e trupit gjykues, ku një nga të cilët ka dhënë vetë dorëheqjen, ndërsa për të tjerët ka kërkuar përjashtimin e tyre nga shqyrtimi i çështjes. Ndonëse kërkesa për dorëheqje dhe kërkesat për përjashtim përmbanin shkaqe nga ato të parashikuara në nenin 72 të KPC-së, ato nuk u pranuan dhe procesi vijoi me të njëjtin trup gjykues. Njëanshmëria e trupit gjykues është reflektuar në disa nga argumentet e parashtruara në vendimin përfundimtar për çështjen e themelit, sikundër edhe në qëndrimin e mbajtur në çështjen tjetër lidhur me masën e sigurimit të padisë, vendimin nr. 00-2022-3236(415), datë 1.12.2022, i cili është i ndryshëm nga qëndrimi i Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë në rastin e vendimit nr. 128 regjistri, datë 6.5.2020, ku në përbërje të trupit gjykues ka qenë edhe një nga anëtarët në çështjen në gjykim, çka përbën tregues të standardit të dyfishtë, për rrjedhojë njëanshmëri serioze të tij në marrjen e vendimit.

35. Subjekti i interesuar, Ministria e Drejtësisë, ka prapësuar se ky pretendim nuk është i bazuar, pasi Gjykata e Lartë i ka shqyrtuar kërkesat për përjashtimin e anëtarëve të trupit gjykues të caktuar në çështjen e themelit dhe në çështjen e masës së sigurisë, duke vlerësuar me të drejtë se rrethanat e paraqitura si shkaqe për përjashtimin e tyre janë mbështetur në aludime dhe jo në prova konkrete dhe, si të tilla, nuk janë të bazuara në nenin 72 të KPC-së. Po kështu, edhe në kërkesën drejtuar Gjykatës, kërkesja nuk ka provuar se si rrethanat e pretenduara kanë ndikuar në procesin e zhvilluar nga Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, i cili me të drejtë ka vendosur që të mos e pranojë as kërkesën për shtyrje të seancës për shqyrtimin e rekursit, pasi u kuptua qartë se në këtë mënyrë kërkesja synonte zvarritjen e shqyrtimit të një rekursi të regjistruar afërsisht 3 vjet më parë.

36. Avokatura e Shtetit ka prapësuar se pretendimi për cenimin e së drejtës për një gjykatë të paanshme është i pabazuar, pasi kërkesja nuk ka parashtruar ndonjë rrethanë që vë në dyshim

paanshmërinë e anëtarëve të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë në aspektin *objektiv* dhe *subjektiv*, rrethana të cilat parashikohen në nenin 72 të KPC-së. Në ankimin kushtetues individual kërkesja ka parashtruar të njëjtat pretendime që ka parashtruar edhe në dy kërkesat për përjashtimin e anëtarëve të trupit gjykues, bazuar në supozime për ta, familjarët e tyre dhe punonjësit e administratës gjyqësore të Gjykatës së Lartë dhe jo në fakte, për të cilat ka marrë përgjigje nga Kolegji Penal i asaj gjykate me vendimet nr. 6-00-2022, datë 30.11.2022 dhe nr. 7, datë 1.12.2022, përmes të cilave i ka vlerësuar si kërkesa abuzive që kanë si qëllim pengimin e punës së gjykatës dhe zvarritjen e paarsyeshme të gjykimit.

37. Në nenin 42 të Kushtetutës parashikohet, ndër të tjera, se të drejtat e njohura me Kushtetutë dhe me ligj nuk mund të cenohen pa një proces të rregullt ligjor dhe se kushdo, për mbrojtjen e tyre, ka të drejtën e një gjykimi nga një gjykatë e paanshme.

38. Gjykata thekson se parimi dhe e drejta për një gjykatë të paanshme nënkupton mungesën e paragyjkimeve nga gjyqtarët në lidhje me çështjen e shtruar përpara tyre dhe që ata të mos veprojnë në mënyrë të tillë që të ndihmojnë interesat e njëres prej palëve. Një gjykatë duhet të jetë e paanshme jo vetëm formalisht, por edhe në mënyrë të shprehur. E drejta për t'u gjykuar përpara një gjykate kompetente, të pavarur dhe të paanshme të caktuar me ligj kërkon që drejtësia jo vetëm duhet të bëhet, por ajo gjithashtu duhet të shikohet që bëhet (*shih vendimin nr. 38, datë 15.10.2007, të Gjykatës Kushtetuese*).

39. Respektimi i parimit të paanshmërisë duhet të verifikohet duke aplikuar testin *subjektiv*, që ka të bëjë me verifikimin e bindjes apo interesit personal të një gjyqtari në një çështje të caktuar dhe testin *objektiv*, me të cilin shqyrtohet nëse gjyqtari ka ofruar garanci procedurale të mjaftueshme për të përjashtuar çdo dyshim legjitim të anshmërisë (*shih vendimet nr. 7, datë 11.3.2008; nr. 11, datë 2.4.2008; nr. 23, datë 4.11.2008, të Gjykatës Kushtetuese*). Veçanërisht për sa i përket kriterit të dytë, nëse ky kriter zbatohet për anëtarët e trupit gjykues, ai nënkupton se përveç sjelljes personale të çdo anëtari të trupit gjykues, duhet të provohet nëse ka fakte bindëse të cilat vënë në dyshim paanshmërinë. Në këtë kuadër, edhe dukja e jashtme mund të ketë njëfarë rëndësie. Në përcaktimin nëse një çështje konkrete ka arsye logjike për të dyshuar se një gjyqtar nuk është i paanshëm, këndvështrimi i atyre që ankohen për diçka të tillë është i rëndësishëm, por jo vendimtar.

Në fakt, vendimtare është nëse objektiviteti i këtyre dyshimeve është mjaftueshmërisht i bazuar (*shih vendimin e GJEDNJ-së në çështjen “Driza kundër Shqipërisë”, nr. 33771/02, datë 13.11.2007, §76*). Për sa i përket situatës së marrjes së kredive nga gjyqtari, si shkak për njëanshmërinë e tij, GJEDNJ-ja ka vlerësuar se raportet e gjyqtarit ose të familjarit të tij me bankën duhet të jenë të një natyre dhe shkalle të atillë, si dhe në një periudhë kohore shumë të afërt me shqyrtimin e çështjes, që të mund të ngrihen dyshime të arsyeshme se atij i mungon paanshmëria e nevojshme (*shih vendimet e GJEDNJ-së në çështjet “Pétur Thór Sigurðsson kundër Islandës”, nr. 39731/98, datë 10.7.2003, § 37, 42 dhe 45; dhe mutatis mutandis, “Holm kundër Suedisë”, datë 25.11.1993, faqet 15-16, § 32-33*). Ndërsa për sa u përket padive për shpërblim dëmi ndaj gjyqtarëve për shkak të veprimeve të kryera prej tyre gjatë ushtrimit të funksionit, GJEDNJ-ja ka theksuar se ata duhet të jenë të lirë që t'i ushtrojnë funksionet e tyre në mënyrë të pavarur dhe pa frikën e pasojave nga pretendimet në paditë e këtij lloji, për të cilat palët ndërgjyqëse mund të mbrohen përmes ankimit në një shkallë më të lartë të gjyqësorit (*shih vendimin e GJEDNJ-së në çështjen “Sergey Zubarev kundër Rusisë”, nr. 5682/06, datë 5.2.2015, § 32*).

40. Në rastin konkret, nga aktet e ndodhura në dosjen gjyqësore, Gjykata vëren se pas shqyrtimit në dhomën e këshillimit të rekursit të paraqitur nga kërkuësja, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë gjyqësore në prani të palëve. Në seancën e parë gjyqësore në prani të palëve, të zhvilluar në datën 23.11.2022, palët e pranishme, kërkuësja dhe Avokatura e Shtetit, nuk kanë paraqitur kundërshtime për përbërjen e trupit gjykues. Nga ana tjetër, përpara fillimit të shqyrtimit gjyqësor, një nga anëtarët e trupit gjykues (gjyqtarja A.A.), bazuar në nenin 72, pika 3, të KPC-së, ka paraqitur kërkesë për heqje dorë nga gjykimi i çështjes së themelit, por edhe të asaj në lidhje me masën e sigurimit të padisë, me argumentin se avokati A.L., i caktuar rishtazi nga kërkuësja (në datën 22.11.2022), më herët kishte paraqitur padi ndaj saj për shpërblim dëmi për pretendime që lidheshin me ushtrimin e funksioneve gjyqësore në një çështje të gjykuar prej saj në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, padi e cila, sipas deklarimeve në seancë të avokatit, ndodhej në pritje të shqyrtimit në gjykatën e apelit.

41. Kërkesa e gjyqtarës për heqjen dorë nga gjykimi i çështjeve është shqyrtuar nga zëvendëskryetari i Gjykatës së Lartë, që në mungesë të kryetarit ushtronte këtë funksion. Me vendimin nr. 329, datë 25.11.2022, ai ka vendosur refuzimin e kërkesës së gjyqtarës për heqjen dorë nga gjykimi i çështjeve. Sipas tij, referuar rrethanave të rastit dhe jurisprudencës kushtetuese, kundrejt gjyqtarës në fjalë nuk provohej asnjë shkak papajtueshmërie me detyrën në lidhje me zgjidhjen e çështjes që ka për objekt kontrollin abstrakt të ligjshmërisë së aktit normativ, duke mos u evidentuar kështu rrethana konkrete, të cilat nga pikëpamja e testit objektiv të provonin se ajo nuk u ofronte palëve të përfshira në këtë proces garancinë se do ta shqyrtonte çështjen në mënyrë të paanshme. Fakti që avokati i kërkuësës ka paraqitur padi kundër gjyqtarës në lidhje me ushtrimin nga ajo të funksioneve gjyqësore në një çështje tjetër, si dhe fakti se ai në këtë proces është në cilësinë e përfaqësuesit të paditëses (kërkuësës), nuk krijon asnjë lidhje juridike të asaj natyre që ka parashikuar ligjvënësi në nenin 72, pika 3, të KPC-së, për ta bërë gjyqtaren në fjalë të papajtueshme për të vijuar ushtrimin e detyrës në këtë çështje.

42. Në datën 25.11.2022, ditën e seancës gjyqësore të radhës, kërkuësja ka depozituar një kërkesë me shkrim për përjashtimin të dy anëtarëve të trupit gjykues (gjyqtarëve A.V. dhe S.S.) në të dyja çështjet në shqyrtim që i përkisnin asaj. Si shkak për përjashtimin e gjyqtarit të parë kërkuësja ka parashtruar faktin se një person i afërt i tij (motra), në cilësinë e ekspertës në fushën e ekonomisë, është angazhuar në jo pak raste, kryesisht për dhënie ekspertize, në kostimin e projekteve të ndryshme strategjike pranë të paditurit Ministria e Drejtësisë, angazhim ky që edhe pse mund të mos jetë kontraktuar nga kjo ministri, por nga institucione të tjera private ose publike, krijon premisa për një qëndrim jo plotësisht objektiv dhe të paanshëm nga ana e gjyqtarit në fjalë. Ndërsa për gjyqtarin e dytë, si shkak për përjashtimin e tij, kërkuësja ka parashtruar faktin se ai ka lidhje familjare me kryetaren e Dhomës së Noterisë, dhomë e cila, sikurse edhe kërkuësja, duhet të mbajë marrëdhënie të ngushta bashkëpunimi, komunikimi, shkëmbimi informacioni me Ministrinë e Drejtësisë, që është organi që mbikëqyr dhe kontrollon profesionet e lira, ndaj gjyqtari në fjalë nuk mund të jetë i paanshëm për sa kohë e afërmja e tij (kunata) si notere kontrollohet nga i padituri Ministria e

Drejtësisë. Përveç kësaj, sipas kërkuësës, ky gjyqtar ka caktuar për këtë çështje si këshilltar ligjor një person që është në konflikt interesi, për shkak se për periudhën shtator 2012 - janar 2014 ka ushtruar profesionin e avokatit pranë një shoqërie përmbarimore private, e cila është kallëzuar penalisht edhe nga vetë Ministria e Drejtësisë për disa vepra të rënda penale që lidheshin me aktivitetin e saj.

43. Kërkesa për përjashtimin e dy gjyqtarëve është shqyrtuar nga një gjyqtar tjetër i Gjykatës së Lartë, i cili, me vendimin e datës 30.11.2023, ka vendosur mospranimin e kërkesës, me arsyetimin se nuk ekzistonte asnjë prej shkaqeve ligjore të parashikuara në nenin 72 të KPC-së. Referuar jurisprudencës kushtetuese dhe asaj të GJEDNJ-së, për sa i përket gjyqtarit të parë, gjykata ka arritur në përfundimin se kërkuësja nuk ka provuar faktin e pretenduar në lidhje me angazhimin e personit të afërt të gjyqtarit pranë të paditurit Ministria e Drejtësisë, përveçse, edhe nëse një fakt i tillë është i vërtetë, ai nuk mund të përbëjë shkak për përjashtimin e gjyqtarit ndërsa një situatë e tillë nuk përfshihet në asnjë nga rastet që neni 72 i KPC-së përcakton. Ky fakt nuk mund të vërë në dyshim integritetin dhe paanësinë e gjyqtarit në fjalë në çështjen që është në shqyrtim. Lidhur me gjyqtarin e dytë, gjykata ka arritur në përfundimin se fakti që një person i afërt i tij (kunata) kryen detyrën e drejtueses së Dhomës Kombëtare të Noterisë, nuk ka asnjë lidhje me veprimtarinë e gjyqtarit në fjalë në gjykimin e çështjes në shqyrtim, përveçse profesioni i noteres është një profesion i lirë (privat) dhe kryetari i kësaj dhome nuk mund të ketë asnjë ndikim në vendimmarrjet e Ministrisë së Drejtësisë. Kërkuësja nuk provon që personi i afërt i gjyqtarit, në ushtrim të detyrës së kryetares së Dhomës Kombëtare të Noterisë, të ketë kryer ndonjë veprimtari që ka lidhje me çështjen në shqyrtim. Për rrjedhojë, nuk konstatohet asnjë e dhënë ose indicie që mund të vërë në dyshim integritetin dhe paanësinë e gjyqtarit në fjalë në çështjen që është në shqyrtim. Duke konsideruar kërkesën e kërkuësës si abuzive, me vendimin e saj, gjykata e ka dënuar atë me gjobë.

44. Në datën 30.11.2022, ditën e seancës gjyqësore të radhës, kërkuësja ka depozituar një kërkesë tjetër me shkrim për përjashtimin nga të dyja çështjet, tashmë, të katër anëtarëve të trupit gjykues (gjyqtarëve A.V., S.S., S.N. dhe G.M.). Për gjyqtarin

e parë kërkuësja ka parashtruar përsëri të njëjtin fakt si dhe më parë. Ndërsa për gjyqtarin e dytë, si shkak shtesë për përjashtimin e tij, kërkuësja ka parashtruar faktin se një person i afërt i tij (kunati) është përmbarues gjyqësor shtetëror, ndaj gjyqtari në fjalë është i papërshtatshëm të ushtrojë funksionin në çështjen në shqyrtim për sa kohë në themel të saj janë tarifat e shërbimit përmbarimor gjyqësor privat, të cilat janë barazuar me ato të shërbimit përmbarimor gjyqësor shtetëror, shërbime këto konkurrense mes tyre, që krijon indicie për favorizimin e shërbimit përmbarimor gjyqësor shtetëror. Po ashtu, për gjyqtarin e dytë kërkuësja ka parashtruar edhe faktin se ai ka lidhje të afërta me drejtuesin e drejtorisë së teknologjisë dhe informacionit në Gjykatën e Lartë, për shkak se kanë punuar më parë në të njëjtin institucion (në Shkollën e Magjistraturës) dhe se djali i gjyqtarit në fjalë është i punësuar në një shoqëri private, ku disa vite më parë ka qenë aksionar edhe personi në fjalë, i cili, për shkak të detyrës, ka akses direkt mbi mënyrën e hedhjes së shortit në Gjykatën e Lartë. Për gjyqtarin e tretë, si shkak për përjashtimin e tij, kërkuësja ka parashtruar faktin se një person i afërt i tij (bashkëshortja) është i punësuar në një bankë të nivelit të dytë, e cila si anëtare e shoqatës shqiptare të bankave ka treguar protagonizëm direkt në propozimin dhe miratimin e udhëzimit objekt gjykimi në çështjen në shqyrtim. Së fundi, për gjyqtarin e katërt, si shkak për përjashtimin e tij, kërkuësja ka parashtruar faktin se ai ka njohje miqësore dhe familjare me një përmbarues gjyqësor privat, të cilit në vijimësi i ka shprehur opinione personale për çështje dhe kazuse të ndryshme që lidhen me aktivitetin e shërbimit përmbarimor privat.

45. Edhe në këtë rast, kërkesa për përjashtimin e katër gjyqtarëve është shqyrtuar nga një gjyqtar tjetër i Gjykatës së Lartë, i cili, me vendimin e datës 1.12.2023, ka vendosur mospranimin e kërkesës, me arsyetimin se nuk ekzistonte asnjë prej shkaqeve ligjore të parashikuara në nenin 72 të KPC-së. Për atë pjesë të kërkesës që lidhet me përjashtimin e dy gjyqtarëve të parë (A.V. dhe S.S.), për sa u përket shkaqeve të parashtruara edhe në kërkesën e datës 25.11.2022, gjykata ka arritur në përfundimin se ato kanë marrë përgjigje me vendimin e gjykatës së datës 30.11.2022. Më tej, lidhur me shkaqet e paraqitura në kërkesën në shqyrtim, gjykata ka vlerësuar se ato janë aludime të pabazuara, ndërsa faktet e

parashtruara nuk kanë lidhje me asnjë nga shkaqet e përligjura sipas nenit 72 të KPC-së, për përjashtimin e gjyqtarëve në fjalë. Edhe në këtë rast, duke e konsideruar kërkesën e kërkuësës si abuzive dhe të bërë me qëllim për pengimin e punës së gjykatës dhe zvarritjen e paarsyeshme të gjykimit, me vendimin e saj, gjykata e ka dënuar përsëri kërkuësen me gjobë.

46. Gjykata konstaton se pretendimin për cenimin e parimit të paanësisë kërkuësja e ka argumentuar me praninë në rastin konkret të rrethanave të parashikuara në nenin 72, pikat 1, 3, 4 dhe 6, të KPC-së. Këto dispozita kanë parashikuar se gjyqtari është i detyruar të heqë dorë nga gjykimi i një çështje konkrete kur: (1) ka interes në çështje ose në një mosmarrëveshje tjetër që ka lidhje me atë në gjykim; (2) ai vetë ose bashkëshortja e tij janë në konflikt gjyqësor ose në armiqësi apo në marrëdhënie kredie apo huaje me njërin prej palëve ose njërin prej përfaqësuesve; (3) ka dhënë këshilla ose ka shfaqur mendim për çështjen në gjykim apo ka marrë pjesë në gjykimin e çështjes në një shkallë tjetër të procesit, është pyetur si dëshmitar, si ekspert ose si përfaqësues i njëres apo tjetres palë; (4) në çdo rast tjetër kur vërtetohen, sipas rrethanave konkrete, arsye serioze njëanshmërie.

47. Në rastin konkret, Gjykata, nisur nga natyra e pretendimeve të kërkuësës, vlerëson se duhet t'i trajtojë pretendimet për secilin gjyqtar të Gjykatës së Lartë si në testin *objektiv*, ashtu dhe në testin *subjektiv* për të arritur në konkluzionin nëse ka pasur cenim të standardit të gjykatës së paanshme në kuptimin kushtetues.

48. Gjykata çmon se respektimi i parimit të paanshmërisë në gjykim duhet të ekzaminohet nga këndvështrimi i testit *objektiv*, pra nëse ekzistojnë fakte bindëse të cilat ngjallin dyshim legjitim mbi njëanshmërinë e gjyqtarëve A.V., S.S., S.N., G.M. dhe A.A. gjatë procesit gjyqësor të zhvilluar në Kolegjin Administrativ të Gjykatës së Lartë, si dhe *subjektiv*, që ka të bëjë me verifikimin e bindjes apo interesit personal të një gjyqtari në një çështje të caktuar. Në këtë kuptim, Gjykata çmon se duhet shqyrtuar nëse dyshimi i ngritur nga kërkuësja për njëanshmërinë e këtyre gjyqtarëve për shkak të marrëdhënieve të tyre familjare, miqësore apo të punës me palë të ndryshme pjesë e gjykimit ose jo, është mjaftueshmërisht i provueshëm sa të cenojë në themel drejtësinë e vendimit të marrë në mënyrë unanime nga një kolegji gjyqësor i përbërë nga pesë gjyqtarë. Në këtë drejtim, Gjykata konstaton se

gjyqtarët në përbërje të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë kanë vendosur, me unanimitet, lënien në fuqi të vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit.

49. Konkretisht, referuar ankimit kushtetues individual, sipas kërkuësës: i. anëtari dhe kryesuesi S.S. duhej të përjashtohet, pasi një familjar i bashkëshortes së tij (i vëllai) ishte i punësuar pranë Zyrës së Përmbartimit Shtetëror. Po ashtu ky gjyqtar, referuar një çështjeje tjetër, ka mbajtur standarde të dyfishta lidhur me vlerën e vendimeve të gjykatës së apelit si përfundimtare, referuar të njëjtave norma procedurale të KPC-së; ii. anëtari A.V. duhej të përjashtohet, pasi një familjare e tij (e motra) kishte angazhime profesionale me Ministrinë e Drejtësisë, edhe pse nuk punonte në këtë institucion; iii. G.M. kishte marrëdhënie miqësore dhe familjare me një përmbartues gjyqësor privat, anëtar të DHKPGJP-së, në biseda me të cilin kishte shprehur opinione personale për çështje dhe kazuse të ndryshme që lidheshin me shërbimin përmbartimor gjyqësor, edhe pse jo për çështjen në shqyrtim; iv. anëtari S.N. duhej të përjashtohet, pasi kishte bashkëshorten të punësuar pranë një prej bankave, anëtare e Shoqatës së Bankave, me rol protagonist në dhënien e mendimit për tarifat e miratuara, objekt kundërshtimi. Ky anëtar, gjithashtu, është në marrëdhënie kredie me një nga bankat e nivelit të dytë, siç rezulton nga deklaratat e tij të pasurisë; v. për gjyqtaren A.A. kishte arsye për njëanshmëri, pasi edhe pse ajo kishte vlerësuar të paraqiste kërkesë për dorëheqje, me argumentin se kishte shkaqe papajftueshmërie me funksionin, për shkak të marrëdhënieve jomiqësore me avokatin A.L., përfaqësues i palës kërkuëse, kjo kërkesë nuk iu pranua.

50. Gjykata vlerëson se në kontekstin e fakteve të natyrës kushtetuese, argumentet e dhëna nga kërkuësja për secilin prej gjyqtarëve nuk janë të një natyre dhe shkalle të tillë, sa që në kuptim të testit objektiv këta gjyqtarë të paraqisnin kërkesa për dorëheqje, pavarësisht faktit nëse do të pranoreshin apo jo. Po ashtu, po në kuptim të testit objektiv, nuk provohet njëanshmëria e tyre në kuptim të mosdhënies së garancive të duhura për një vendim të drejtë. Ndërsa, në kuptim të testit subjektiv nuk provohen dyshimet në nivel të mjaftueshëm se atyre u mungonte paanshmëria e nevojshme për gjykim.

51. Bazuar në sa më sipër, Gjykata arrin në përfundimin se paanshmëria objektive dhe

subjektive e gjyqtarëve nuk lë shkas për dyshime, për rrjedhojë pretendimi i kërkuësës për njëanshmërinë e tyre gjatë procesit gjyqësor nuk mund të konsiderohet mjaftueshmërisht i bazuar për të vënë në diskutim vendimarrjen e Gjykatës së Lartë nga këndvështrimi i respektimit të parimit të paanësisë. Në vështrim të standardeve kushtetuese dhe rrethanave të rastit konkret, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuësës për cenimin e një prej elementeve të së drejtës për proces të rregullt gjyqësor, që lidhet me besueshmërinë e gjykatës për të qenë objektivisht dhe subjektivisht e paanshme, nuk duhet pranuar.

52. Përveç sa më lart, Gjykata vlerëson se njëanshmërinë e gjykatës kërkuësja e pretendon edhe në raport me argumentet dhe përfundimet që Gjykata e Lartë ka parashtruar në vendimin përfundimtar, si dhe me qëndrimin e mbajtur nga ajo me vendimin nr. 00-2022-3236(415), datë 1.12.2022 lidhur me masën e sigurimit të padisë. Përmes këtij vendimi Gjykata e Lartë ka vendosur prishjen e vendimit nr. 363 të regjistrit, datë 26.9.2018, të Gjykatës Administrative të Apelit dhe pushimin e çështjes. Për sa u përket këtyre pretendimeve, ato janë të lidhura me standardin e arsyetimit dhe me interpretimin e ligjit procedural dhe material nga Gjykata e Lartë, funksion parësor dhe i detyrueshëm për gjyqtarët në fjalë, të cilat, për sa nuk provohet se cenojnë standardet kushtetuese, përfshirë edhe parimin e paanësisë, nuk mund të passjellin cenim të procesit të rregullt ligjor në kuptimin kushtetues.

53. Për sa më lart, për sa i përket pretendimit për cenimin e së drejtës për një gjykatë të paanshme, Gjykata çmon se ky pretendim është i pabazuar.

B.1.2. Për cenimin e së drejtës për mbrojtje efektive

54. Kërkuësja ka pretenduar se Gjykata e Lartë në seancën e datës 25.11.2022 ka vijuar shqyrtimin e themelit të çështjes pa praninë e avokatit mbrojtës të kërkuësës, ndonëse ai kishte kërkuar shtyrjen e saj për shkak të arsyeshëm, duke vlerësuar se kërkuësja kishte pasur kohë të mjaftueshme për të caktuar një mbrojtës tjetër. Ndërsa kërkesat për përjashtimin e anëtarëve të trupit gjykues ajo gjykatë i ka cilësuar si manovër për të fituar kohë.

55. Subjekti i interesuar, Ministria e Drejtësisë, ka prapësuar se ky pretendim nuk është i bazuar, pasi Gjykata e Lartë ka njoftuar palët për datën dhe trupin gjykues për shqyrtimin e çështjeve përmes shpalljes publike dhe individualisht, me qëllim

garantimin e së drejtës së mbrojtjes. Ajo gjykatë ia ka krijuar të gjitha mundësitë kërkuësës për të qenë e pranishme në seancë publike, si dhe i ka dhënë kohën e mjaftueshme për të caktuar një avokat mbrojtës si përfaqësues ligjor, i cili ka të drejtë të njihet me aktet e ndodhura në dosjen gjyqësore. Në seancën e datës 25.11.2022, me të drejtë Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vendosur të mos e pranojë përfaqësimin e kërkuësës nga një studio ligjore e papajisur me akt përfaqësimi të rregullt sipas ligjit, sikundër kishte vepruar me avokatin A.L., i cili kishte kërkuar shtyrjen e seancës. Kontradiktoriteti në gjykim është një parim i rëndësishëm, por po aq i rëndësishëm është edhe respektimi i gjykatës, i solemnitetit gjatë procesit dhe i gjykimit efektiv, si pjesë të procesit të rregullt ligjor.

56. Po kështu, edhe Avokatura e Shtetit ka prapësuar se pretendimi i kërkuësës nuk është i bazuar, pasi Gjykata e Lartë i ka shfrytëzuar të gjitha normat procedurale në funksion të garantimit të së drejtës për t'u dëgjuar. Ajo gjykatë ka vendosur që në bazë të nenit 62 të ligjit nr. 49/2012 ta shqyrtojë çështjen në seancë gjyqësore publike, për të cilën kërkuësja është njoftuar rregullisht. Në seancën e datës 23.11.2022 Kolegji Administrativ i asaj gjykate i ka krijuar avokatit të kërkuësës mundësinë për t'u njohur me aktet e dosjes gjyqësore, me qëllim përgatitjen e mbrojtjes, duke pranuar kërkesën e tij për shtyrjen e seancës së asaj date për këtë shkak. Për sa i përket seancës së datës 25.11.2022, ndonëse i njëjti avokat ka kërkuar sërish shtyrjen e saj për shkak të një fatkeqësie familjare, me të drejtë, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë nuk e ka pranuar, pasi kërkuësja kishte pasur kohën e nevojshme dhe mundësitë për të caktuar një avokat tjetër si përfaqësues ligjor dhe për të përgatitur mbrojtjen në atë proces. Në këtë kuptim, e drejta për t'u mbrojtur dhe dëgjuar, si dhe parimi i barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit rezultojnë të jenë respektuar.

57. Gjykata ka vlerësuar se e drejta e palëve për të qenë të pranishme, për t'u mbrojtur e për t'u dëgjuar në procesin gjyqësor janë aspekte të rëndësishme të procesit të rregullt në kuptimin kushtetues. E drejta për të marrë pjesë në gjykim nuk duhet konsideruar si një e drejtë formale, ku palëve t'u garantohet thjesht prania fizike gjatë procesit civil, por duhet që legjislacioni procedural, në radhë të parë, dhe më pas gjyqtari gjatë gjykimit t'u japin mundësi të barabarta palëve për të paraqitur prova

dhe argumente në mbrojtje të interesave vetjakë në raport me palën kundërshtare (*shih vendimet nr. 43, datë 27.12.2022; nr. 8, datë 23.2.2021; nr. 37, datë 30.6.2016, të Gjykatës Kushtetuese*).

58. Duke iu rikthyer çështjes konkrete, Gjykata konstaton se kërkesja, në funksion të pretendimeve të ngritura për të drejtën për t'u mbrojtur dhe dëgjuar, i është referuar faktut të mospranimi të kërkesës së avokatit të saj për shtyrjen e seancës gjyqësore të datës 25.11.2022 dhe vijimit të zhvillimit të saj pa praninë e tij.

59. Nga aktet e dosjes gjyqësore Gjykata vëren se kërkesja ka kundërshtuar vendimin e gjykatës së apelit nr. 211, datë 17.12.2018, duke paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë, ku çështja është regjistruar në datën 4.2.2019. Rekursi i kërkeses është marrë në shqyrtim nga Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë në dhomën e këshillimit në datën 3.11.2022. Pasi ka konstatuar dhe vlerësuar se në rastin konkret rekursi është paraqitur ndaj një vendimi të apelit administrativ, lidhur me gjykimin e një akti nënligjor normativ, bazuar në nenin 62, pika 2, shkronja "a", të ligjit nr. 49/2012, me vendimin e kësaj date, Kolegji Administrativ ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë gjyqësore me praninë e palëve, e cila është caktuar për në datën 23.11.2022.

60. Gjykata vëren se për seancën gjyqësore palët janë njoftuar me shkresë dhe kërkesja e ka marrë njoftimin në datën 8.11.2022. Po ashtu, palët janë njoftuar edhe me shpallje fizike në ambientet e gjykatës, sikundër edhe përmes njoftimit në faqen e saj zyrtare të publikuar në datën 3.11.2022. Kërkesja është paraqitur në seancë gjyqësore duke u përfaqësuar nga një avokat i caktuar rishtazi prej saj, me një prokurë të posaçme të datës 22.11.2023, i cili ka kërkuar kohë për t'u njohur me materialet e çështjes, meqenëse nga pala ishte caktuar vetëm një ditë më parë. Gjykata e ka shtyrë seancën gjyqësore për në datën 25.11.2022, pasi duhej të shqyrtohej kërkesa e paraqitur nga një prej anëtarëve të trupit gjykues për heqjen dorë nga gjykimi i çështjes, duke vlerësuar se kjo kohë do të ishte më se e mjaftueshme për avokatin e kërkeses për t'u njohur me dosjen gjyqësore. Kërkesa e anëtares së trupit gjykues për heqjen dorë nga gjykimi është refuzuar me vendimin e datës 25.11.2022.

61. Në vijim, gjykata vëren se në seancën e datës 25.11.2022 kërkesja dhe avokati i saj nuk janë paraqitur, megjithëse ky i fundit ishte njoftuar rregullisht në seancën e mëparshme. Po në këtë datë

avokati i kërkeses ka depozituar një kërkesë me shkrim për shtyrjen e seancës gjyqësore, duke dhënë si shkak pamundësinë për t'u paraqitur, pasi duhet të merrte pjesë në një ceremoni mortore të një personi të afërt (gjyshes). Gjykata e ka shqyrtuar këtë kërkesë, duke vendosur të mos e pranojë atë, me arsyetimin se kërkesja ka pasur mundësitë për të siguruar një avokat, sikundër edhe kohën e nevojshme për caktimin e tij, pasi është njoftuar me shkresë për gjykimin që në datën 8.11.2022, ndërkohë që ka zgjedhur të caktojë avokatin vetëm një ditë përpara seancës gjyqësore. Në këto kushte, gjykata ka vijuar shqyrtimin e rekursit të kërkeses, në mungesë të kësaj të fundit dhe në prani të Avokaturës së Shtetit. Në këtë rast, ndërsa nga kërkesja ishte depozituar një kërkesë me shkrim për përjashtimin e dy anëtarëve të trupit gjykues, gjykata ka vlerësuar të vijoje shqyrtimin e çështjes deri në momentin kur ajo duhej të merrte vendimin përfundimtar, sipas përcaktimit të nenit 75 të KPC-së. Pasi ka përfunduar shqyrtimin gjyqësor, gjykata e ka shtyrë marrjen e vendimit përfundimtar në pritje të shqyrtimit të kërkesës së kërkeses për përjashtimin e dy anëtarëve të trupit gjykues. Pasi kjo kërkesë është shqyrtuar në datën 30.11.2022, sikundër është shqyrtuar në datën 1.12.2022 edhe një kërkesë tjetër e kërkeses për përjashtimin e katër anëtarëve të trupit gjykues, duke u vendosur mospranimi i tyre, në seancën gjyqësore të datës 1.12.2022 trupi gjykues ka marrë vendimin përfundimtar, duke e ka shpallur atë publikisht në prani edhe të kërkeses.

62. Për sa më sipër, Gjykata vëren se kërkesja ka marrë pjesë në procesin gjyqësor të zhvilluar në Gjykatën Administrative të Apelit, që ka vepruar si shkallë e parë gjykimi, në lidhje me kontrollin abstrakt të ligjshmërisë së aktit nënligjor normativ, të kërkuar nga kërkesja, proces në të cilin ajo është mbrojtur me avokat. Gjatë këtij procesi ajo ka pasur mundësi, në respektim të parimit të kontradiktoritetit, të parashtojë mbrojtjen e saj, të paraqesë kërkesa me natyrë procedurale, sikundër edhe prova në mbështetje të pretendimeve të saj, si dhe të kundërshtojë prapësimet dhe provat e palës kundërshtare. Ndërkohë, kjo gjykatë, me vendimin përfundimtar, u ka kthyer përgjigje pretendimeve të kërkeses, duke i dhënë asaj mundësinë për të kundërshtuar vendimin e saj nëpërmjet rekursit në Gjykatën e Lartë, të drejtë të cilën kërkesja e ka ushtruar rregullisht.

63. Në vijim, Gjykata vlerëson se Gjykata e Lartë e ka përmbushur detyrimin e saj për njoftimin e kërkuësës, duke i krijuar mundësinë për të marrë pjesë në gjykim dhe për të parashtruar argumentet e veta në funksion të mbrojtjes së interesave të saj në lidhje me shkaqet e ngritura në rekurs. Nga ana tjetër, Gjykata konstaton se kërkuësja nuk ka treguar kujdesin e duhur për të siguruar përfaqësimin dhe mbrojtjen efektive të saj në atë proces, megjithëse ka pasur mundësitë dhe kohën e nevojshme për të caktuar një mbrojtës tjetër. Gjykata ka në vëmendje se referuar natyrës së çështjes në shqyrtim, që lidhet me gjykimin e një akti nënligjor normativ, shqyrtimi i saj në seancë gjyqësore me praninë e palëve ka qenë forma e vetme e gjykimit për Gjykatën e Lartë sipas përcaktimit të nenit 62, pika 2, shkronja “a”, të ligjit nr. 49/2012. Në këtë kuptim, duke prezumuar dijeninë për ligjin, Gjykata vëren se prej regjistrimit të çështjes në Gjykatën e Lartë në datën 4.2.2019, kërkuësja ka pasur të gjithë kohën e nevojshme për të organizuar mbrojtjen në këtë gjykatë, përfshirë edhe caktimin e një avokati të ndryshëm nga ai që e ka mbrojtur më parë. Mosmarrja në kohë e masave të nevojshme në këtë drejtim nuk mund të justifikojë caktimin nga ajo të një avokati tjetër një ditë përpara seancës gjyqësore dhe, mbi këtë bazë, të pretendojë për ekzistencën e shkaqeve për shtyrjen e seancës gjyqësore me qëllim dhënien kohë avokatit për t’u njohur me çështjen. Garantimi i mbrojtjes efektive në gjykim nënkupton kryerjen nga gjykata të çdo veprimi të nevojshëm procedural në funksion të ofrimit për palët të mundësive efektive për të marrë masat e nevojshme për organizimin dhe realizimin e mbrojtjes, pjesë e së cilës është edhe mbrojtja me avokat. Shfrytëzimi i së drejtës për t’u mbrojtur në gjykim me avokat nuk nënkupton që ky i fundit ka në proces të drejta të mëvetësishme përtej atyre që ligji ia njeh palës. Përtej kësaj, rezulton se Gjykata e Lartë ka shqyrtuar çdo pretendim të ngritur në rekursin e kërkuësës kundër vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit, ndërkohë që ajo, pavarësisht pretendimit që ngre lidhur me të drejtën për t’u dëgjuar dhe mbrojtur para Gjykatës së Lartë, nuk tregon pasjen e ndonjë argumenti shtesë dhe thelbësor në mbështetje të rekursit të saj, i cili potencialisht mund të kishte ndikuar në një vendimmarrje të ndryshme të Gjykatës së Lartë. Për rrjedhojë, pretendimi për cenimin e së drejtës për mbrojtje efektive nuk është i bazuar.

B.2. Për udhëzimin e përbashkët nr. 30/2018

B.2.1. Për cenimin e parimit të sigurisë juridike në drejtim të pritshmërive të ligjshme

64. Kërkuësja ka pretenduar se brenda një periudhe 1-vjeçare nga miratimi i udhëzimit nr. 385/7/2017, udhëzimi nr. 30/2018 ka ulur mesatarisht 3.5 herë vlerën/masën e tarifave fikse, pa një analizë të kostove për ofrimin e shërbimit, si dhe pa një analizë ligjore në këtë drejtim. Sipas relacionit shoqërues të projektaktit, bazuar në analizën e inflacionit në ekonominë shqiptare për periudhën nga viti 2009 deri në vitin 2018, tarifat e udhëzimit nr. 385/7/2017 kanë përkeqësuar procesin e ekzekutimit të titujve ekzekutivë, por pa shpjeguar se në çfarë forme dhe mënyre ka ndodhur ky përkeqësim, si dhe pa marrë më parë mendimin e ekspertëve të fushës dhe të grupeve të interesit ose të kërkuësës. Për rrjedhojë, procesi për miratimin e udhëzimit nr. 30/2018 nuk ka qenë transparent, ndërsa vetë ai akt është miratuar në interes të bankave të nivelit të dytë, të cilat nuk përfaqësojnë interesin publik, duke i dhënë fuqi prapavepruese uljes së tarifave përmes dispozitave tranzitore edhe në kontratat ekzistuese të shërbimit, të lidhura sipas modelit “tip” të miratuar nga ministri i Drejtësisë në zbatim të udhëzimit të vitit 2017, me urdhrin nr. 4321/4/2017.

65. Sipas kërkuësës, dispozita tranzitore e aktit nënligjor të kundërshtuar, përmes së cilës për palën kreditore do të aplikohen tarifat e parashikuara në udhëzimin nr. 30/2018, nëse deri në datën e hyrjes në fuqi të tij nuk ka parapaguar tarifën përmbartimore sipas udhëzimit nr. 385/7/2017, i ka dhënë atij akti fuqi prapavepruese, duke cenuar marrëdhënien e krijuar deri në atë moment mes subjektit të shërbimit përmbartimor dhe palës kreditore, si dhe vetë kontratën e shërbimit, të miratuar nga ministri i Drejtësisë në zbatim të udhëzimit të vitit 2017, me urdhrin nr. 4321/4/2017, pasi për shkak të dispozitës tranzitore në fjalë nuk do të realizohet përfitimi i ligjshëm i tarifës fikse të shërbimit.

66. Subjekti i interesuar, Ministria e Drejtësisë, ka prapësuar se ky pretendim është i pabazuar, pasi përmes udhëzimit nr. 30/2018 janë ndryshuar vetëm disa nga tarifat e përcaktuara me udhëzimin e vitit 2017, të cilat nuk u krijonin mundësinë kreditorëve për t’i parapaguar për shkak se ishin tepër të larta. Po kështu, edhe interesat e debitorëve rëndoheshin në një mënyrë joproporcionale, pasi

atyre do t'u transferohej barra e pagesës së shpenzimeve përbarimore, përveç detyrimit të përcaktuar në titullin ekzekutiv. Kjo situatë ka nxitur paraqitjen e ankesave nga qytetarët, Shoqata e Bankave Shqiptare, Banka Botërore dhe Fondi Monetar Ndërkombëtar (FMN). Ulja e tarifave përmes udhëzimit nr. 30/2018 justifikohet me mbrojtjen e së drejtës së aksesit në procesin e ekzekutimit të vendimeve gjyqësore dhe me interesin publik që prevalon mbi parimin e sigurisë juridike, i cili në rastin konkret nuk është absolut.

67. Gjykata ka pohuar se parimi i sigurisë juridike, si element i shtetit të së drejtës, ka si kërkesë të domosdoshme që ligji në tërësi ose dispozita të veçanta të tij në përmbajtjen e tyre të jenë të qarta, të përcaktuara dhe të kuptueshme (*shih vendimet nr. 24, datë 4.5.2021; nr. 9, datë 26.2.2007, të Gjykatës Kushtetuese*). Një rregullim i pasaktë i normës ligjore, që i lë shteg zbatuesit t'i japë asaj kuptime të ndryshme dhe që sjell pasoja, nuk shkon në përputhje me qëllimin, stabilitetin, besueshmërinë dhe efektivitetin që synon vetë norma (*shih vendimet nr. 10, datë 26.2.2015; nr. 36, datë 15.10.2007, të Gjykatës Kushtetuese*). Formulimet e normave ligjore nuk duhet ta bëjnë të paqartë dhe të pamundur përcaktimin e kuptimit të tyre. Thënë ndryshe, është e nevojshme gjetja e ekuilibrit të duhur, si rrjedhojë e të cilit grupi i individëve që iu adresohet norma ligjore të mos përfshihet në gjendje pasigurie, ndërsa zbatuesit e normës ligjore të ndjekin praktika uniforme në raste të ngjashme (*shih vendimin nr. 24, datë 4.5.2021, të Gjykatës Kushtetuese*).

68. Gjykata evidenton se Gjykata e Lartë, në vendimin që kundërshtohet, sikundër Gjykata Administrative e Apelit, referuar zbatimit të dispozitave tranzitore të udhëzimit nr. 30/2018 në funksion të tarifave të përcaktuara përmes këtij akti, ka arsyetuar se ushtrimi i veprimtarisë së përbaruesit gjyqësor nuk kushtëzohet nga fakti se tarifat përbarimore janë të larta apo të ulëta. Referuar detyrimeve që ka një përbarues gjyqësor privat, bazuar në nenin 32 të ligjit nr. 10031/2008, tarifat nuk ndikojnë në pavarësinë e ushtrimit të funksionit. Nga ana tjetër, besueshmëria e qytetarit nuk krijohet nga niveli i tarifave përbarimore, por nga shërbimi dhe korrektësia në përmbushjen e ekzekutimit të një detyrimi. Ky udhëzim në

dispozitat tranzitore ka përcaktuar rregullimin e procedurave të nisura para dhe pas hyrjes në fuqi të projektudhëzimeve, me qëllim evitimin e krijimit të paqartësive. Për procedurat që kanë filluar dhe që nuk kanë përfunduar përpara hyrjes në fuqi të udhëzimit nr. 30/2018, do të zbatohen ato tarifa të përcaktuara në udhëzimin nr. 385/7/2017. Përfundimisht, për procedurat përbarimore në të cilat kreditorët gjatë së njëjtës periudhë nuk i kanë parapaguar tarifat përbarimore sipas udhëzimit të vitit 2017, për shkak të përjashtimit ligjor të tyre, do të zbatohen tarifat e udhëzimit nr. 30/2018 (*shih paragrafin 24 të vendimit nr. 00-2022-3624 (414), datë 1.12.2022, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë; paragrafin 7, faqe 23, si dhe paragrafët 1–7, faqe 24 të vendimit nr. 211, datë 17.12.2018, të Gjykatës Administrative të Apelit*).

69. Për sa më lart, në analizë të argumenteve të kërkuases, për sa i përket pretendimit për cenimin e parimit të sigurisë juridike në drejtim të pritshmërive të ligjshme dhe të drejtave të fituara, në përfundim të diskutimeve, në zbatim të nenit 72, pika 1, të ligjit nr. 8577/2000, Gjykata nuk arriti numrin e kërkuar të votave për vendimmarje, sipas parashikimeve të nenit 133, pika 2, të Kushtetutës, të detajuar edhe në nenin 72, pika 2, të ligjit nr. 8577/2000.

70. Kështu, sipas njërit qëndrim², Gjykata në jurisprudencën e saj është shprehur se parimi i sigurisë juridike nuk mund të prevalojë përballë një interesi publik, nëse mbrojtja me përparësi e këtij të dytit në një situatë ligjore të caktuar kërkon ndërhyrjen në drejtim të ndryshimeve ligjore apo edhe nënligjore, të cilat nuk duhen bërë në mënyrë arbitrare, pa kriteret e qarta apo në kundërshtim me parimin e shtetit të së drejtës, por në vlerësim me interesat publikë, të cilët e kanë detyruar organin publik të ndërhyjë në këtë drejtim. Kushtetuta nuk ndalon çdo ndryshim të një shtate të favorshme ligjore. Kështu, në këtë drejtim, duhet parë në çdo rast se në çfarë mase dhe deri ku besimi që ka qytetari në situatën e favorshme ligjore paraqitet i rëndësishëm për t'u mbrojtur nga normat dhe parimet kushtetuese, si dhe cilat janë arsyet për një mbrojtje të tillë. Ky parim përfshin, midis të tjerave, edhe besimin te sistemi juridik, pa marrë përsipër garantimin e çdo pritshmërie për mosndryshim të një shtate të favorshme ligjore. Po në këtë drejtim,

² Votuan sipas këtij qëndrimi gjyqtaret Elsa Toska dhe Sonila Bejtja.
Faqe | 21402

në respektim të parimit të sigurisë juridike, zbatimi i fuqisë prapavepruese të një ligji mund të bëhet jo rëndom, por si përjashtim (*shih vendimet nr. 86, datë 30.12.2016; nr. 33, datë 24.6.2010; nr. 10, datë 19.3.2008; nr. 41, datë 16.11.2007; nr. 9, datë 26.2.2007; nr. 34, datë 20.12.2005; nr. 26, datë 2.11.2005, të Gjykatës Kushtetuese*). Nën dritën e kësaj jurisprudence, për sa u përket dispozitave tranzitore të parashikuara në kreun IV të udhëzimit nr. 30/2018, që përcaktojnë detyrimin për të zbatuar tarifat e reja fikse si përjashtim vetëm në rastet e procedurave të papërfunduara kur kreditorët nuk e kanë parapaguar për shkaqe të përjashtimit ligjor, pretendimi se ky rregullim cenon të drejtat e fituara dhe pritshmëritë e ligjshme nuk qëndron në raport me interesin publik që kjo dispozitë synon të mbrojë, që është i njëjti dhe për ndryshimin/uljen e tarifave fikse përmes udhëzimit objekt kundërshtimi. Konkretisht, pritshmëritë që krijohen për kërkuesen, përmes nënshkrimit të kontratës tip sipas modelit të miratuar nga ministri i Drejtësisë me urdhrin nr. 4321/4/2017, përbëjnë pritshmëri për të cilat kërkuesja nuk ka paraqitur argumente dhe fakte se sa serioz dhe konkret është dëmi financiar dhe në këtë kuptim e drejta e saj për të ardhura të pritshme. Sipas GJEDNJ-së, neni 1 i Protokollit nr.1 të Konventës nuk garanton të drejtën për prona apo pasuri të ardhshme. Në lidhje me fitimet e ardhshme ajo ka përcaktuar dhe disa kategori çështjesh që nuk përbëjnë pasuri ekzistuese (*shih vendimin Federata Greke e Doganierëve kundër Greqisë, 6 prill, 1995; vendimin X kundër Republikës Federale të Gjermanisë, 1979*). Ndaj edhe në këtë perspektivë kërkuesja nuk ka arritur të vërtetojë se si cenohet në mënyrë disproportionale pritshmëria e saj në kuptim të ardhjes së pasojës së dëmshme dhe serioze apo impakti negativ ekonomik/financiar qoftë në raport me shërbimin përbarimor privat në tërësi, ashtu dhe me përbaruesit privatë në veçanti, përmes zbatimit të tarifave fikse me efekt prapaveprues *vetëm* për një kategori të caktuar të veprimtarisë së përbaruesve privatë, e lidhur me personat fizikë/palët kreditore sipas pikës 8 (shkronja “a” deri në shkronjën “d”) të udhëzimit nr.385/7/2017. Për rrjedhojë, në kontekstin e balancimit të interesit publik në raport me interesat e kërkueses, nuk

provohet se është cenuar siguria juridike e lidhur me të drejtën e pronës, si e drejta kushtetuese substanciale potencialisht e cënueshme, për shkak të parashikimit si përjashtim të efekteve të udhëzimit nr. 30/2018, sipas pikës IV, paragrafi i dytë.

71. Sipas qëndrimit të mbajtur nga grupi tjetër i gjyqtarëve³, në zbatim të parimit të subsidiaritetit, Gjykata e Lartë, sikundër Gjykata e Apelit, ka marrë në shqyrtim pretendimin për cenimin e parimit të sigurisë juridike, në drejtim të pritshmërive të ligjshme, si rezultat i ndryshimit të fortë dhe të beftë të tarifave të shërbimit përbarimor pas miratimit të udhëzimit nr. 30/2018. Gjykatat, në mënyrë të përmbledhur, kanë konkluduar se nuk ka cenim të parimit të sigurisë juridike për kërkuesen, pasi: i. kërkuesja nuk ka arritur të provojë se tarifat e reja janë joproporcionale; ii. interesi publik për qasje të barabartë në shërbimet përbarimore (i cenuar nga rritja shpërpjesëtimore e tarifave në vitin 2017) mbizotëron mbi parimin e sigurisë juridike të përbaruesve privatë. Në shqyrtimin që gjykatat e juridiksionit të zakonshëm i kanë bërë këtij pretendimi rezulton se ato nuk kanë analizuar si duhet efektin e dispozitave tranzitore në drejtim të pasojave të tyre. Parë nën këtë këndvështrim (efektit të dispozitave tranzitore), ndërhyrja e ministrave përgjegjës përmes miratimit të udhëzimit nr. 30/2018, i cili solli si rezultat uljen e tarifave të shërbimit përbarimor, përbën cenim të parimit të sigurisë juridike në drejtim të pritshmërive të ligjshme dhe të drejtave të fituara nga subjektet përbarimore. Në mbështetje të këtij qëndrimi gjyqtarët sjellin në vëmendje faktin se dispozitat tranzitore të përcaktuara në kreun IV të udhëzimit nr. 30/2018, në të vërtetë, i kanë dhënë atij akti nënligjor fuqi prapavepruese edhe për kontratat e nënshkruara përpara hyrjes në fuqi të tij. Këto dispozita me fuqi prapavepruese nuk mund të konsiderohen të natyrës procedurale, pasi ato ndryshojnë në thelb natyrën e marrëdhënies juridike midis kreditorëve, që janë në kërkim të ekzekutimit të detyrimit nga ana e debitorëve, dhe të përbaruesve që kanë marrë përsipër kryerjen e shërbimit përkatës bazuar në marrëveshjen e dakordësuar mes palëve (kreditorit dhe përbaruesit). Rregullimi i dispozitave tranzitore në

³ Votuan sipas këtij qëndrimi gjyqtarët Marsida Xhaferllari, Fiona Papajorgji, Genti Ibrahimit dhe Sandër Beci.

fakt e lejon njëzëri nga palët në kontratë (kreditorin) të mos respektojnë detyrimet ndaj palës tjetër (përmbaruesit) në përputhje me kontratën e nënshkruar mes tyre sipas modelit të miratuar nga ministri i Drejtësisë me urdhrin e mëparshëm nr. 4321/4/2017. Një ndër elementet më të rëndësishme të kontratave midis palëve të lidhura përpara miratimit të udhëzimit nr. 30/2018 është edhe pagimi i tarifës sipas udhëzimit të vjetër (tashmë të shfuqizuar) nr. 385/7/2017. Duke qenë se kontrata e lidhur rregullisht mes palëve në një transaksion, bazuar në kuadrin ligjor dhe nënligjor në momentin e nënshkrimit të kontratës, ka fuqinë e ligjit, çdo ndryshim i mëvonshëm i kuadrin ligjor ose nënligjor që i shtrin efektet mbi marrëdhëniet kontraktore tashmë të dakordësuara të cilat gjenden në procesin e zbatimit, cenon parashikueshmërinë e sistemit normativ, për pasojë edhe të drejtën e kërkuarës për të përfutur nga parimi i sigurisë juridike. Në këtë kuptim, pretendimi i kërkuarës për cenimin e sigurisë juridike në drejtim të pritshmërive të ligjshme është i bazuar.

B.2.2. Për cenimin e parimit të barazisë përpara ligjit të lidhur me lirinë e veprimtarisë ekonomike

72. Kërkuarja ka pretenduar se udhëzimi nr. 30/2018 ka unifikuar tarifën e shërbimit përmbarimor gjyqësor privat me ato për shërbimin përmbarimor gjyqësor shtetëror. Ndonëse në dukje këto dy shërbime trajtohen në mënyrë të njëjtë, në fakt ato kryhen në kushte objektivisht të ndryshme, duke shkaktuar trajtimin e diferencuar të tyre, pasi shërbimi përmbarimor gjyqësor privat, përmes vetëfinancimit gjatë ushtrimit të funksionit, merr përsipër të gjitha shpenzimet që i përkasin veprimtarisë së tij, përfshirë pagimin e taksave dhe të detyrimeve tatimore. Udhëzimi nr. 30/2018 i ka trajtuar në mënyrë diskriminuese tarifën e shërbimit përmbarimor gjyqësor privat që do të aplikohen nga përmbaruesit gjyqësorë privatë, në krahasim me profesionin e noterit ose taksat gjyqësore.

73. Subjekti i interesuar, Ministria e Drejtësisë, ka prapësuar se ky pretendim është i pabazuar, pasi udhëzimi nr. 30/2018 është shoqëruar me një relacion, ku të dyja ministritë kanë dhënë argumente shteruese të shkaqeve për të cilat tarifën e shërbimit përmbarimor duhetin ndryshuar përmes një udhëzimi të ri, duke evidentuar problemet e shkaktuara prej atyre të caktuara në bazë të udhëzimit të vitit 2017. Në rastin konkret, rishikimi i tarifave në vitin 2018 ka ofruar një balancë mes

interesit publik dhe interesit të ngushtë të kërkuarës, e cila është në harmoni me frymën e Kushtetutës, pasi tarifën pararendëse tejkalonin çdo logjikë ekonomike.

74. Sipas subjektit të interesuar, ministri i Drejtësisë dhe ministri i Financës dhe Ekonomisë në nxjerrjen e aktit nënligjor kanë ndjekur si qëllim aksesin e kreditorëve në shërbimin përmbarimor privat ose shtetëror për ekzekutimin e një titulli ekzekutiv; ndarjen e ngarkesës së detyrimeve mes kreditorit dhe debitorit, me qëllim përcaktimin e masës së tarifës që pasqyron vlera reale dhe të arsyeshme për palët e përfshira në proces; nxitjen e konkurrencës së ndershme dhe efektive në ofrimin e shërbimeve përmbarimore, si private, ashtu edhe shtetërore, të cilat, duke qenë se bazohen në të njëjtat veprime ligjore, nuk mund të kenë diferencë të tarifave përkatëse që çojnë në deformimin e tregut; mbrojtjen e interesit publik, duke lehtësuar qytetarët nga barra për të paguar tarifën përmbarimore të papërbalueshme.

75. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka theksuar se neni 18 i Kushtetutës parashikon se të gjithë duhet të jenë të barabartë përpara ligjit. Parimi i barazisë synon që të gjithë të jenë të barabartë në ligj dhe përpara ligjit, jo vetëm në të drejtat themelore të parashikuara në Kushtetutë, por edhe në të drejtat e tjera ligjore (*shih vendimin nr. 27, datë 29.6.2021, të Gjykatës Kushtetuese*). Barazia në ligj dhe para ligjit nuk do të thotë që të ketë zgjidhje të njëjlojta për individë ose kategori personash që janë në kushte objektivisht të ndryshme. Barazia para ligjit dhe në ligj presupozon barazinë e individëve që janë në kushte të barabarta. Megjithatë, parimi i barazisë nuk e ndalon trajtimin e diferencuar, por trajtimi i ndryshëm i kategorive të caktuara që përfitojnë nga kjo e drejtë mund të përligjet vetëm në raste përjashtimore dhe për shkaqe të arsyeshme e objektive. Në këtë rast, dallimi në trajtim do të konsiderohet diskriminues kur ai “... nuk ka justifikim të arsyeshëm e objektiv”, pra kur ai nuk ndjek një “qëllim të ligjshëm” ose kur nuk ekziston “... marrëdhënie e arsyeshme dhe përpjesëtimore ndërmjet mjeteve të përdorura dhe qëllimit që synohet të arrihet” (*shih vendimin nr. 60, datë 16.9.2016; nr. 33, datë 24.6.2010; nr. 19, datë 9.7.2009, të Gjykatës Kushtetuese*).

76. Gjykata evidenton se Gjykata e Lartë në vendimin që kundërshtohet, sikundër Gjykata Administrative e Apelit, ka arsyetuar se unifikimi i tarifave përmbarimore i shërben interesit publik dhe

shmangies së diskriminimit të debitorëve, pavarësisht faktit se cili shërbim përmbartimor ekzekuton titullin ekzekutiv. Në këtë rast, organet administrative jo vetëm nuk kanë diskriminuar paditësit, por kanë shmangur diskriminimin e subjekteve që përfitojnë apo pësojnë nga veprimet e ndryshme të përmbartuesve gjyqësorë privatë ose shtetërorë. Interesi ekonomik i përmbartuesve gjyqësorë privatë që të mbeten në fuqi tarifat përmbartimore të vendosura në vitin 2017, nuk është mjaftueshmërisht edhe juridik dhe për më tepër konfliktin me interesin publik për qasje të drejtë dhe të pakushtëzuar nga barriera të larta ekonomike të subjekteve të ndryshme në ekzekutimin e detyrueshëm të titujve ekzekutivë. Mundësia e përmbartuesve gjyqësorë privatë që të përfitojnë krejtësisht tarifën e suksesit (në dallim nga përmbartuesit gjyqësorë shtetërorë) i vë ata në një pozitë mjaftueshmërisht më të privilegjuar, e cila justifikohet pikërisht me faktin se ata e ushtrojnë aktivitetin e tyre mbi baza vetëfinancimi. Rrjedhimisht nuk konstatohet ekzistenca e një çekuilibri në aktin administrativ objekt gjykimi, që të jetë i një rëndësie të atillë që të shkaktojë paligjshmërinë e aktit nënligjor normativ. E drejta e përmbartuesve gjyqësorë privatë për të ushtruar veprimtarinë publike me vetëfinancim, nuk hyn në atë kategori të drejtash të cilat janë shprehimisht të pacenueshme. Edhe kjo lloj veprimtarie është e rregullueshme dhe e kufizueshme, për sa kohë që nuk provohet se prek vetë thelbin e së drejtës. Funkcioni i përmbartuesit gjyqësor nuk kushtëzohet nga niveli i tarifës për shërbimin përmbartimor, por aplikimi i tarifave të larta, sidomos kur detyrimi objekt ekzekutimi është në vlera të mëdha, sjell rëndesën e debitorit, duke denaturuar qëllimin e aplikimit të tarifës, e cila aktualisht është shndërruar në penaltet për të (*shih paragrafët 19, 20 dhe 22 të vendimit nr. 00-2022-3624 (414), datë 1.12.2022, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë; paragrafët 1–4, faqja 24 e vendimit nr. 211, datë 17.12.2018, të Gjykatës Administrative të Apelit*).

77. Për sa më lart, në analizë të argumenteve të kërkuësës për sa i përket pretendimit për cenimin e parimit të barazisë para ligjit dhe të mosdiskriminimit të lidhur me lirinë e veprimtarisë ekonomike, në përfundim të diskutimeve, në zbatim

të nenit 72, pika 1, të ligjit nr. 8577/2000, Gjykata nuk arriti numrin e kërkuar të votave për vendimmarrje, sipas parashikimeve të nenit 133, pika 2, të Kushtetutës, të detajuar edhe në nenin 72, pika 2, të ligjit nr. 8577/2000.

78. Sipas njërit qëndrim⁴, kjo Gjykatë prezumon pajtueshmërinë e aktit normativ me Kushtetutën, derisa palët t'i provojnë asaj të kundërtën. Kjo do të thotë se lidhur me jokushtetutshmërinë e pretenduar duhet të parashtrohen argumente bindëse para Gjykatës që të vlerësojë nëse zgjidhjet e aplikuara shkelin normat dhe vlerat kushtetuese (*shih vendimet nr. 29, datë 31.5.2010; nr. 16, datë 25.7.2008; nr. 12, datë 14.4.2010, të Gjykatës Kushtetuese*). Në rastin konkret, kërkuësja nuk paraqiti fakte dhe prova të mjaftueshme në mbështetje të argumentit se udhëzimi nr. 30/2018 ka krijuar pozita diferencimi arbitrar dhe të paarsyeshëm për ushtrimin e aktivitetit përmbartimor privat përballë ushtrimit të së njëjtës veprimtari nga shërbimi përmbartimor shtetëror, ndonëse tarifat fikse për këtë të dytin sipas udhëzimit nr. 32/2018 janë në të njëjtën masë me ato të udhëzimit nr. 30/2018. Për rrjedhojë, pretendimi për cenimin e parimit të barazisë para ligjit dhe mosdiskriminimit i lidhur me lirinë e veprimtarisë ekonomike nuk është i bazuar nga pikëpamja kushtetuese.

79. Sipas qëndrimit tjetër⁵, pretendimi për cenimin e parimit të barazisë para ligjit dhe mosdiskriminimit të lidhur me lirinë e veprimtarisë ekonomike është i bazuar. Edhe pse veprimtaria përmbartimore, referuar raportit juridik që krijon me palën kreditore dhe me atë debitore, ushtrohet bazuar në të njëjtat dispozita procedurale të KPC-së, shërbimi përmbartimor privat nuk mund të barazohet me atë shtetëror, për shkak të ndryshimeve thelbësore të organizimit dhe financimit të tyre, që do të thotë se këto subjekte nuk janë në kushte të barabarta. Nga ana tjetër, vlerësimi i gjykatave të juridiksionit të zakonshëm se trajtimi i ndryshëm i tyre përlligjet për shkak të interesit publik “qasje e drejtë dhe e pakushtëzuar nga barriera të larta ekonomike të subjekteve në ekzekutimin e detyrueshëm të titujve ekzekutivë”, nuk është në përputhje me Kushtetutën, pasi nuk mban në konsideratë lirinë e veprimtarisë ekonomike të shërbimit përmbartimor privat, të sanksionuar nga

⁴ Votuan sipas këtij qëndrimi gjyqtarët Elsa Toska, Sonila Bejtja dhe Genti Ibrahim.

⁵ Votuan sipas këtij qëndrimi gjyqtarët Marsida Xhaferllari, Fiona Papajorgji dhe Sandër Beci.

neni 11 i Kushtetutës, si dhe nuk jep ndonjë arsye përse objektivi për ruajtjen e këtij interesi publik nuk mund të arrihej me mjete të tjera më të përshtatshme. Për më tepër, dispozitat tranzitore të përcaktuara në kreun IV të udhëzimit nr. 30/2018 i kanë dhënë atij akti nënligjor fuqi prapavepruese, duke sjellë tashmë drejtpërdrejt pasoja në veprimtarinë ekonomike të përmbaruesve privatë.

80. Në përfundim, Gjykata vlerëson se pretendimet e kërkuarës për vendimin e Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, konkretisht për cenimin e parimit të paanshmërisë dhe të së drejtës për t'u mbrojtur e dëgjuar janë të pabazuara, sipas arsyetimit të mësipërm të këtij vendimi, kurse për pretendimet për udhëzimin nr. 30/2018, konkretisht për cenimin e parimeve të sigurisë juridike dhe të barazisë përpara ligjit dhe mosdiskriminimit të lidhur me lirinë e veprimtarisë ekonomike, nuk u arrit numri i kërkuar i votave për vendimmarrje sipas nenit 133, pika 2, të Kushtetutës dhe nenit 72, pika 2, të ligjit nr. 8577/2000, ndaj kërkesa rrëzohet.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja "F", 134, pika 1, shkronja "I" dhe 133, pika 2, të Kushtetutës, si dhe neneve 72 dhe 73, pika 4, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", të ndryshuar, me shumicë votash,

VENDOSI:

1. Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 16.10.2023.

Shpallur më 24.11.2023.

Kryesuese: Marsida Xhaferllari (kundër)

Anëtarë: Elsa Toska, Ilir Toska, Marjana Semini, Sonila Bejtja

Anëtarë kundër: Fiona Papajorgji

Anëtarë pjesërisht kundër: Genti Ibrahim, Sandër Beci

MENDIM PJESËRISHT PARALEL

1. Në çështjen nr. 5 (DH) të Regjistrat Themeltar, me kërkesë Dhomën Kombëtare të Përmbaruesve Gjyqësorë Privatë dhe objekt shfuqizimin e vendimit nr. 00-2022-3624 (414), datë 1.12.2022 të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, jemi pjesërisht kundër qëndrimit të shumicës që ka vendosur të shqyrtojë në mënyrë të shkëputur pajtueshmërinë me Kushtetutën të aktit nënligjor normativ, udhëzimit nr. 30, datë 30.8.2018, të ministrit të Drejtësisë dhe ministrit të Financave dhe Ekonomisë, "Për disa ndryshime në udhëzimin e përbashkët nr. 385/7, datë 28.6.2017, "Për caktimin e tarifave për shërbimet e ofruara nga shërbimi përmbarimor gjyqësor privat" (udhëzimi nr. 30/2018). Për këtë arsye, vlerësojmë që të parashtrijmë në vijim argumentet në mbështetje të këtij qëndrimi.

2. Në gjykim ka rezultuar se me udhëzimin nr. 385/7, datë 28.6.2017, "Për caktimin e tarifave për shërbimet e ofruara nga shërbimi përmbarimor gjyqësor privat" të ministrit të Drejtësisë dhe ministrit të Financave (udhëzimi nr. 385/7/2017), janë përcaktuar tarifat fikse të shërbimit përmbarimor privat, si dhe mënyra e dokumentimit të shpenzimeve të tjera përgjatë procedurës së ekzekutimit. Ky udhëzim është ndryshuar me udhëzimin nr. 30/2018, duke zvogëluar tarifat fikse për shërbimin përmbarimor privat.

3. Në datën 14.9.2018 kërkesja i është drejtuar me padi Gjykatës Administrative të Apelit për kontrollin abstrakt të ligjshmërisë së aktit normativ, udhëzimit nr. 30/2018, duke kërkuar shfuqizimin e tij, si dhe marrjen e masës së sigurimit, duke pezulluar zbatimin e këtij akti. Fillimisht, me vendimin nr. 363 akti, datë 26.9.2018, Gjykata Administrative e Apelit ka vendosur pezullimin e zbatimit të aktit normativ. Më pas, në përfundim të shqyrtimit të çështjes në themel, me vendimin nr. 211, datë 17.12.2018, ajo ka vendosur rrëzimin e padisë si të pambështetur në ligj e prova, si dhe heqjen e masës së sigurimit të padisë. Mbi bazën e rekursit të kërkuarës, me vendimin 00-2022-3624 (414), datë 1.12.2022, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit.

4. Në datën 13.12.2022, kërkesja i është drejtuar Gjykatës për shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën të udhëzimit nr. 30/2018. Në lidhje me

këtë kërkesë, me vendimin nr. 25, datë 6.2.2023, Kolegji i Gjykatës ka vendosur moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare duke vlerësuar se nuk plotësohej kriteri i legjitimitimit *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur jashtë afatit ligjor 2-vjeçar, të parashikuar nga neni 50, pika 1, të ligjit nr. 8577/2000. Sipas Kolegjit, afati i paraqitjes së kërkesës ka filluar të rrjedhë nga momenti i hyrjes në fuqi të aktit të kundërshtuar dhe kërkesja nuk kishte asnjë pengesë t'i drejtohej Gjykatës për kontrollin e pajtueshmërisë së tij me Kushtetutën, pa pasur nevojë të shterojë më parë gjykimin e zakonshëm. Po kështu, Kolegji e ka vlerësuar legjitimitimin edhe në kuptim të nenit 50, pika 4, të ligjit nr. 8577/2000, sipas të cilit individët mund të paraqesin kërkesë për pajtueshmërinë e ligjit ose të akteve të tjera normative me Kushtetutën ose me marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara brenda 4 muajve nga konstatimi i cenimit, duke vlerësuar se kërkesja ka kërkuar kontrollin e kushtetutshmërisë së aktit normativ sipas kompetencës së parashikuar nga neni 131, pika 1, shkronja “c”, i Kushtetutës, ndërkohë që nuk ka kundërshtuar as në objekt, as në përmbajtje të kërkesës vendimet gjyqësore të dhëna nga gjykatat e juridiksionit të zakonshëm.

5. Në datën 29.12.2022 kërkesja i është drejtuar sërish Gjykatës me kërkesë, tashmë për shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën të vendimit nr. 00-2022-3624 (414), datë 1.12.2022, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, për të cilën Kolegji i Gjykatës, me vendimin e datës 23.3.2023 ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve. Gjatë gjyimit të kërkesës, Gjykata, me shumicë votash, ka vendosur që, krahas pretendimeve të kërkuarës për procesin gjyqësor, të shqyrtojë veçmas edhe pajtueshmërinë me Kushtetutën të udhëzimit nr. 30/2018. Pavarësisht se në lidhje me këtë të fundit nuk u arrit shumica e votave të kërkuara nga ligji, për rrjedhojë Gjykata disponoi për rrëzimin e kërkesës për këtë shkak, në mbajtëm qëndrimin se pajtueshmëria me Kushtetutën e udhëzimit nr. 30/2018, pra kontrolli abstrakt i kushtetutshmërisë së këtij akti nënligjor normativ, nuk është objekt kërkimi në kërkesën me të cilën kërkesja ka vënë në lëvizje Gjykatën, ndaj përfshirja në shqyrtim edhe të një kërkimi të tillë është në kapërcim të kufijve të çështjes.

6. Sipas nenit 27, pika 2, të ligjit nr. 8577/2000, kërkesa përmban, mes të tjerash, objektin, bazën ligjore, shkaqet dhe shkeljet e natyrës kushtetuese, kurse referuar nenit 48, pika 1, të po këtij ligji, kufijtë e shqyrtimit të çështjes janë brenda objektit të kërkesës dhe shkaqeve të parashtruara në të. Në rastin konkret, në kërkesën e saj në shqyrtim, kërkuarja jo vetëm në objektin e kërkesës, por edhe në përmbajtjen e saj, ka kërkuar shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën të vendimit 00-2022-3624 (414), datë 1.12.2022, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë. Po kështu, shkaqet dhe shkeljet e natyrës kushtetuese mbi të cilat kërkesa mbështetet, i referohen procesit gjyqësor dhe vendimit të kundërshtuar të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, duke pretenduar kërkuarja cenimin e së drejtës për proces të rregullt në drejtim të: i. së drejtës për një gjykatë të paanshme; ii. së drejtës për t'u mbrojtur dhe dëgjuar të lidhur me parimin e barazisë së armëve dhe të kontradiktoritetit në gjykim; iii. si dhe parimit të sigurisë juridike në lidhje me “gjënë e gjykuar”. Ndërkohë, pretendimet në kërkesë që kanë të bëjnë me udhëzimin nr. 30/2018, kërkuarja i ka parashtruar në funksion të pretendimeve për cenimin e së drejtës për proces të rregullt dhe në drejtim të mënyrës së zgjidhjes së çështjes nga gjykatat e zakonshme.

7. Kushtetuta dhe ligji, përveçse kanë njohur kompetencat që ushtron Gjykata, kanë përcaktuar edhe kufijtë e tyre. Nga ana tjetër, Gjykata ka pohuar se objekti dhe shkaqet e kërkesës, me të cilat ngrihet çështja e kushtetutshmërisë, përbëjnë thelbin (*thema decidendum*) e gjyimit kushtetues (*shih vendimin nr. 6, datë 17.2.2012, të Gjykatës Kushtetuese*). Në rastin konkret, vlerësojmë se shumica ka tejkalluar objektin dhe shkaqet e parashtruara në kërkesë, duke e trajtuar dhe orientuar çështjen me nismën e saj, drejt një perspektive të ndryshme nga ajo që ka dashur ta orientojë vetë kërkuarja.

8. Sipas GJEDNJ-së, ajo është “master” (mjeshtër) i karakterizimit që i jepet në ligj fakteve të çështjes dhe nuk e konsideron veten të detyruar nga karakterizimi që i jepet nga një kërkuar ose nga shteti palë (*shih Guerra e të tjerë kundër Italisë, 19.2.1998, § 44, Raporte të vendimeve 1998-I*). Në këtë kuptim, ajo vlerëson nëse çështja duhet të trajtohet në këndvështrim të një drejte ose standardi të caktuar, pavarësisht se mbi çfarë të drejte ose parimi e ka mbështetur çështjen kërkuarja. Kjo është një qasje mbi të cilën bazohet edhe parimi *iura novit curia* dhe

në thelb nënkupton një përshkrim të saktë dhe të kujdesshëm të kompetencave dhe manifestohet në qasjen që mban Gjykata ndaj rolit të saj kushtetues dhe të drejtave themelore që vihen në diskutim përpara saj. Gjykata është organi që ka fjalën e fundit jo vetëm në drejtim të mbrojtjes së të drejtave themelore, por edhe në drejtim të hapësirës dhe mënyrës se si ushtron kompetencat e saj.

9. Megjithatë, pavarësisht se Gjykata mund të ushtrojë kontrollin e saj në drejtim të mbrojtjes së të drejtave themelore, duke i dhënë kësaj mbrojtjeje një kuptim më të gjerë, kjo nuk mund të vijë ndesh me qëllimin institucional dhe mandatin e saj. Në këtë kuptim, Gjykata, edhe pse nuk është gjykatë fakti, i shqyrton dhe vlerëson faktet e çështjes në funksion të objektit të çështjes dhe brenda kufijve të saj. Edhe pse janë faktet e parashtruara që karakterizojnë një kërkesë dhe jo thjesht baza ligjore ose argumentet e parashtruara nga subjekti që e vë në lëvizje, në rastin konkret, në kërkesën në shqyrtim, nuk evidentohet asnjë fakt ose argument i tillë që të mund ta çonte Gjykatën drejt një qasjeje të ndryshme në lidhje me atë çfarë i është kërkuar, ose që të zgjeronte kufijtë e shqyrtimit të saj përtej asaj çka është thelbi i ankimit kushtetues, pra mënyra se si gjykata e zakonshme, në këtë rast Gjykata e Lartë, ka interpretuar ligjin dhe Kushtetutën në kuadër të kontrollit abstrakt të ligjshmërisë së aktit normativ, çka, sipas kërkuësës, është jokushtetuese dhe arbitrare. Edhe pse objekt i padisë dhe i gjykimit në gjykatat e zakonshme ka qenë vetë akti nënligjor normativ, vlerësimi i Gjykatës nuk mund të shkonte drejt vlerësimit të pajtueshmërisë së tij me Kushtetutën, ashtu siç nuk ndalet ajo në asnjë rast tjetër në vlerësimin e akteve/veprimeve që në thelb përbëjnë objektin e gjykimit të gjykatave të zakonshme, por i shqyrton ato si fakte në drejtim të vlerësimit të qasjes së gjykatave të zakonshme.

10. Për më tepër, edhe në supozimin e pasjes së një kërkesë për kontrollin abstrakt të kushtetutshmërisë së aktit nënligjor normativ, në rastin konkret, një kontroll i tillë është i pamundur në kushtet e tejkallimit të afatit ligjor për vënien në lëvizje të Gjykatës.

Anëtarë: Ilir Toska, Marjana Semini

MENDIM PAKICE

1. Në gjykimin kushtetues të çështjes që i përket kërkuësës, Dhomës Kombëtare të Përmbauesve Gjyqësorë Privatë, me objekt: “*Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2022-3624 (414), datë 1.12.2022, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si i pajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë*”, ne, gjyqtaret Marsida Xhaferllari dhe Fiona Papajorgji, jemi kundër vendimit të shumicës për rrëzimin e kërkesës, pasi vlerësojmë se ankimi kushtetues individual duhej pranuar. Në mbështetje të nenit 132, pika 3, të Kushtetutës dhe nenit 72, pika 8, të ligjit nr. 8577/2000, që parashikojnë publikimin e mendimit të pakicës së bashku me vendimin përfundimtar të Gjykatës, në vijim parashtrojmë argumentet që mbështesin qëndrimin tonë kundër.

2. *Së pari*, vendimi i Gjykatës së Lartë duhej shfuqizuar, pasi është rrjedhojë e procesit të parregullt ligjor, në shkelje të nenit 42 të Kushtetutës. Këto shkelje lidhen me të drejtën për një gjykatë të paanshme, si dhe me të drejtën për mbrojtje efektive.

3. Për sa i takon *së drejtës për një gjykatë të paanshme*, konstatojmë se çështja e kërkuësës është shqyrtuar në Gjykatën e Lartë nga Kolegji Administrativ i përbërë nga pesë gjyqtarë. Një prej këtyre gjyqtarëve, në datën 23.11.2022, bazuar në nenin 72, pika 3, të Kodit të Procedurës Civile, ka paraqitur kërkesë për heqjen dorë nga shqyrtimi i çështjes, duke parashtruar si shkak faktin se avokati mbrojtës i kërkuësës ka paraqitur padi për shpërbllim dëmi ndaj saj, e cila është në shqyrtim në shkallën e dytë të gjykimit. Kjo kërkesë është refuzuar nga zëvendëskryetari i Gjykatës së Lartë në datën 25.11.2022, njëherazi kryesues i Kolegjit Administrativ që shqyrtonte çështjen, me arsyetimin se nuk ka shkaqe të përligjura për pranimin e saj, për sa kohë që gjyqtarja ka detyrimin ligjor të ushtrojë detyrën e saj dhe, për më tepër, që nuk evidentohet ndonjë rrethanë e posaçme në rastin e gjykimit abstrakt të ligjshmërisë së një akti normativ që ta bëjë atë të duket e njëanshme kundrejt palëve në proces.

4. Ndërkohë, vetë kërkuësja, fillimisht, në datën 25.11.2022, ka paraqitur kërkesë për përjashtimin e dy anëtarëve të trupit gjykues të Kolegjit Administrativ duke parashtruar si shkaqe rrethana familjare të tyre. Më pas, në datën 30.11.2022, kërkuësja ka paraqitur sërish kërkesë për

përfashtimin tashmë të katër anëtarëve, duke paraqitur si shkaqe rrethana familjare të reja. Këto kërkesa, pasi janë marrë në shqyrtim nga Kolegji Penal, nuk janë pranuar, përkatesisht në datat 30.11.2022 dhe 1.12.2022, madje, në të dyja vendimet e mospranimit është disponuar edhe caktimi i një gjobe në shumën 100.000 lekë (gjithsej 200.000 lekë) në ngarkim të kërkuësës, pasi kërkesat janë konsideruar të padrejta dhe abuzive. Në ankimin kushtetues individual, kërkuësja ka parashtruar edhe një shkak të ri për paanshmërinë e njërit prej anëtarëve të Kolegjit Administrativ, që lidhej me standardin e vendimarrjes së tij në një çështje të ngjashme, sipas kërkuësës, të cilit shumica nuk i ka dhënë përgjigje në vendimin e saj.

5. Edhe pse në dukje çdo shkak i paraqitur nga kërkuësja ka marrë përgjigje të arsyetuar nga Gjykata e Lartë, duke mbajtur në konsideratë rrethanat mbizotëruese të çështjes dhe shpejtësinë me të cilën është proceduar për shqyrtimin e këtyre kërkesave, çmujmë se Gjykata e Lartë nuk ka respektuar elementin objektiv të parimit të paanshmërisë, pasi nuk ka dhënë garancitë e nevojshme për gjykim të paanshëm, përmes mënjanimi të çdo dyshimi të përligjur. Ashtu siç ka pohuar Gjykata në jurisprudencën e saj, një gjykatë duhet të jetë e paanshme jo vetëm formalisht, por edhe në mënyrë të shprehur. E drejta për t'u gjykuar përpara një gjykate të paanshme, kërkon që drejtësia jo vetëm duhet të bëhet, por ajo, gjithashtu, duhet të shihet që bëhet (*shih vendimet nr. 10, datë 13.2.2017; nr. 30, datë 19.5.2016; nr. 25, datë 11.6.2013, të Gjykatës Kushtetuese*). Për rrjedhojë, vlerësojmë se pretendimi i kërkuësës për cenimin e parimit të paanshmërisë në Gjykatën e Lartë është i bazuar.

6. Për sa i takon *së drejtës për mbrojtje efektive*, duke iu referuar rrethanave të çështjes, konstatojmë se kërkuësja, në datën 8.1.2019, ka paraqitur rekurs, i cili është regjistruar në Gjykatën e Lartë në datën 4.2.2019. Çështja është vënë në lëvizje pas tre vjetësh e gjysmë, kur me vendimin e datës 3.11.2022 Gjykata e Lartë ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë gjyqësore, me pjesëmarrjen e palëve. Gjykata e Lartë ka caktuar, gjithsej, tre seanca gjyqësore në një interval kohor prej tetë ditësh, në të cilën janë kryer këto veprime procedurale: i. seanca e parë gjyqësore e datës 23.11.2022 është shtyrë pas dy ditësh, pasi një anëtar i Kolegjit Administrativ ka paraqitur kërkesë për heqjen dorë nga shqyrtimi i çështjes dhe avokati i kërkuësës ka kërkuar kohë për

t'u njohur efektivisht me aktet voluminoze të dosjes, në kushtet kur vetëm një ditë më parë ishte pajisur me prokurë përfaqësimi dhe se nuk kishte marrë pjesë në gjykimin e çështjes në gjykatën e apelit; ii. seanca e dytë gjyqësore e datës 25.11.2022, ora 08:30 është zhvilluar në mungesë të kërkuësës, pasi avokati i saj ka paraqitur kërkesë me shkrim për shtyrjen e seancës për shkak të një fatkeqësie familjare, por që nuk është pranuar nga Kolegji Administrativ. Ky i fundit ka relatuar në seancë faktin se kërkuësja ka paraqitur edhe kërkesë për përfashtimin e dy anëtarëve të saj (kryesuesi dhe relatori), duke vijuar më pas gjykimin në mungesë të kërkuësës me relatin e çështjes nga relatori dhe parashtrimin e prapësimeve nga pala e paditur, si dhe diskutimin për pretendimet e kërkuësës me palën e paditur dhe ka vendosur përfundimin e shqyrtimit gjyqësor duke ftuar palën e paditur në kërkimet përfundimtare; iii. seanca e tretë gjyqësore e datës 1.12.2022 është zhvilluar sërish në mungesë të avokatit të kërkuësës dhe Kolegji Administrativ, pasi ka relatuar mospranimin e kërkesave për përfashtimin e anëtarëve të saj, ka proceduar me shpalljen e vendimit gjyqësor në disfavor të kërkuësës.

7. Në këtë kontekst rrethanash, tërheq vëmendjen fakti se mbajtja e çështjes në pritje për t'u shqyrtuar nga Gjykata e Lartë për një periudhë prej tre vjetësh e gjysmë ka krijuar për kërkuësen gjendjen e nevojës për të identifikuar avokatin e përshtatshëm dhe që ky i fundit të kishte kohën e duhur për t'u njohur efektivisht me aktet e çështjes. Në këtë interval kohor prej tetë ditësh, edhe pse avokati i kërkuësës ka parashtruar se ishte caktuar në datën 22.11.2022 nga kërkuësja dhe se kishte nevojë për një afat të arsyeshëm për t'u njohur me aktet, Gjykata e Lartë i ka dhënë atij pothuajse dy ditë kohë, që ishte e njëjta kohë që i duhej asaj për t'u shprehur për kërkesën për heqjen dorë të një prej anëtarëve të saj. Për rrjedhojë, procedimi më pas me shpejtësi nga Gjykata e Lartë për të përfunduar gjykimin në seancë brenda tetë ditëve, zhvillimi i shqyrtimit gjyqësor të çështjes pa prezencën e kërkuësës dhe të avokatit të saj, si dhe refuzimi i kërkesave të mbrojtësit duket që i ka vendosur kërkuësës një barrë të tepruar në drejtim të mundësisë për t'u mbrojtur efektivisht, duke shtuar këtu edhe penalizimin e saj dy herë me gjobë.

8. Për sa më lart dhe duke mbajtur në konsideratë se e drejta e mbrojtjes dhe ajo për t'u dëgjuar janë elemente përbërëse të procesit të rregullt ligjor, të

cilat në unitet edhe me të drejta të tjera, kanë për qëllim garantimin e një procesi gjyqësor ku individit i krijohen mundësitë që, përpara marrjes së vendimit gjyqësor, të dëgjohet realisht për thelbin e çështjes (*shih vendimet nr. 37, datë 7.7.2023; nr. 7, datë 12.3.2010; nr. 12, datë 6.6.2005, të Gjykatës Kushtetuese*), vlerësojmë se pretendimi i kërkuësës për cenimin e së drejtës për mbrojtje efektive është i bazuar.

9. *Së dyti*, udhëzimi i përbashkët nr. 30/2018 duhej shfuqizuar, pasi cenon parimin e sigurisë juridike në drejtim të pritshmërive të ligjshme, si dhe parimin e barazisë përpara ligjit të lidhur me lirinë e veprimtarisë ekonomike. Për të dyja këto pretendime, Gjykata nuk e arriti shumicën prej 5 gjyqtarësh, sipas nenit 133, pika 2, të Kushtetutës dhe nenit 72, pika 2, të ligjit nr. 8577/2000 dhe për këtë shkak ato janë rrëzuar, sipas nenit 73, pika 4, të ligjit nr. 8577/2000, ndaj qëndrimi ynë gjen pasqyrim në paragrafët 71 dhe 79 të vendimit.

10. Në përfundim, vlerësojmë se një pjesë e konsiderueshme e pretendimeve të kërkuësës ishin të bazuara, për rrjedhojë ankimi kushtetues individual i saj duhej të pranohej dhe të vendosej shfuqizimi i vendimit të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë dhe i udhëzimit të përbashkët nr. 30/2018.

Kryesuese: Marsida Xhaferllari

Anëtar: Fiona Papajorgji

VENDIM

Nr. 52, datë 18.10.2023

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Marsida Xhaferllari,	kryesuese;
Fiona Papajorgji,	anëtare;
Elsa Toska,	anëtare;
Sonila Bejtja,	anëtare;
Genti Ibrahim, i,	anëtar;
Marjana Semini,	anëtare;
Sandër Beci,	anëtar,

me sekretare Belma Lleshi, në datën 14.9.2023, mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 1(M) 2023 të Regjistrat Themeltar, që u përket:

KËRKUES: Mitat Dautaj

SUBJEKTE TË INTERESUARA: Entela Beci, Emi Dautaj, Arbi Dautaj.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimeve nr. 3717, datë 9.4.2013, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë; nr. 3898, datë 2.12.2014, të Gjykatës së Apelit Tiranë; nr. 21001-01221-00-2015 të regjistrat themeltar, datë 15.9.2022 dhe nr. 00-2022-2821, datë 6.10.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 35, pika 4, 42, 53, pika 3, 131, pika 1, shkronja “P” dhe 142, pika 1, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; neni 6, pika 1, i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut; nenet 27, 49, 50 dhe 71/a të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Sandër Beci, mori në shqyrtim parashtrimet me shkrim të kërkuësit, i cili ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet e subjekteve të interesuara, Entela Beci, Emi Dautaj dhe Arbi Dautaj, që kanë kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesi Mitat Dautaj dhe subjekti i interesuar, Entela Beci, kanë qenë bashkëshortë dhe janë prindër të subjekteve të interesuara Emi Dautaj dhe Arbi Dautaj. Për shkak të mosmarrëveshjeve mes bashkëshortëve, në datën 30.1.2013, subjekti i interesuar Entela Beci (në atë kohë me mbiemër Dautaj) ka paraqitur padi në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë, përmes së cilës ka kërkuar zgjidhjen e martesës mes saj dhe kërkuësit, si dhe caktimin tek ajo për rritjen dhe edukimin të djalit të tyre (në atë kohë në moshë të mitur), subjektit të interesuar Arbi Dautaj, duke i ngarkuar kërkuësit pagesën për detyrimin për ushqim. Në atë proces ka shprehur interes për të marrë pjesë si ndërhyrëse kryesore edhe e bija, subjekti i interesuar Emi Dautaj (në atë kohë në moshë madhore dhe studente në një universitet të huaj), e cila në datën 4.4.2013, ka

paraqitur në seancën gjyqësore kërkesën e saj, duke u bazuar në nenet 189 dhe 190 të Kodit të Procedurës Civile (KPC).

2. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 3717, datë 9.4.2013, ka vendosur pranimin e padisë, duke zgjidhur martesën mes kërkuarit dhe subjektit të interesuar Entela Beci. Për sa u përket pasojave nga zgjidhja e martesës, gjykata e shkallës së parë ka vendosur që subjekti i interesuar Arbi Dautaj të qëndrojë pranë nënës së tij, duke detyruar kërkuarësin që të paguajë shumën 20.000 lekë në muaj, si kontribut financiar për rritjen dhe edukimin e tij. Po kështu, në atë vendim, gjykata e shkallës së parë ka disponuar ndarjen mes ish-bashkëshortëve të shpenzimeve për edukimin e subjektit të interesuar Emi Dautaj, e cila në atë kohë ishte nën moshën 25 vjeç dhe ndiqte studimet universitare, duke caktuar në ngarkim të kërkuarit detyrimin për të paguar shumën 70.000 lekë në muaj. Për sa i përket detyrimit për pagimin e shumave në fjalë, gjykata e shkallës së parë ka disponuar që ato të fillojnë që nga data e paraqitjes së padisë në atë gjykatë.

3. Kundër vendimit të gjykatës së shkallës së parë, në datën 12.4.2013, kërkuarësi ka paraqitur ankim në Gjykatën e Apelit Tiranë, duke kundërshtuar atë pjesë të atij vendimi që ka disponuar për detyrimin e tij për të përballuar financiarisht shpenzimet për edukimin e së bijës në shumën 70.000 lekë në muaj, e llogaritur që nga data e paraqitjes së padisë, të cilën e ka vlerësuar si shkelje të rëndë të ligjit procedural dhe material, me pretendimin se, ndonëse ai në mënyrë vullnetare e kishte mbështetur financiarisht të bijën për vitin shkollor 2012–2013, fakt i deklaruar edhe nga palët në seancë gjyqësore, disponimi në vendimin e gjykatës për caktimin si detyrim të pagesës së shumës në fjalë, pa u parashtruar si kërkim në objektin e padisë dhe pa e legjitimuar vetë përfituesen e asaj shume për të marrë pjesë në atë proces, si dhe, për më tepër, dhënia e vendimit me ekzekutim të përkohshëm, është i padrejtë dhe i ka shkaktuar pasoja financiare të rënda.

4. Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 3898, datë 2.12.2014, ka vendosur: *“Lënien në fuqi të vendimit nr. 3717, datë 9.4.2013, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.”* Ajo gjykatë ka arsyetuar njëloj sikundër gjykata e shkallës së parë.

5. Kundër vendimit të gjykatës së apelit, në datën 31.12.2014, kërkuarësi ka paraqitur rekurs në Gjykatën

e Lartë, mbi bazën e të cilit ka regjistruar çështjen me nr. 21001-01221-00-2015, datë 8.5.2015. Në rekurs, kërkuarësi ka kërkuar prishjen e vendimeve të gjykatës së shkallës së parë dhe të gjykatës së apelit, duke parashtruar se gjykatat e faktit kanë shkelur rëndë procedurën për sa i përket disponimit në vendimet e tyre tej kërtimeve të padisë, formimit të ndërgjyqësorisë, përcaktimit të detyrimit monetar në mënyrë arbitrare dhe dhënies së vendimit me ekzekutim të përkohshëm për atë detyrim, pa vlerësuar pagesat e kryera prej tij deri në datën e shpalljes së vendimit të gjykatës, nga të cilat i janë shkaktuar pasoja të rënda, pasi është detyruar që të paguajë dy herë për të njëjtin detyrim.

6. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin e datës 19.5.2016, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë gjyqësore. Gjatë kohës së qëndrimit të çështjes në pritje për t'u shqyrtuar në Gjykatën e Lartë, kërkuarësi ka paraqitur disa kërkesa për shqyrtimin e rekursit të tij me procedurë të përshpejtuar, konkretisht në datat 6.7.2015, 27.5.2016, 14.11.2016, 30.1.2017, 26.4.2017, 10.11.2017, 14.11.2017, nëpërmjet të cilave ka pretenduar se çështja e tij ka të bëjë me pasojat e zgjidhjes së martesës dhe për këtë shkak hyn në rrethin e çështjeve civile që Gjykata e Lartë shqyrton me procedurë të përshpejtuar.

7. Në datën 21.2.2018 kërkuarësi ka paraqitur në Gjykatën e Lartë kërkesën e regjistruar me nr. 763 prot., datë 21.2.2018, me objekt konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave të gjykimit nga Kolegji Civil i asaj gjykate. Në atë kërkesë ai ka pretenduar se, ndonëse ajo gjykatë kishte pasur numrin e plotë të gjyqtarëve, nuk e ka shqyrtuar rekursin edhe pas kalimit të afatit të ri të shtuar përmes ndryshimeve të KPC-së në vitin 2017, duke mos vlerësuar asnjë nga kërkesat e shumta të tij për gjykimin e çështjes me procedurë të përshpejtuar, të cilat lidheshin me pasojat që kishte shkaktuar mënyra e zgjidhjes së mosmarrëveshjes nga gjykatat e ulëta, të shprehura edhe në rekurs.

8. Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 4, datë 22.5.2018, ka vendosur rrëzimin e kërkesës për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave, duke arsyetuar se, ndonëse Kolegji Civil i asaj gjykate ka marrë masa për shqyrtimin e çështjes, për shkaqe objektive të lidhura me ngarkesën dhe numrin e madh të çështjeve që janë regjistruar në Gjykatën e Lartë dhe

janë në pritje për t'u shqyrtuar, si dhe me numrin e kufizuar të gjyqtarëve, përfundimi i saj ka qenë i pamundur.

9. Në vijim, kërkuesi, në datën 24.11.2020, ka paraqitur sërish në Gjykatën e Lartë kërkesën për gjykimin e çështjes së tij me procedurë të përsheptuar, kërkesë të cilën gjyqtari relator e ka pranuar, duke caktuar shqyrtimin e çështjes brenda kohës së mbetur në gjashtëmujorin e parë të vitit 2022.

10. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 21001-01221-00-2015 të regjistrimit themeltar, datë 15.9.2022, ka vendosur revokimin e vendimit për shqyrtimin e çështjes në seancë gjyqësore dhe kthimin e saj për shqyrtim në dhomën e këshillimit, mbi bazë të dokumenteve, për të cilin ka njoftuar palët me shkresën nr. 21001-01221-00-2015 prot., datë 19.9.2022. Po në të njëjtën shkresë, palët janë bërë me dije se çështja e tyre do të shqyrtohej në datën 6.10.2022, si dhe mbi të drejtën për të paraqitur pretendime me shkrim jo më vonë se 5 ditë përpara datës së caktuar për shqyrtimin e çështjes në dhomën e këshillimit. Në datën 23.9.2022, kërkuesi ka paraqitur në Gjykatën e Lartë parashtrësë me shkrim, duke kërkuar revokimin e vendimit të ndërmjetëm të datës 15.9.2022, me qëllim që çështja të shqyrtohej në seancën gjyqësore me praninë e palëve, si dhe ndryshimin e vendimit të gjykatës së apelit dhe të gjykatës së shkallës së parë, sikundër ka parashtruar edhe në rekursin e tij të paraqitur në datën 31.12.2014.

11. Për sa i përket themelit të çështjes, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2022-2821, datë 6.10.2022, në dhomën e këshillimit, ka vendosur: "Mospranimin e rekursit të paraqitur nga pala e paditur Mitat Dautaj, kundër vendimit nr. 3898, datë 2.12.2014, të Gjykatës së Apelit Tiranë.". Në atë vendim, për sa i përket kërkesës për revokimin e vendimit të datës 15.9.2022, Gjykata e Lartë ka arsyetuar se rekursin mund ta shqyrtonte në dhomën e këshillimit. Për sa i përket rekursit të kërkuarit, ajo gjykatë ka konkluduar se nuk përmbante shkaqe nga ato të parashikuara në nenin 472 të KPC-së (shih paragrafët 19 dhe 25, të vendimit nr. 00-2022-2821, datë 6.10.2022, të Gjykatës së Lartë).

12. Me kërkesën e datës 19.1.2023, kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata) me ankim kushtetues individual për shfuqizimin e vendimeve nr. 3898, datë 2.12.2014, të Gjykatës së Apelit Tiranë, nr. 21001-01221-00-2015, të regjistrimit

themeltar, datë 15.9.2022 dhe nr. 00-2022-2821, datë 6.10.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën.

13. Kolegji i Gjykatës, në datën 4.4.2023, bazuar në nenin 21, pika 1, të ligjit nr. 8577/2000, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim paraprak në Mbledhjen e Gjyqtarëve, e cila, në datën 19.4.2023, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve, për të cilën palët janë njoftuar rregullisht.

14. Me vendimet nr. 10, datë 5.4.2023 dhe nr. 11, datë 6.4.2023, Mbledhja e Gjyqtarëve ka vendosur pranimin e kërkesave për heqjen dorë nga marrja pjesë në shqyrtimin e kësaj çështjeje të paraqitura nga Kryetarja e Gjykatës dhe nga një anëtar tjetër i saj.

15. Në vijim, në datën 19.4.2023, Mbledhja e Gjyqtarëve ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

16. **Kërkuesi**, në mënyrë të përmblodhur, ka pretenduar se vendimet e Gjykatës së Lartë i kanë cenuar të drejtën për proces të rregullt ligjor, në drejtim të:

A. Për vendimin nr. 21001-01221-00-2015 të regjistrimit themeltar, datë 15.9.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë

16.1. *Së drejtës së aksesit për t'u dëgjuar dhe gjykatës së caktuar me ligj*, pasi Gjykata e Lartë, përmes shqyrtimit të çështjes në dhomën e këshillimit ka mohuar të drejtën për t'u dëgjuar, si dhe për të marrë pjesë në mënyrë aktive në proces, në kuptimin e pranisë së tij fizike në seancë gjyqësore. Ajo gjykatë nuk ka kompetencë për të revokuar vendimin e datës 19.5.2016, të kalimit të çështjes për shqyrtim në seancë gjyqësore dhe, për më tepër, nuk mund të vendoste për mënyrën e shqyrtimit të çështjes në dhomën e këshillimit pa praninë e palëve, pasi ato janë thirrur një herë për të qenë të pranishme në seancën e datës 5.7.2018. Mungesa fizike dhe mospjesëmarrja aktive në proces për t'u dëgjuar për shkaqet e rekursit, kanë ndikuar në vendimin përfundimtar të themelit të çështjes në drejtim të mospranimit të rekursit.

B. Për vendimin nr. 00-2022-2821, datë 6.10.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë

16.2. *Së drejtës së aksesit në gjykatë*, pasi Gjykata e Lartë, përkundër parimit të disponibilitetit të padisë, ka legjitimuar paditësen në atë proces për pretendime të pakërkuara në objektin e saj, konkretisht për sa i përket detyrimit për të paguar për shpenzimet e shkollimit jashtë shtetit të së bijës, për të cilat mund të ishte legjitimuar vetëm kjo e fundit, për shkak se ka qenë në moshë madhore, për rrjedhojë interesat e saj nuk mund të përfaqësoheshin nga një person tjetër pa një akt përfaqësimi për këtë qëllim.

16.3. *Së drejtës për një gjykatë të paanshme*, pasi Gjykata e Lartë nuk i ka vlerësuar rrethanat e konfliktit të interesit të gjyqtarës relatores në gjykatën e apelit, si dhe as faktin e caktimit pa short të çështjes tek ajo, duke mos e garantuar këtë të drejtë. Kërkuesi ka paraqitur kërkesat për përrjashtimin e anëtarëve të trupit gjykues të gjykatës së apelit, të cilat, ndonëse përmbanin shkaqe nga ato të parashikuara në nenin 72 të KPC-së, nuk janë pranuar.

16.4. *Parimit të barazisë së armëve dhe të kontradiktoritetit*, pasi Gjykata e Lartë nuk e ka vlerësuar faktin se gjykata e apelit i ka mohuar të drejtën për t'u dëgjuar dhe për të dhënë shpjegime për shkaqet e ankimit, përmes zhvillimit të seancës gjyqësore të datës 2.12.2014 në mungesë të tij, pa marrë parasysh kërkesën për shtyrjen e saj, pasi ndodhej në një tjetër gjykim po në atë gjykatë.

16.5. *Së drejtës për gjykimin e çështjes brenda një afati të arsyeshëm*, pasi Gjykata e Lartë, ndonëse ka pasur në dispozicion numrin e plotë të gjyqtarëve për çështjen civile të regjistruar në datën 8.5.2015, ka disponuar me vendim në datën 6.10.2022, duke tejkaluar edhe afatin ligjor të zgjatur pas ndryshimeve të KPC-së, ku për atë çështje ka pasur disa kërkesa për gjykimin me procedurë të përsheptuar. Po kështu, i gabuar është edhe vendimi i asaj gjykate nr. 4, datë 22.5.2018, përmes të cilit ka rrëzuar kërkesën e datës 21.2.2018, me objekt konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përsheptimin e procedurave të gjykimit nga Kolegji Civil i asaj gjykate, sipas kritereve të parashikuara në nenet 399/1 – 399/12 të KPC-së. Mosshqyrtimi i çështjes brenda një afati të arsyeshëm ka sjellë pasoja ekonomike në dëm të tij.

16.6. *Standardit të arsyetimit të vendimit*, pasi Gjykata e Lartë nuk ka dhënë përgjigje të arsyetuar për shkaqet me natyrë kushtetuese të rekursit dhe për

argumentet e tjera të së njëjtës natyrë në parashkrimin me shkrim të paraqitur në datën 23.9.2022, përpara shqyrtimit të çështjes në dhomën e këshillimit. Ato kanë të bëjnë me evidentimin e të gjitha shkeljeve të të drejtave kushtetuese përgjatë gjykimit të çështjes në gjykatën e shkallës së parë dhe në gjykatën e apelit, në mënyrë të veçantë në drejtim të kuptimit të përgjegjësisë prindërore dhe kufijve të ushtrimit të saj, sikurse edhe në drejtim të parimit të paanshmërisë në gjykimin e çështjes në shkallën e dytë të gjyqësorit. Po kështu, ajo gjykatë nuk ka dhënë përgjigje të arsyetuar as për shkeljen e së drejtës kushtetuese të evidentuar në vendimin e saj përfundimtar të datës 6.10.2022, lidhur me shqyrtimin e çështjes në dhomën e këshillimit.

16.7. *Së drejtës për të pasur një zgjidhje martese sipas ligjit*, pasi kjo e drejtë është mohuar nga gjykimi i çështjes në të tria shkallët e gjyqësorit me shkelje të parimeve themelore të procedurës së gjykimit, të parashikuara në KPC, me shkelje të të drejtave materiale, të parashikuara shprehimisht në Kodin e Familjes dhe në Kushtetutë. Gjykata e Lartë dhe gjykatat e faktit i kanë cenuar të drejtat ekonomike dhe të personalitetit, pasi e kanë vendosur në pozitën e debitorit që duhet të paguajë dy herë për të njëjtin detyrim dhe nisur nga kjo situatë, është detyruar që të nisë disa procese të tjera gjyqësore për kundërshtimin e veprimeve përmbarrimore.

16.8. *Së drejtës për ndreqjen ose fshirjen e të dhënave të pavërteta ose të paplota, ose të mbledhura në kundërshtim me ligjin*, pasi Gjykata e Lartë nuk e ka vlerësuar pretendimin e parashtruar në rekurs se vendimet e gjykatave të faktit përmbajnë fakte të pavërteta, konkretisht atë se kërkuesi ka qenë dakord që i biri, subjekti i interesuar Arbi Dautaj, të mos paraqitej në gjykatë për t'u pyetur në lidhje me qëndrimin e tij te njëri nga prindërit pas zgjidhjes së martesës mes tyre, se ai ka të ardhura të tjera të përhershme nga profesioni si avokat dhe nga qiratë e pasurive të paluajtshme në pronësi të tij, si dhe të faktit se gjykata në çështjen e tij duhet të vendosë për mirërritjen dhe edukimin e tre të miturve (kur në të vërtetë vetëm subjekti i interesuar Arbi Dautaj ishte i mitur).

17. *Subjektet e interesuara, Entela Beci, Emi Dautaj dhe Arbi Dautaj*, kanë paraqitur të njëjtat argumente dhe, në mënyrë të përmbledhur, kanë prapësuar si vijon:

A. Për pretendimin ndaj vendimit nr. 21001-01221-00-2015 të regjistrit themeltar, datë 15.9.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë

17.1. Për sa i përket pretendimit për cenimin e së drejtës së aksesit për t'u dëgjuar dhe të gjykatës së caktuar me ligj, kërkuesi nuk legjitimohet, pasi vendimi nr. 21001-01221-00-2015 i regjistrit themeltar, datë 15.9.2022, është i ndërmjetëm, nuk ka disponuar për pretendime të parashtruara nga kërkuesi, si dhe nuk ka zgjidhur thelbin e mosmarrëveshjes, prandaj ai nuk mund të përfshihet në juridiksionin kushtetues. Për më tepër, ky pretendim është edhe i pabazuar, pasi Gjykata e Lartë, pas ndryshimeve të KPC-së në vitin 2021, përmes ligjit nr. 44/2021, datë 23.3.2021, si rregull i shqyrton çështjet në dhomën e këshillimit, për rrjedhojë ajo gjykatë ka vepruar në përputhje me kompetencat e njohura me ligj. Po kështu, përmes njofimit të datës 19.9.2022 kërkuesit i është dhënë mundësia që të paraqesë pretendime me shkrim në mbështetje të shkaqeve të rekursit të tij, mundësi të cilën e ka shfrytëzuar përmes parashtresës me shkrim të datës 23.9.2022, ku ka shprehur të njëjtat si në rekursin e tij të datës 31.12.2014, duke i garantuar të drejtën për t'u dëgjuar.

B. Për pretendimet ndaj vendimit nr. 00-2022-2821, datë 6.10.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë

17.2. Për sa i përket pretendimit për cenimin e së drejtës së aksesit në gjykatë, kërkuesi nuk legjitimohet, pasi pretendimin për shpenzimet e shkollimit jashtë shtetit të së bijës, subjekti i interesuar, Entela Beci, e ka parashtruar në padi dhe palët e kanë diskutuar dhe trajtuar përgjatë gjithë procesit, për rrjedhojë gjykatat janë shprehur me vendim për të. Kërkuesi nuk ka shfrytëzuar ndonjë mjet procedural gjatë gjykimit për ta përjashtuar atë pretendim nga vlerësimi përfundimtar i gjykatës, ndërsa argumentet në mbështetje të pretendimit për cenimin e së drejtës së aksesit në gjykatë i ka paraqitur drejtpërdrejt në këtë Gjykatë, për rrjedhojë ai nuk legjitimohet, pasi nuk ka shteruar të gjitha mjetet juridike efektive. Për më tepër, ky pretendim është edhe i pabazuar, pasi përmes deklaratës noteriale nr. 9584 rep., datë 11.6.2012, ka deklaruar se merr përsipër pagesën për shpenzimet e shkollimit të së bijës në universitetin jashtë shtetit. Gjithashtu, edhe gjykata e shkallës së parë nuk e ka pranuar kërkesën e saj për ndërhyrje kryesore, me arsyetimin se caktimi i detyrimit për ushqim për fëmijët, ku përfshihen edhe ata në moshë madhore që vijnë studimet në arsimin e lartë, sipas nenit 197, paragrafi i tretë, të Kodit të

Familjes, përbën një nga pasojat e zgjidhjes së martesës, për të cilën vetë gjykata është e detyruar që të shprehet në lidhje me të.

17.3. Pretendimi për cenimin e së drejtës për një gjykatë të paanshme është i pabazuar dhe duhet të rrëzohet, pasi kërkuesi nuk ka mbështetur me asnjë provë kërkesën për përjashtimin e gjyqtarës relatores në gjykatën e apelit, në kuptim të nenit 72 të KPC-së. Po kështu, edhe pretendimi se çështja ishte caktuar tek ajo gjyqtare pa short është i pabazuar, pasi ajo ishte anëtarja e mbetur e trupit gjykues që do të shqyrtonte çështjen, për shkak se gjyqtari relator (të cilit çështja iu caktua me short) dhe një anëtar tjetër i atij trupi gjykues kanë paraqitur dorëheqjet respektive, të cilat u miratuan nga kryetari i gjykatës së apelit. Për rrjedhojë, çështja kaloi automatikisht te gjyqtarja në fjalë, tashmë si relatores, ndërsa trupi gjykues u plotësua me dy gjyqtarë të tjerë, në zbatim të nenit 9, të ligjit nr. 9877, datë 18.2.2008, "Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë", të ndryshuar, dhe të vendimit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë nr. 238/1a, datë 24.12.2008, "Për procedurat e ndarjes me short të çështjeve gjyqësore", të ndryshuar. Kërkuesi nuk ka parashtruar asnjë argument se si kjo procedurë ka cenuar paanshmërinë e gjykatës.

17.4. Për sa i përket pretendimit për cenimin e parimit të barazisë së armëve dhe të kontradiktoritetit, kërkuesi nuk legjitimohet, pasi në procesin e gjykimit të çështjes në shkallën e parë të gjyqësorit ai ka paraqitur të gjitha provat që ka çmuar se provojnë pretendimet e tij, ndërsa në ankimin drejtuar gjykatës së apelit ka parashtruar kundërshtimet e tij ndaj vendimit të gjykatës së shkallës së parë në çdo aspekt, bazuar në aktet e ndodhura në dosje, duke mos shprehur ndonjë pretendim ose kërkesë për paraqitjen e ndonjë prove të re. Argumentin se gjykata e apelit i ka mohuar të drejtën për t'u dëgjuar dhe për të dhënë shpjegime për shkaqet e ankimit, për shkak se e ka zhvilluar seancën gjyqësore në mungesë të tij, e ka paraqitur drejtpërdrejt në këtë Gjykatë, për rrjedhojë ai nuk legjitimohet, pasi nuk ka shteruar të gjitha mjetet juridike efektive. Gjithashtu, ky pretendim është i pabazuar, pasi kërkuesi ka pasur dijeni për datën dhe orën e seancës gjyqësore në gjykatën e apelit, por ka kërkuar shtyrjen e saj, me arsyetimin se në atë moment ndodhej në një tjetër proces po në atë gjykatë si avokat, duke zgjedhur që të marrë pjesë në këtë të dytën dhe të mos jetë i pranishëm në çështjen e tij.

Ndërkohë, në gjykatën e shkallës së parë kërkuesi kishte caktuar avokate për mbrojtjen e tij në atë proces edhe në mungesë, të cilën nuk e zëvendësoi. Po kështu, ndonëse gjykimi u zhvillua pa praninë e tij, kërkuesi ka marrë përgjigje për të gjitha pretendimet e ngritura në gjykatat e juridiksionit të zakonshëm.

17.5. Për sa i përket pretendimit për cenimin e *së drejtës për gjykim brenda një afati të arsyeshëm*, kërkuesi nuk legjitimohet, pasi, ndonëse ka paraqitur disa kërkesa për shqyrtimin e çështjes me procedurë të përshpejtuar, nuk ka ndjekur hapat proceduralë të parashikuara në nenin 399/1 e vijues të KPC-së, për rrjedhojë nuk ka shteruar mjetet juridike efektive. Për më tepër, në kushtet kur themeli i mosmarrëveshjes është zgjidhur me vendim përfundimtar, ai nuk mund të realizojë rivendosjen e kësaj të drejte përmes gjykimit kushtetues.

17.6. Pretendimi për cenimin e *standardit të arsyetimit vendimit* është i pabazuar dhe duhet të rrëzohet, pasi Gjykata e Lartë ka dhënë përgjigje të arsyetuar, si për sa i përket vendimit të ndërmjetëm të datës 15.9.2022, përmes të cilit vendosi që çështjen ta shqyrtojë në dhomën e këshillimit, për rrjedhojë edhe të pretendimit të kërkuesit për revokimin e tij të shprehur në parashtresën e datës 23.9.2022, ashtu edhe për sa i përket disponimit nga gjykatat e faktit për detyrimin e tij për të paguar për një pjesë të shpenzimeve për shkollimin e së bijës. Nga ana tjetër, pretendimet e kërkuesit në rekurs dhe në parashtresën me shkrim kanë të bëjnë me mënyrën e zbatimit të ligjeve dhe të vlerësimit të provave nga gjykatat e faktit dhe nuk janë të natyrës kushtetuese, për të cilat Gjykata e Lartë ka vlerësuar se kanë respektuar normat procedurale të gjykimit, duke zhvilluar një proces të rregullt ligjor.

17.7. Pretendimi për cenimin e *së drejtës për të pasur një zgjidhje martese sipas ligjit* është i pabazuar dhe duhet të rrëzohet, pasi kërkuesi ka shprehur qartë qëndrimin e tij se është dakord për zgjidhjen e martesës dhe gjykatat e kanë zgjidhur atë martesë.

17.8. Për sa i përket pretendimit për cenimin e *së drejtës për ndreqjen ose fshirjen e të dhënave të pavërteta ose të paplota, ose të mbledhura në kundërshtim me ligjin*, kërkuesi nuk legjitimohet, pasi nuk ka shfrytëzuar mjetin procedural të parashikuar në nenin 312 të KPC-së për ndreqjen e gabimeve në vendimin e gjykatës, për rrjedhojë ai nuk ka shteruar mjetet juridike efektive.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuesit

18. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është vlerësuar nga Gjykata si një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71, të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

19. Në rastin konkret, Gjykata vëren se ankimi kushtetues individual ka në objekt tre kërkitime të cilat lidhen: i. me procedurën e zhvilluar në Gjykatën e Lartë, konkretisht pretendimet ndaj vendimit të datës 15.9.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë lidhur me shqyrtimin e çështjes në atë gjykatë në dhomën e këshillimit dhe jo në seancë gjyqësore; ii. respektimin e afatit për shqyrtimin e çështjes në atë gjykatë pas vendimit të saj nr. 4, datë 22.5.2018; iii. mënyrën e zgjidhjes së themelit të mosmarrëveshjes për pretendimet ndaj procesit që ka përfunduar me vendimin e datës 6.10.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.

20. Gjykata çmon se kërkuesi legjitimohet *ratione personae*, pasi ka qenë palë në procesin gjyqësor ku janë dhënë vendimet e kundërshtuara, për rrjedhojë ka interes të drejtpërdrejtë për çështjen e parashtruar.

21. Në lidhje me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, Gjykata ka pohuar se në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “P”, të Kushtetutës, ankuesi duhet të shfrytëzojë në shkallët e sistemit gjyqësor të gjitha mjetet e lejueshme dhe mundësitë procedurale për rivendosjen në vend të të drejtave të pretenduara të shkelura. Mjetet ligjore shterojnë kur, në varësi të rrethanave të çështjes, rregullat procedurale nuk parashikojnë mjete të tjera ankimi

(shih vendimet nr. 7, datë 21.2.2023; nr. 10, datë 4.3.2021; nr. 56, datë 25.7.2017, të Gjykatës Kushtetuese).

22. Subjektet e interesuara kanë prapësuar se kërkuksi nuk legjitimohet për pretendimet ndaj vendimit përfundimtar të Gjykatës së Lartë, konkretisht ato për cenimin e së drejtës së aksesit në gjykatë, parimit të barazisë së armëve dhe të kontradiktoritetit, së drejtës për gjykim brenda një afati të arsyeshëm dhe së të drejtës për ndreqjen ose fshirjen e të dhënave të pavërteta, të paplota ose të mbledhura në kundërshtim me ligjin, me argumentin se këto pretendime janë ngritur drejtpërdrejtë në këtë Gjykatë, pa shfrytëzuar ai gjatë gjyimit mjetet procedurale për mbrojtjen e tyre, për rrjedhojë nuk ka shteruar mjetet juridike efektive.

23. Për sa i përket pretendimit të kërkuksit për cenimin e parimit të barazisë së armëve dhe të kontradiktoritetit, Gjykata vëren se kërkuksi është mbështetur në argumentin se Gjykata e Lartë nuk e ka vlerësuar faktin që gjykata e apelit e ka zhvilluar seancën gjyqësore të datës 2.12.2014, në mungesë të tij, pa marrë parasysh kërkesën për shtyrjen e seancës, kur në të njëjtën kohë ai ndodhej në një tjetër gjykim po në atë gjykatë, duke mos i dhënë mundësinë për shpjeguar shkaqet e ankimit. Por, në rekursin e tij kërkuksi nuk rezulton të ketë shprehur pretendime për sa i përket cenimit të së drejtës për proces të rregullt ligjor për shkak të zhvillimit të seancës gjyqësore në gjykatën e apelit në mungesë të tij, për rrjedhojë ai nuk legjitimohet t'i drejtohet Gjykatës për këtë pretendim, pasi nuk ka shteruar mjetet juridike efektive në dispozicion.

24. Për sa i përket pretendimit për cenimin e së drejtës për ndreqjen apo fshirjen e të dhënave të pavërteta ose të paplota, ose të mbledhura në kundërshtim me ligjin, kërkuksi ka argumentuar se Gjykata e Lartë nuk e ka vlerësuar pretendimin e parashtruar prej tij në rekurs se vendimet e gjykatave më të ulëta përmbajnë fakte të pavërteta, konkretisht se ai ka qenë dakord që i biri, subjekti i interesuar Arbi Dautaj, të mos paraqitej në gjykatë për t'u pyetur në lidhje me qëndrimin e tij të njëri nga prindërit pas zgjidhjes së martesës, se kërkuksi ka të ardhura të tjera të përhershme nga profesioni si

avokat dhe nga qiratë e pasurive të paluajtshme në pronësi të tij, si dhe të faktit se gjykata në çështjen e tij duhet të vendosë për mirërritjen dhe edukimin e tre të miturve (kur në të vërtetë vetëm i biri ishte i mitur dhe nga martesa kanë pasur vetëm dy fëmijë). Për këto pretendime Gjykata eidenton se në kuptim të neneve 312 dhe 313 të KPC-së, pas shpalljes së vendimit, ndreqja e gabimeve në shkrim ose në llogari, pasaktësitë e dukshme dhe mosshprehja nga gjykata për të gjitha kërkesat për të cilat pala ka paraqitur prova, bëhet nga gjykatat e zakonshme, sipas kompetencës që parashikon KPC-ja. Po kështu, sipas nenit 314 të KPC-së, ato gjykata kanë të drejtë edhe të japin sqarime ose të bëjnë interpretimin e vendimit që kanë dhënë kur është i errët dhe e kërkojnë palët, gjersa ai vendim nuk është ekzekutuar. Për sa kohë që kërkuksi nuk i ka shfrytëzuar këto mjete juridike që ofron legjislacioni, ai nuk legjitimohet t'i drejtohet Gjykatës as në lidhje me këtë pretendim.

25. Në analizë të kriterit të shterimit të mjeteve juridike efektive, Gjykata konstaton se për sa i përket kërimit të parë të ankimit kushtetues individual, për cenimin e së drejtës së aksesit për t'u dëgjuar dhe së drejtës për t'u gjykuara nga një gjykatë e caktuar me ligj, të lidhura me vendimin nr. 21001-01221-00-2015 të regjistrimit themeltar, datë 15.9.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, kërkuksi, në parashtrësën me shkrim të datës 23.9.2022, ka kërkuar revokimin e atij vendimi, duke i kërkuar Gjykatës së Lartë shqyrtimin e çështjes në seancë gjyqësore me praninë e palëve. Për këtë kërkesë ajo gjykatë është shprehur në vendimin përfundimtar të datës 6.10.2022, për rrjedhojë kërkuksi e ka plotësuar këtë kriter, pasi nuk ka më mjete juridike të tjera në dispozicion⁶.

26. Gjykata, për sa i përket pretendimit për cenimin e së drejtës së aksesit në gjykatë, në referim të akteve të ndodhura në dosjen gjyqësore, konstaton se kërkuksi e ka mbështetur këtë pretendim me argumentin se vendimet e gjykatave të faktit dhe vendimi i Gjykatës së Lartë janë të pabazuara në ligj për sa i përket caktimit në procesin e zgjidhjes së martesës të detyrimit për të paguar

⁶ Në lidhje me pretendimin për cenimin e së drejtës së aksesit për t'u dëgjuar dhe gjykatës së caktuar me ligj, të lidhura me vendimin nr. 21001-01221-00-2015 të regjistrimit themeltar, datë 15.9.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, gjyqtarja Elsa Toska mbajti të njëjtin qëndrim siç e ka mbajtur edhe në çështje të tjera, se çdo pretendim i lidhur Faqe | 21416

me vendimin e ndërmjetëm në vështrim të së drejtës për akses dhe së drejtës për kontradiktoritet, për sa kohë që vendimi i ndërmjetëm për përcaktimin e mënyrës së shqyrtimit të një çështjeje në kolegjet e Gjykatës së Lartë u është njoftuar palëve, është haptazi i pabazuar, pavarësisht nëse ata kanë paraqitur argumente mbi të ose jo.

shpenzimet e shkollimit të së bijës, e cila nuk ia kishte kaluar tagrat nënës së saj për ta përfaqësuar dhe mbrojtur në atë proces. Për shkak se ishte në moshë madhore, ajo kishte të drejtë t'i kërkonte vetë shumat për ato shpenzime, si në kuptimin substancial, ashtu edhe procedural. Këtë qëndrim kërkuesi e ka shprehur në të gjitha shkallët e gjykimit të çështjes, për rrjedhojë Gjykata çmon se kërkuesi plotëson kriterin e shterimit të mjeteve juridike efektive për këtë pretendim.

27. Për sa i përket pretendimit për cenimin e së drejtës për gjykimin e çështjes brenda një afati të arsyeshëm, Gjykata vëren se kërkuesi ka argumentuar se Gjykata e Lartë për çështjen civile të regjistruar në datën 8.5.2015 ka disponuar me vendim në datën 6.10.2022, duke tejkaluar edhe afatin ligjor të zgjatur pas ndryshimeve të KPC-së, megjithëse për atë çështje ka pasur disa kërkesa për gjykim me procedurë të përshpejtuar. Po kështu, sipas tij, i gabuar është edhe vendimi i asaj gjykate nr. 4, datë 22.5.2018, përmes të cilit ka rrëzuar kërkesën e datës 21.2.2018, me objekt konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave të gjykimit nga Kolegji Civil i asaj gjykate, sipas kriterëve të parashikuara në nenet 399/1–399/12 të KPC-së.

28. Gjykata konstaton se pretendimi për cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor, për shkak të gjykimit të rekursit përtej afatit të arsyeshëm, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, është parashtruar nga kërkuesi fillimisht në Gjykatën e Lartë përmes kërkesës së tij të datës 21.2.2018, për të cilën Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 4, datë 22.5.2018, ka vendosur rrëzimin e saj. Ndonëse kërkuesi, në datën 24.11.2020, ka paraqitur kërkesë për përshpejtimin e gjykimit, për të cilën gjyqtari relator ka shprehur miratimin e tij, duke caktuar që çështja të shqyrtohej brenda 6-mujorit të parë të vitit 2022, Gjykata e Lartë ka disponuar me vendim përfundimtar në datën 6.10.2022.

29. Gjykata, për sa i përket kriterit të shterimit të mjeteve juridike, ka theksuar se bëhet fjalë për shterimin e mjeteve juridike *efektive*, në kuptimin e shterimit të atyre mjeteve që janë të afta për të rivendosur të drejtën që pretendohet se është shkelur (*shih vendimet nr. 3, datë 17.2.2022; nr. 2, datë 17.2.2022, të Gjykatës Kushtetuese*).

30. Gjykata vëren se kërkuesi ka ngritur pretendimin për mosgjykimin brenda një afati të arsyeshëm të çështjes së themelit nga Gjykata e

Lartë, pasi Kolegji Civil i asaj gjykate kishte disponuar me vendimin e datës 22.5.2018, për rrëzimin e kërkesës së paraqitur në datën 21.2.2018, për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave. Gjykata e Lartë ka argumentuar se nuk mund ta shqyrtojë çështjen e kërkuetit për shkaqe objektive që lidhen me ngarkesën e madhe të çështjeve dhe numrin e kufizuar të gjyqtarëve. Në këto kushte, Gjykata çmon se kërkesa për përshpejtimin e procedurave në rastin e kërkuetit e ka humbur qëllimin e saj – përshpejtimin e procedurave ose parandalimin e tejzgjatjes së paarsyeshme të shqyrtimit të çështjes nga Gjykata Lartë. Pra, mjeti juridik “kërkesa për përshpejtimin e procedurave”, që kërkuesi ka pasur në dispozicion sipas dispozitave të KPC-së, në rastin e tij nuk ka qenë *efektiv*, në kuptimin që nuk ka qenë real, i drejtpërdrejtë, konkret dhe i shpejtë në kohë. Në këtë kuptim, i vetmi mjet në dispozicion të kërkuetit për rivendosjen e së drejtës së cenuar është ankimi kushtetues individual, për rrjedhojë në çështjen konkrete përmbushet kriteri i shterimit të mjeteve juridike.

31. Gjykata vlerëson, gjithashtu, se kërkuesi legjitimohet në lidhje me kriterin e shterimit të mjeteve juridike efektive edhe për sa u përket pretendimeve të tjera për cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor në aspektet e së drejtës për një gjykatë të paanshme dhe të standardit të arsyetimit të vendimit, pasi argumentet për këto pretendime lidhen me vendimmarrjen e Gjykatës së Lartë, për të cilat ai nuk ka më mjete të tjera juridike në dispozicion.

32. Për sa i përket legjitimitimit *ratione temporis*, bazuar në nenin 71/a, pika 1, shkronja “b”, të ligjit nr. 8577/2000, afati për paraqitjen e ankimit kushtetues individual është 4 muaj nga konstatimi i cenimit të së drejtës. Gjykata vëren se procesi gjyqësor në Gjykatën e Lartë ka përfunduar me vendimin e datës 6.10.2022, ndërsa ankimi kushtetues individual për pretendimet ndaj këtij vendimi është paraqitur në datën 19.1.2023, pra brenda afatit ligjor 4-mujor, për rrjedhojë ai legjitimohet *ratione temporis*.

33. Për sa i përket pretendimit për gjykimin e çështjes brenda një afati të arsyeshëm, Gjykata vëren se kërkuesi i është drejtuar asaj me ankim kushtetues individual në rrethanat kur ka paraqitur më parë kërkesë në Gjykatën e Lartë, në zbatim të nenit 399/6 të KPC-së, për konstatimin e shkeljes së afatit

të arsyeshëm dhe përshpejtimin e shqyrtimit të çështjes së tij, për të cilën Kolegji Civil, me vendimin nr. 4, datë 22.5.2018, ka vendosur rrëzimin. Në kushtet kur çështja e tij ka mbetur e pashqyrtuar deri në datën 6.10.2022, në të cilën Gjykata e Lartë ka disponuar me vendim përfundimtar, Gjykata konstaton se shkella ka qenë vazhduese deri në atë datë, për rrjedhojë çmon se kërkuksi legjitimohet *ratione temporis* në lidhje me këtë pretendim.

34. Në lidhje me legjitimitimin *ratione materiae*, Gjykata vëren se subjektet e interesuara kanë prapësuar se kërkuksi nuk legjitimohet për pretendimet ndaj vendimit të datës 15.9.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, me të cilin është vendosur shqyrtimi i çështjes në dhomën e këshillimit, pasi është vendim i ndërmjetëm, përmes të cilit nuk është disponuar për pretendime që kanë të bëjnë me themelin e çështjes dhe nuk është zgjidhur thelbi i mosmarrëveshjes, për rrjedhojë pretendimet për cenimin e së drejtës së aksesit për t'u dëgjuar dhe të gjykimit nga një gjykatë e caktuar me ligj nuk përfshihen në juridiksionin kushtetues. Sipas subjekteve të interesuara, kërkuksi nuk legjitimohet edhe për pretendimin për gjykimin e çështjes brenda një afati të arsyeshëm, pasi në kushtet kur themeli i mosmarrëveshjes është zgjidhur me vendim përfundimtar, ai nuk mund të realizojë rivendosjen e kësaj të drejte përmes gjykit kushtetues. Po kështu, sipas tyre, kërkuksi nuk legjitimohet as për pretendimin për cenimin e standardit të arsyetimit, pasi Gjykata e Lartë ka dhënë përgjigje të arsyetuar si për sa i përket kërkesës për revokimin e vendimit të ndërmjetëm të datës 15.9.2022, ashtu edhe për sa u përket pretendimeve për mënyrën e zgjidhjes së thelbit të mosmarrëveshjes nga gjykatat e faktit. Pretendimet dhe argumentet e parashtruara në rekursin e kërkuksit, si dhe në parashtresën me shkrim të datës 23.9.2022 kanë të bëjnë me mënyrën e zbatimit të ligjit dhe të vlerësimit të provave nga gjykatat e faktit dhe nuk janë të natyrës kushtetuese. Gjithashtu, kërkuksi nuk legjitimohet as për pretendimin për cenimin e së drejtës për të pasur një zgjidhje martese sipas ligjit, pasi ai e ka shprehur qartë qëndrimin e tij për zgjidhjen e martesës dhe, po kështu, gjykatat kanë disponuar në këtë drejtim duke e zgjidhur martesën.

35. Për sa i përket vlerësimit të këtij kriteri për pretendimet për cenimin e së drejtës së aksesit për t'u dëgjuar dhe të gjykatës së caktuar me ligj, referuar vendimit të datës 15.9.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, si dhe për pretendimet për cenimin e së drejtës së aksesit në gjykatë, së drejtës për një gjykatë të paanshme dhe së drejtës për të pasur një zgjidhje martese sipas ligjit, të ngritura ndaj vendimit nr. 00-2022-2821, datë 6.10.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, në përfundim të diskutimeve, në zbatim të nenit 72, pika 1, të ligjit nr. 8577/2000, Gjykata nuk arriti numrin e kërkuar të votave për vendimarrje, sipas parashikimeve të nenit 133, pika 2, të Kushtetutës, të detajuar edhe në nenin 72, pika 2, të ligjit nr. 8577/2000.

36. Sipas njërit qëndrim⁷, kërkuksi nuk legjitimohet *ratione materiae* për pretendimin ndaj vendimit të Gjykatës së Lartë të datës 15.9.2022 për cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor në aspektin e së drejtës së aksesit për t'u dëgjuar dhe të gjykatës së caktuar me ligj, si dhe për pretendimet ndaj vendimit përfundimtar të asaj gjykate të datës 6.10.2022 për cenimin e së drejtës së drejtës së aksesit në gjykatë dhe së drejtës për të pasur një zgjidhje martese sipas ligjit. Sipas nenit 131, pika 1, shkronja "P", të Kushtetutës, si dhe nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, kontrolli kushtetues ndaj vendimeve gjyqësore është i kufizuar vetëm në funksion të mbrojtjes së të drejtave dhe lirive themelore të garantuara në Kushtetutë, kur pasojat negative janë të drejtpërdrejta dhe reale për kërkuksin dhe kur shqyrtimi kushtetues i çështjes mund të rivendosë të drejtën kushtetuese të shkelur. Gjykata ka theksuar se vlerësimi i fakteve dhe rrethanave të çështjes, si dhe interpretimi i ligjit janë kompetenca të gjykatave të sistemit gjyqësor të zakonshëm, por Gjykata mund t'i marrë në konsideratë vetëm nëse përmes këtij procesi cenohen të drejta kushtetuese themelore, duke bërë vlerësim të natyrës kushtetuese të dallueshëm nga ai i gjykatave të juridiksionit të zakonshëm (*shih vendimet nr. 3, datë 17.2.2022; nr. 2, datë 17.2.2022; nr. 7, datë 7.2.2017, të Gjykatës Kushtetuese*). Në këtë kuptim, nisur nga argumentet e kërkuksit, këto pretendime në thelb kanë të bëjnë me mënyrën se si gjykatat e juridiksionit të zakonshëm kanë zbatuar ligjin dhe se si kanë vlerësuar provat, për rrjedhojë nuk hyjnë në

⁷ Votuan sipas këtij qëndrimi gjyqtarët Elsa Toska, Sonila Bejtja dhe Genti Ibrahim.

kompetencën e kësaj Gjykate. Për sa i përket pretendimit për cenimin e së drejtës për një gjykatë të paanshme, kërkuksi nuk ka paraqitur argumente në nivel kushtetues lidhur me elementin *subjektiv*, i cili lidhet ngushtë me bindjen e brendshme që krijon gjyqtari për zgjidhjen e çështjes në gjykim, si dhe elementin *objektiv*, me të cilin kuptohet dhënia e garancive të nevojshme për gjykim të paanshëm nga vetë gjykata, përmes mënjanimit nga vetë ajo të çdo dyshimi të përligjur në këtë drejtim. Gjithashtu, ai nuk ka argumentuar se si ka ndikuar vendimarrja e trupit gjykues të gjykatës së apelit në gjykimin e çështjes nga Gjykata e Lartë, prandaj, sipas këtij qëndrimi, kërkuksi nuk e ka ngritur këtë pretendim në nivel kushtetues, për rrjedhojë nuk legjitimohet *ratione materiae* as për këtë pretendim.

37. Sipas qëndrimit tjetër⁸, pretendimet e kërkuksit për cenimin e të drejtave të aksesit, për t'u dëgjuar, të gjykatës së caktuar me ligj, të gjykatës së paanshme dhe asaj për të pasur një zgjidhje martesë sipas ligjit bazohen në argumentet se Gjykata e Lartë: i. ka revokuar vendimin e saj për shqyrtimin e çështjes në seancë gjyqësore, me vendimin e ndërmjetëm të datës 15.9.2022, vendim i cili është kundërshtuar nga kërkuksi në datën 23.9.2022 dhe e ka shqyrtuar çështjen e kërkuksit në dhomë këshillimi në datën 6.10.2022, duke vendosur në përfundim mospranimin e rekursit të tij; ii. ka vendosur mospranimin e rekursit të tij, ndonëse kërkuksi kishte parashtruar në rekurs pretendimin se gjykatat më të ulëta në kundërshtim të hapur me ligjin kishin legjitimuar paditësen për kërkimin e detyrimit ushqimor për vajzën madhore; iii. nuk ka riparuar shkeljet procedurale të gjykatave më të ulëta dhe ka kryer edhe vetë shkelje të mëtejshme, ndaj kërkuksit nuk i është respektuar e drejta kushtetuese për zgjidhjen e martesës sipas procedurave të parashikuara me ligj; iv. nuk ka vlerësuar rrethanat e konfliktit të interesit të gjyqtarës relatore në gjykatën e apelit dhe as rrethanën e caktimit të çështjes pa short tek ajo. Në këtë mënyrë, pretendimet e kërkuksit lidhen me të drejtën e procesit të rregullt ligjor të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në aspektet e gjykatës së caktuar me ligj, së drejtës së aksesit të lidhur me të drejtën e mbrojtjes, si dhe së drejtës për të pasur një gjykim nga një gjykatë e

paanshme. Duke mbajtur në konsideratë se neni 42 i Kushtetutës parashikon se të drejtat kushtetuese nuk mund të cenohen pa një proces të rregullt ligjor, ndërsa neni 53 i saj garanton të drejtën kushtetuese për jetë familjare, ku përfshihet edhe garancia për zgjidhje të martesës sipas ligjit, nxirret përfundimi se pretendimet e kërkuksit hyjnë në juridiksionin e Gjykatës dhe ai legjitimohet *ratione materiae*.

38. Për sa u përket pretendimeve për cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor në aspektet e së drejtës për gjykimin e çështjes brenda një afati të arsyeshëm nga Gjykata e Lartë dhe të standardit të arsytimit të vendimit, referuar vendimit përfundimtar të asaj gjykate të datës 6.10.2022, Gjykata çmon se këto pretendime bëjnë pjesë në juridiksionin kushtetues, ndaj do të shqyrtohen në vijim në lidhje me bazueshmërinë e tyre në themel.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1. Për cenimin e standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor

39. Kërkuksi ka pretenduar se Gjykata e Lartë nuk ka dhënë përgjigje të arsyetuar për shkaqet me natyrë kushtetuese të rekursit dhe për argumentet e tjera të së njëjtës natyrë në parashtrimin me shkrim të paraqitur në datën 23.9.2022, përpara shqyrtimit të çështjes në dhomën e këshillimit. Ato kanë të bëjnë me evidentimin e të gjitha shkeljeve të të drejtave kushtetuese përgjatë gjykimit të çështjes në gjykatën e shkallës së parë dhe në gjykatën e apelit, në mënyrë të veçantë në drejtim të kuptimit të përgjegjësisë prindërore dhe kufijve të ushtrimit të saj. Po kështu, ajo gjykatë nuk ka dhënë përgjigje të arsyetuar as për shkeljen e së drejtës kushtetuese të evidentuar në vendimin e saj përfundimtar të datës 6.10.2022, lidhur me shqyrtimin e çështjes në dhomën e këshillimit.

40. Subjektet e interesuara kanë prapësuar se ky pretendim është i pabazuar, pasi Gjykata e Lartë ka dhënë përgjigje të arsyetuar, si për sa u përket shkaqeve të vendimit të ndërmjetëm të datës 15.9.2022, përmes të cilit ka vendosur që çështjen ta shqyrtojë në dhomën e këshillimit dhe, me tej, pretendimit të kërkuksit për revokimin e tij të shprehur në parashtrësën e datës 23.9.2022, ashtu edhe për sa i përket disponimit nga gjykatat e faktit për detyrimin e tij për të paguar për një pjesë të

⁸ Votuan sipas këtij qëndrimi gjyqtarët Marsida Xhaferllari, Fiona Papajorgji, Sandër Beci dhe Marjana Semini.

shpenzimeve për shkollimin e së bijës jashtë shtetit. Nga ana tjetër, pretendimet e kërkuarit në rekurs dhe në parashtrësën me shkrim kanë të bëjnë me mënyrën e zbatimit të ligjeve dhe të vlerësimit të provave nga gjykatat e faktit dhe nuk janë të natyrës kushtetuese, për të cilat Gjykata e Lartë ka vlerësuar se kanë respektuar normat procedurale të gjykimit, duke zhvilluar një proces të rregullt ligjor.

41. Gjykata ka theksuar se e drejta për proces të rregullt ligjor, që i garantohet individit nga neni 42 i Kushtetutës, përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar, i cili përkon edhe me detyrimin e gjykatave për të arsyetuar vendimet, sipas nenit 142/1 të Kushtetutës. Funkcioni i një vendimi të arsyetuar është t'u tregojë palëve se ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë (*shih vendimet nr. 42, datë 19.9.2023; nr. 10, datë 4.3.2021; nr. 18, datë 15.3.2016, të Gjykatës Kushtetuese*). Detyrimi për garantimin e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor nuk nënkupton se kërkohej përgjigje e detajuar për çdo pretendim të palëve ndërgjyqëse, por ai varet nga natyra e vendimit në fjalë (*shih vendimet nr. 19, datë 7.7.2022; nr. 11, datë 16.4.2018; nr. 45, datë 3.7.2017, të Gjykatës Kushtetuese*).

42. Duke iu referuar çështjes konkrete, Gjykata vëren se kërkuari ka ushtruar rekurs në Gjykatën e Lartë përmes të cilit ka kundërshtuar vendimin e gjykatës së apelit dhe të gjykatës së shkallës së parë, duke pretenduar se nuk kanë respektuar dhe kanë zbatuar keq ligjin, pasi kanë shkelur rëndë procedurën për sa i përket disponimit në vendimet e tyre tej kërtimeve të padisë, formimit të ndërgjyqësorisë, përcaktimit të detyrimit monetar në mënyrë arbitrare dhe dhënies së vendimit me ekzekutim të përkohshëm për atë detyrim, pa vlerësuar pagesat e kryera deri në datën e shpalljes së vendimit të gjykatës, nga të cilat i janë shkaktuar pasoja të rënda, pasi është detyruar që të paguajë dy herë për të njëjtin detyrim.

43. Lidhur me këtë rekurs, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë ka argumentuar se nuk përmban shkaqe ligjore të parashikuara në nenin 472 të KPC-së, të cilat ta bëjnë të cenueshëm vendimin e gjykatës së apelit (*shih paragrafin 15, të vendimit nr. 00-2022-2821, datë 6.10.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë*).

44. Gjykata konstaton se Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë në vendimin e tij ka paraqitur pretendimet kryesore të parashtruara në rekurs që kanë të bëjnë

me thelbin e mosmarrëveshjes, dhe ai vendim përmban palët ndërgjyqëse, bazën ligjore, vendimmarrjen e gjykatave më të ulëta, faktin se kërkuari ka paraqitur rekurs, si dhe parashtrimin me shkrim pas vendimit të datës 15.9.2022. Ndërsa në aspektin përmbajtësor, ai u ka dhënë përgjigje shkaqeve në rekurs për sa i takon zbatimit të drejtë të ligjit material dhe procedural nga gjykatat e faktit, të cilat, në thelb, lidheshin me detyrimin për të paguar shpenzimet e shkollimit jashtë shtetit të së bijës së kërkuarit. Ai kolegi, pas shqyrtimit të shkaqeve të rekursit dhe interpretimit të parashikimeve ligjore të zbatueshme për rastin në shqyrtim, ka arsyetuar se është i pabazuar pretendimi se gjykatat e faktit kanë dalë tej disponimit të palëve dhe se mbështetur në nenet 197, 215 dhe 216 të Kodit të Familjes, detyrimi për ushqim vazhdon edhe për kohën që fëmija madhor ndjek shkollën e mesme ose të lartë, deri në moshën 25 vjeç (*shih paragrafët 22 dhe 23, të vendimit nr. 00-2022-2821, datë 6.10.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë*).

45. Gjykata çmon se vendimi përfundimtar i datës 6.10.2022, i Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë nuk rezulton të ketë nivel të pamjaftueshëm arsyetimi, pasi nuk konstatohen mangësi në drejtim të faktit që pretendimet e kërkuarit nuk janë vlerësuar përmes shqyrtimit të çështjes në dhomën e këshillimit, përkundrazi, ai kolegi u ka dhënë përgjigje të arsyetuar shkaqeve të rekursit, duke shprehur qëndrimin e tij për to. Referuar pretendimit të kërkuarit se përmes vendimit nuk ka marrë përgjigje për pretendimet me natyrë kushtetuese të parashtruara në rekurs, fakti që ai kolegi në pjesën hyrëse të vendimit nuk i ka listuar të gjitha shkaqet e tjera të rekursit, veçanërisht pretendimin për dhënien e vendimit nga gjykata e apelit në kushtet e njëanshmërisë, nuk nënkupton se nuk është vënë në lëvizje për ekzaminimin e rekursit në tërësi apo se nuk ka mbajtur qëndrim mbi to. Përmes vendimit që kundërshtohet, kërkuari ka marrë përgjigje të arsyetuar për shkaqet rekursit, ndër të tjera edhe në lidhje me pretendimin për dhënien e vendimit nga gjykata e apelit në kushtet e njëanshmërisë. Për sa kohë Gjykata e Lartë ka vlerësuar se nuk rezulton të ketë shkaqe të rënda procedurale, të cilat të kenë ndikuar dukshëm në dhënien e vendimit nga gjykata e apelit dhe se pretendimet dhe shkaqet e tjera të ngritura në rekurs përbëjnë çështje të vlerësimit të provës, çka del jashtë juridiksionit rishikues të saj, mbi këtë arsyetim

kërkuesi ka marrë përgjigje edhe për atë pretendim *(shih paragrafin 21, të vendimit nr. 00-2022-2821, datë 6.10.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë)*.

46. Për sa më lart, Gjykata vlerëson se arsyetimi i vendimit të Gjykatës së Lartë në kontekst të pretendimeve të kërkuesit për sa u përket parregullsive të procesit gjyqësor në gjykatat më të ulëta, si dhe në kontekst të funksionit të saj si gjykatë ligji, nuk cenon standardin e arsyetimit në kuptimin kushtetues dhe as në tërësi elementet e një gjykimi të drejtë, për rrjedhojë ky pretendim është i pabazuar.

B.2. Për cenimin e së drejtës për gjykimin e çështjes brenda një afati të arsyeshëm

47. Kërkuesi ka pretenduar se Gjykata e Lartë, ndonëse ka pasur në dispozicion numrin e plotë të gjyqtarëve, për çështjen civile të regjistruar në datën 8.5.2015, ka disponuar me vendim në datën 6.10.2022, duke tejkaluar edhe afatin ligjor të zgjatur pas ndryshimeve të KPC-së, edhe pse për atë çështje ka pasur disa kërkesa për gjykimin me procedurë të përshpejtuar. Po kështu, i gabuar është edhe vendimi i asaj gjykate nr. 4, datë 22.5.2018, përmes të cilit ka rrëzuar kërkesën e datës 21.2.2018, me objekt konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave të gjykimit nga Kolegji Civil. Mosshqyrtimi i çështjes brenda një afati të arsyeshëm ka sjellë pasoja ekonomike në dëm të kërkuesit.

48. Subjektet e interesuara kanë prapësuar se ky pretendim është i pabazuar, pasi, ndonëse kërkuesi ka paraqitur disa kërkesa për shqyrtimin e çështjes me procedurë të përshpejtuar, në kushtet kur themeli i mosmarrëveshjes është zgjidhur me vendim përfundimtar, ai nuk mund të realizojë rivendosjen e kësaj të drejte përmes gjykimit kushtetues.

49. Neni 42 i Kushtetutës parashikon, ndër të tjera, se kushdo, për mbrojtjen e së drejtës së pronës ka të drejtën e një gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm.

50. Gjykata ka theksuar se standardi për gjykimin e çështjes brenda afatit të arsyeshëm bazohet në katër kritere: i. sjelljen e kërkuesit; ii. kompleksitetin i çështjes; iii. sjelljen e autoriteteve; iv. rëndësinë e asaj çfarë rrezikon kërkuesi *(shih vendimet nr. 46, datë*

3.10.2023; nr. 6, datë 16.2.2023; nr. 13, datë 26.5.2022, të Gjykatës Kushtetuese).

51. Për sa i përket vlerësimit të pretendimit të kërkuesit, në përfundim të diskutimeve, në zbatim të nenit 72, pika 1, të ligjit nr. 8577/2000, Gjykata nuk arriti numrin e kërkuar të votave për vendimmarrje, sipas parashikimeve të nenit 133, pika 2, të Kushtetutës, të detajuar edhe në nenin 72, pika 2, të ligjit nr. 8577/2000.

52. Sipas njërit qëndrim⁹, referuar standardeve kushtetuese dhe konventore që lidhen me të drejtën për një gjykim brenda një afati të arsyeshëm, kohëzgjatja më shumë se 7 vjet e shqyrtimit të rekursit të kërkuesit nga Gjykata e Lartë nuk justifikohet dhe bie ndesh me nenin 42 të Kushtetutës për katër arsye: i. sjellja e kërkuesit nuk rezulton të jetë bërë shkak për vonesën; ii. çështja gjyqësore në tërësinë e saj nuk ka qenë komplekse, madje ka përfunduar në Gjykatën e Lartë me vendim për mospranimin e rekursit; iii. sjellja e autoriteteve është bërë shkak kryesor për kohëzgjatjen e paarsyeshme, duke mbajtur në konsideratë, midis të tjerave, edhe faktin se rekursi i kërkuesit është regjistruar në vitin 2015, kur efektet e reformës në drejtësi ende nuk kishin filluar; iv. çështja gjyqësore e kërkuesit lidhej në themel me zgjidhjen e martesës dhe rregullimin e pasojave të saj, përfshirë detyrimet ushqimore për fëmijët, që përbën interes të rëndësishëm që duhet garantuar nga autoritetet publike, përfshirë gjykatat.

53. Sipas qëndrimit tjetër¹⁰, kërkesa duhet rrëzuar, pasi, në thelb, pretendimet kanë të bëjnë me interesa pasurorë të kërkuesit, që, sipas tij, janë cenuar për shkak të disponimit për to me vendim gjyqësor me ekzekutim të përkohshëm, për të cilat KPC-ja ka parashikuar edhe mjete të tjera efektive për t'i mbrojtur. Për më tepër, siç rezultoi gjatë gjykimit, pas vendimit të datës 22.5.2018, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë për rrëzimin e kërkesës së datës 21.2.2018, për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave të gjykimit, kërkuesi ka paraqitur kërkesë për shqyrtimin e rekursit të tij me procedurë të përshpejtuar në datën 24.11.2020, e cila është pranuar nga gjyqtari relator në vitin 2022, përpara shqyrtimit të çështjes. Në këtë kuptim, interesi i

⁹ Votuan sipas këtij qëndrimi gjyqtarët Marsida Xhaferllari, Fiona Papajorgji, Sandër Beci dhe Marjana Semini.

¹⁰ Votoi sipas këtij qëndrimi gjyqtari Genti Ibrahim.

kërkuesit nuk është rrezikuar në shkallë të konsiderueshme nga kohëzgjatja e tepruar e procedurave gjyqësore.

54. Në përfundim, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuesit për vendimin e Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, konkretisht për cenimin e standardit të arsyetimit, është i pabazuar, sipas arsyetimit të mësipërm të këtij vendimi, kurse për pretendimin për cenimin e së drejtës për gjykimin e çështjes brenda një afati të arsyeshëm nuk u arrit numri i kërkuar i votave për vendimarrje, sipas nenit 133, pika 2, të Kushtetutës dhe nenit 72, pika 2, të ligjit nr. 8577/2000, ndaj kërkesa rrëzohet.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “P”, 134, pika 1, shkronja “i” dhe 133, pika 2, të Kushtetutës, si dhe neneve 71, 72 dhe 73, pika 4, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar,

VENDOSI:

1. Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 18.10.2023.

Shpallur më 24.11.2023.

Kryesuese: Marsida Xhaferllari (pjesërisht kundër)

Anëtarë: Elsa Toska, Genti Ibrahim, Sonila Bejtja

Anëtarë (pjesërisht kundër): Fiona Papajorgji, Sandër Beci, Marjana Semini

MENDIM PARALEL

1. Për çështjen me kërkues Mitat Dautaj, me objekt “*Shfuqizimi i vendimeve nr. 3998, datë 2.12.2014, të Gjykatës së Apelit, nr. 21001-01221-00-2015 regjistri themeltar, datë 15.9.2022 dhe nr. 00-2022-2821, datë 6.10.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, si të pajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë*”, pavarësisht se pajtohem me shumicën për rrëzimin e kërkesës për themelin, nuk ndajmë të njëjtin

qëndrim për përfundimin e arritur në lidhje me dy kritere të legjitimitit, përkatësisht *shterimin e mjeteve juridike efektive* dhe legjitimitimin *ratione temporis* të kërkuesit për pretendimin për cenimin e së drejtës për gjykimin e çështjes brenda afatit të arsyeshëm nga Gjykata e Lartë, ndaj çmujmë të shprehemi, për sa vijon.

2. Në lidhje me pretendimet e kërkuesit për konstatimin e cenimit të së drejtës për gjykimin e çështjes brenda një afati të arsyeshëm, shumica ka arritur në përfundimin se kërkuesi ka plotësuar kriterin e shterimit të mjeteve juridike efektive sipas nenit 131, pika 1, shkronja “P”, të Kushtetutës dhe nenit 71/a, pika 1, shkronja “a”, të ligjit nr. 8577/2000. Sipas saj, kërkesa për përshpejtimin e procedurave në rastin e kërkuesit e ka humbur qëllimin e saj - përshpejtimin e procedurave ose parandalimin e tejzgjatjes së paarsyeshme të shqyrtimit të çështjes nga Gjykata e Lartë. Pra, mjete juridik “kërkesa për përshpejtimin e procedurave”, që kërkuesi ka pasur në dispozicion sipas dispozitave të KPC-së, në rastin e saj nuk ka qenë *efektiv*, në kuptimin që nuk ka qenë real, i drejtpërdrejtë, konkret dhe i shpejtë në kohë. Në këtë kuptim, i vetmi mjet në dispozicion të kërkuesit për rivendosjen e së drejtës së cenuar është ankimi kushtetues individual, për rrjedhojë në çështjen konkrete përmbushet kriteri i shterimit të mjeteve juridike (*shih paragrafin 30 të vendimit*). Shumica e ka legjitimuar kërkuesin edhe *ratione temporis*, pasi, sipas saj, në lidhje me kërkimin për cenimin e së drejtës për gjykimin e çështjes brenda afatit të arsyeshëm, shkelja ka qenë vazhduese deri në datën 6.10.2022, kur Gjykata e Lartë ka disponuar me vendim përfundimtar për çështjen e tij (*shih paragrafin 33, të vendimit*). Për rrjedhojë, në vijim, ajo e ka analizuar këtë pretendim sipas kriterëve të zhvilluara nga jurisprudenca kushtetuese për vlerësimin e kohëzgjatjes së arsyeshme të procesit.

3. Nga përmbajtja e ankimit kushtetues individual konstatohet se kërkuesi pretendimin e tij për cenimin e kohëzgjatjes së arsyeshme të procesit e ka lidhur me dy rrethana: i. me tejzgjatjen e procesit të themelit në Gjykatën e Lartë; ii. me vendimin nr. 4, datë 22.5.2018, të Gjykatës së Lartë, me të cilin është vendosur rrëzimi i kërkesës për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave. (*shih paragrafin 16.5 të vendimit*).

4. Gjykata në jurisprudencën e saj ka theksuar se “ka autoritetin për të vendosur përfundimisht për

çështje të kushtetutshmërisë së procesit gjyqësor, por ajo mund ta ushtrojë këtë kompetencë, duke analizuar faktet e natyrës kushtetuese” (*shih vendimin nr. 18, datë 31.3.2014, të Gjykatës Kushtetuese*). Cenimi i së drejtës për një proces të rregullt ligjor, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, mund të pretendohet në këtë Gjykatë vetëm pasi të shterohen të gjitha mundësitë e ofruara nga sistemi i apelineve dhe kjo vlen edhe në rastet kur procedurat gjyqësore paraprake çojnë në një rëndim të mëtejshëm ose në tejzgjatjen e cenimit të kësaj të drejte (*shih vendimet nr. 29, datë 30.3.2017; nr. 28, datë 23.6.2011, të Gjykatës Kushtetuese*).

5. Në praktikën e Gjykatës, pas hyrjes në fuqi të dispozitave të reja procedurale të KPC-së në vitin 2017, është konsideruar se kërkuessit kanë mjete juridike në dispozicion dhe nuk kanë nevojë të presin përfundimin e procesit të themelit për të kërkuar mbrojtjen juridike të kësaj të drejte, përfshirë edhe mbrojtjen kushtetuese (*shih vendimet nr. 35, datë 1.11.2021; nr. 34, datë 1.11.2021; nr. 33, datë 1.11.2021, të Gjykatës Kushtetuese*).

6. Në drejtim të së drejtës për kohëzgjatje të arsyeshme, sipas nenit 42 të Kushtetutës, legjislacioni procedural ka parashikuar mjete të reja juridike, të cilat përbëjnë në parim mjete efektive në dispozicion të individëve për të kërkuar konstatimin e cenimit të së drejtës në drejtim të kohëzgjatjes së paarsyeshme të procesit, si dhe përshpejtimin e tij dhe riparimin e shkeljes, por, gjithsesi, ato nuk kanë përjashtuar kontrollin kushtetues të kësaj Gjykata, i cili vihet në lëvizje pasi kërkuessit kanë provuar se kanë shteruar në formë dhe substancë këto mjete ose kur ato kanë rezultuar joefektive për shkak të dështimit të organit kompetent, sipas neneve 399/1 e vijues të KPC-së, për të marrë në shqyrtim kërkesën brenda një afati të arsyeshëm.

7. Duke iu kthyer rrethanave të rastit konkret, ndërkohë që rekursi ishte në pritje për t’u shqyrtuar nga Gjykata e Lartë, rezultoi se kërkuessi i është drejtuar me kërkesë zëvendëskryetarit të Gjykatës së Lartë në datën 24.11.2020, me objekt gjykimin me procedurë të përshpejtuar të çështjes nr. 21001-01221-00-2015, sikundër kishte vepruar edhe më parë me kërkesat e të njëjtit lloj të paraqitura prej tij në datat 6.7.2015, 27.5.2016, 14.11.2016, 30.1.2017, 26.4.2017, 10.11.2017 dhe 14.11.2017, duke pretenduar se çështja ka të bëjë me pasojat e zgjidhjes së martesës dhe, për këtë shkak, hyn në

rrethin e çështjeve civile që Gjykata e Lartë shqyrtonte me procedurë të përshpejtuar.

8. Për sa më lart, kërkesa që i është drejtuar zëvendëskryetarit të Gjykatës së Lartë në datën 24.11.2020, në vlerësimin tonë nuk mund të konsiderohet e paraqitur në formën e kërkuar nga nenet 399/1 e vijues të KPC-së për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave të gjykimin nga Gjykata e Lartë, pasi nuk i është drejtuar organit kompetent (neni 399/6, shkronja “c”), dhe në këtë kuptim nuk përbën mjet procedural të ushtruar sipas kërkesave ligjore. Në këtë kontekst, mosparaqitja e një kërkesë sipas parashikimeve ligjore procedurale, përbën fakt të natyrës kushtetuese që nuk mund të kapërcehet, ndaj mungesa e saj duhet të sillte moslegjitimitimin e kërkuessit për mosshërim të mjetit juridik, edhe në kushtet e një shkeljeje vazhduese, në të kundërt të sa ka argumentuar shumica për këtë element (*shih paragrafin 30 të vendimit*). Po në këtë kontekst, shumica do të duhej të bënte dallimin mes “kërkesës për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave të gjykimin”, e parashikuar nga nenet 399/1 e në vijim të KPC, që synon konstatimin e shkeljes, përshpejtimin por më pas edhe shpërblimin e drejtë, nga “kërkesa me shkrim drejtuar relatorit” bazuar në nenin 482/4 të KPC-së, si dhe në kreun II, pika 4 të vendimit nr. 78, datë 30.5.2019, “Për kalendarin e shqyrtimit të çështjeve në Gjykatën e Apelit” të Këshillit të Lartë Gjyqësor, që si mjet procedural i referohet dhe synon vetëm përshpejtimin e shqyrtimit të çështjes, sipas vlerësimit të relatorit.

9. Gjithsesi, theksojmë se pavarësisht sa më lart, Gjykata e Lartë (relatori) e ka marrë në konsideratë kërkesën, duke e shqyrtuar përfundimisht çështjen e themelit, fakt që rezultoi edhe nga vendimi nr. 2821/2022 i kësaj gjykate (*shih paragrafin 14, të vendimit të Gjykatës së Lartë*). Për më tepër, edhe duke iu referuar pretendimeve të kërkuessit lidhur me vendimin nr. 4, datë 22.5.2018, të Gjykatës së Lartë, me të cilin është vendosur rrëzimi i kërkesës për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përshpejtimin e procedurave, sipas nenit 71/a, pika 1, shkronja “b”, të ligjit nr. 8577/2000, kërkesa nuk është paraqitur brenda afatit 4-mujor nga konstatimi i cenimit.

10. GJEDNJ-ja ka vlerësuar se kur shkelja e pretenduar përbën një situatë të vazhdueshme kundër së cilës nuk ka mjete juridike të brendshme,

periudha 6-mujore fillon të rrjedhë vetëm kur kjo situatë përfundon (*shih Sabri Güneş kundër Turqisë [GC], nr. 27396/06, § 54, datë 29.6.2012*). Për sa kohë që situata vazhdon ky rregull nuk është i zbatueshëm (*shih Iordache kundër Rumanisë, § 50; Oliari dhe të tjerët kundër Italisë, §§ 96–97*). Megjithatë, një situatë e vazhdueshme nuk mund të shtyjë për një kohë të pacaktuar zbatimin e afatit të paraqitjes së kërkesës. GjEDNJ-ja ka përcaktuar detyrimin për të treguar kujdesin e duhur dhe iniciativën për aplikantët që dëshirojnë të ankohen për dështimin e vazhdueshëm të shtetit për të përmbushur disa prej detyrimeve të tij (*shih Varnava etj. kundër Turqisë [GC], §§ 159–172; Sargyan kundër Azerbajxhanit (dek.) [GC], §§ 124–148; Sokolov etj. kundër Serbisë (dek.), §§ 31–36*).

11. Në kushtet kur edhe pse jemi para një shkelje vazhduese, kërkuesi nuk ka paraqitur kërkesa në kuptim të mjeteve të parashikuara nga nenet 399/1 e vijues të KPC-së, në formën e kërkuar sipas këtyre dispozitave, pavarësisht nëse do të kishte apo jo një vendimarrje në lidhje me to nga Gjykata e Lartë për periudhën e tejzgjatjes pas vendimit nr. 4/2018, si dhe kur situata e vazhdueshme nuk mund të shtyjë për një kohë të pacaktuar zbatimin e këtij rregulli, vlerësojmë se kërkuesi nuk ka përmbushur detyrimin për të treguar kujdesin e nevojshëm dhe iniciativën për t'u ankuar në kohën e duhur në këtë Gjykatë për dështimin e vazhdueshëm të Gjykatës së Lartë për shqyrtimin e çështjes brenda afateve të arsyeshme.

12. Për të gjitha sa më lart, në vlerësimin tonë kërkuesi nuk ka qenë në rrethana të tilla që të shkarkohej nga detyrimi për të shteruar *mjetet juridike efektive* në dispozicion për periudhën pas dhënies së vendimit nr. 4/2018, për sa kohë që shkelja është konsideruar vazhduese prej tij. Po ashtu, sikundër theksuam edhe më sipër, për sa i përket vendimit nr. 4, datë 22.5.2018, të Gjykatës së Lartë, çmojmë se kërkuesi nuk legjitimohet *ratione temporis*. Për rrjedhojë, referuar nenit 131, pika 1, shkronja “P”, të Kushtetutës, si dhe nenit 71/a, pika 1, shkronjat “a” dhe “b”, të ligjit nr. 8577/2000, shumica nuk duhet të vijonte me analizën në themel të pretendimit për kohëzgjatje të paarsyeshme të procesit, sipas standardeve të kërkuara nga nenin 42 i Kushtetutës dhe jurisprudenca kushtetuese.

Anëtare: Elsa Toska. Sonila Bejtja

MENDIM PAKICE

1. Në gjykimin kushtetues të çështjes që i përket kërkuetit Mitat Dautaj me objekt: “*Shfuqizimi i vendimeve nr. 3717, datë 9.4.2013, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë; nr. 3898, datë 2.12.2014, të Gjykatës së Apelit Tiranë; nr. 21001-01221-00-2015 të regjistrat themeltar, datë 15.9.2022 dhe nr. 00-2022-2821, datë 6.10.2022, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë*”, jemi kundër qëndrimit të shumicës për rrëzimin e kërkesës, pasi vlerësojmë se kërkesa duhej të ishte pranuar për kërkimin që lidhej me shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Lartë. Në mbështetje të nenit 132, pika 3, të Kushtetutës dhe nenit 72, pika 8, të ligjit nr. 8577/2000, që parashikojnë publikimin e mendimit të pakicës së bashku me vendimin përfundimtar të Gjykatës, parashtrojmë në vijim argumentet që mbështesin qëndrimin tonë kundër.

2. Nga rrethanat e çështjes rezulton se kërkuesi ka qenë palë në një proces gjyqësor për zgjidhjen e martesës, në përfundim të të cilit është vendosur pranimi i padisë së subjektit të interesuar (bashkëshortes), caktimin tek ajo për rritje dhe edukim të djalit të tyre të mitur dhe detyrimin e kërkuetit që t'i paguajë paditëses kontribut financiar për rritjen dhe edukimin e tij në shumën 20.000 lekë në muaj, si dhe kontribut financiar në shumën 70.000 lekë në muaj për edukimin e vajzës, e cila në atë moment ishte nën moshën 25 vjeç dhe ndiqte studimet universitare. Kërkuesi ka paraqitur ankim për detyrimin e caktuar nga gjykata për vajzën, për të cilin, Gjykata e Apelit Tiranë ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë. Në datën 31.12.2014, kërkuesi ka paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë, ndërsa në vijim në datën 21.2.2018, ai i është drejtuar kësaj gjykate me kërkesë për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përsheptimin e procedurave të shqyrtimit të rekursit. Gjykata e Lartë, me vendimin e datës 22.5.2018, ka vendosur rrëzimin e kërkesës. Ndërsa me vendimin e datës 15.9.2022, kjo gjykatë ka vendosur revokimin e vendimit për shqyrtimin e çështjes në seancë gjyqësore dhe kalimin e saj për shqyrtim në dhomën e këshillimit. Më tej, Gjykata e Lartë, në datën 6.10.2022, ka vendosur mospranimin e rekursit.

3. Në vijim, kërkuesi ka paraqitur ankim kushtetues individual duke kundërshtuar vendimarrjen e Gjykatës së Lartë: i. për vendimin

e revokimit të kalimit të çështjes në seancë, pasi i ka cenuar të drejtën për proces të rregullt ligjor, në aspekt të së drejtës së aksesit, për t'u dëgjuar dhe gjykatës së caktuar me ligj; ii. dhe për procesin e themelit, pasi i ka cenuar të drejtën për proces të rregullt ligjor, në aspekt të së drejtës së aksesit, së drejtës për një gjykatë të paanshme, parimit të barazisë së armëve dhe të kontradiktoritetit, së drejtës për gjykimin e çështjes brenda një afati të arsyeshëm, standardit të arsyetimit të vendimit, së drejtës për të pasur një zgjidhje martese sipas ligjit dhe së drejtës për ndreqjen apo fshirjen e të dhënave të pavërteta ose të paplota, ose të mbledhura në kundërshtim me ligjin.

4. Shumica, në analizë të përmbushjes së kriterëve të pranueshmërisë së pretendimeve të kërkuarit, ka vlerësuar se, për sa i përket cenimit të parimit të barazisë së armëve dhe të kontradiktoritetit dhe së drejtës për ndreqjen apo fshirjen e të dhënave të pavërteta ose të paplota, ose të mbledhura në kundërshtim me ligjin, ai nuk ka shteruar mjetet juridike efektive në dispozicion, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja "f", të Kushtetutës.

5. Lidhur me pretendimet për cenimin e së drejtës së aksesit, për t'u dëgjuar dhe gjykatës së caktuar me ligj, referuar vendimit të revokimit të kalimit të çështjes në seancën e datës 15.9.2022, të Gjykatës së Lartë, si dhe të drejtave të aksesit në gjykatë, për një gjykatë të paanshme dhe për të pasur një zgjidhje martese sipas ligjit, referuar vendimit përfundimtar, datë 6.10.2022, të Gjykatës së Lartë, Gjykata nuk arriti numrin e kërkuar të votave për vendimmarrje për legjitimitimin *ratione materiae*, sipas parashikimeve të nenit 133, pika 2, të Kushtetutës, të detajuar edhe në nenin 72, pika 2, të ligjit nr. 8577/2000. Lidhur me këto pretendime, qëndrimi ynë gjen pasqyrim në paragrafin 37 të vendimit. Ndërsa, për pretendimet e tij në drejtim të cenimit të së drejtës për t'u gjykuar brenda një afati të arsyeshëm dhe standardit të arsyetimit të vendimit, shumica ka arritur në përfundimin se kërkuari e ka përmbushur kriterin e legjitimitimit *ratione materiae*. Edhe për sa i përket së drejtës për t'u gjykuar brenda një afati të arsyeshëm, megjithëse u konsiderua i përmbushur kriteri i legjitimitimit *ratione materiae*, Gjykata nuk arriti numrin e kërkuar të votave për vendimmarrje, për të cilin qëndrimi ynë gjen pasqyrim në paragrafin 52 të vendimit.

6. Për sa i takon pretendimit të kërkuarit për cenimin e standardit të arsyetimit të vendimit, shumica e ka konsideruar të pabazuar, pasi ka vlerësuar se vendimi i Gjykatës së Lartë u ka dhënë përgjigje shkaqeve në rekurs, për sa i takon zbatimit të drejtë të ligjit material dhe procedural nga gjykatat e faktit, të cilat, në thelb, lidheshin me detyrimin për të paguar shpenzimet e shkollimit jashtë shtetit të së bijës së kërkuarit. Ai kolegji, pas ekzaminimit të shkaqeve në rekurs dhe interpretimit të parashikimeve ligjore të zbatueshme për rastin në shqyrtim, ka arsyetuar se është i pabazuar pretendimi se gjykatat e faktit kanë dalë tej disponimit të palëve dhe se mbështetur në nenet 197, 215 dhe 216 të Kodit të Familjes, detyrimi për ushqim vazhdon edhe për kohën që fëmija madhor ndjek shkollën e mesme ose të lartë, deri në moshën 25 vjeç. Gjithashtu, sipas shumicës, vendimi i Gjykatës së Lartë nuk rezulton të ketë nivel të pamjaftueshëm arsyetimi, pasi nuk konstatohen mangësi në drejtim të faktit që pretendimet e kërkuarit nuk janë vlerësuar përmes shqyrtimit të çështjes në dhomën e këshillimit, përkundrazi, ai kolegji u ka dhënë përgjigje të arsyetuar shkaqeve të rekursit, duke shprehur qëndrimin e tij për to. Referuar pretendimit se përmes vendimit nuk ka marrë përgjigje për pretendimet me natyrë kushtetuese të parashtruara në rekurs, fakti që ai kolegji në pjesën hyrëse të vendimit nuk i ka listuar të gjitha shkaqet e tjera të rekursit, veçanërisht pretendimin për dhënien e vendimit nga gjykata e apelit në kushtet e njëanshmërisë, nuk nënkupton se nuk është vënë në lëvizje për ekzaminimin e rekursit në tërësi apo që nuk ka mbajtur qëndrim për to. Përmes vendimit që kundërshtohet, kërkuari ka marrë përgjigje të arsyetuar për shkaqet rekursit, ndër të tjera, edhe në lidhje me pretendimin për dhënien e vendimit nga gjykata e apelit në kushtet e njëanshmërisë. Për sa kohë Gjykata e Lartë ka vlerësuar se nuk rezulton të ketë shkaqe të rënda procedurale, të cilat të kenë ndikuar dukshëm në dhënien e vendimit nga gjykata e apelit dhe se pretendimet dhe shkaqet e tjera të ngritura në rekurs përbëjnë çështje të vlerësimit të provës, çka del jashtë juridiksionit rishikues të saj, mbi këtë arsyetim kërkuari ka marrë përgjigje edhe për atë pretendim (*shih paragrafët 44–45 të vendimit*).

7. Nuk pajtohem me këtë vlerësim të shumicës, pasi çmojmë se vendimi i Gjykatës së Lartë i ka cenuar kërkuarit standardin e arsyetimit të vendimit, i cili duhej të ishte analizuar i lidhur me të drejtën për

të pasur një zgjidhje martese sipas ligjit, në kuptim të nenit 53 të Kushtetutës dhe me të drejtën për ndreqjen apo fshirjen e të dhënave të pavërteta apo të paplota, ose të mbledhura në kundërshtim me ligjin, në kuptim të nenit 35 të Kushtetutës.

8. Ashtu siç ka pohuar shumica, e drejta për proces të rregullt ligjor, që i garantohet individit nga neni 42 i Kushtetutës, përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar, i cili përkon edhe me detyrimin e gjykatave për të arsyetuar vendimet, sipas nenit 142/1 të Kushtetutës. Funkcioni i një vendimi të arsyetuar është t'u tregojë palëve se ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë (*shih vendimet nr. 42, datë 19.9.2023; nr. 10, datë 4.3.2021; nr. 18, datë 15.3.2016, të Gjykatës Kushtetuese*). Megjithatë, kur në rekurs janë ngritur pretendime të natyrës kushtetuese, Gjykata e Lartë, bazuar në natyrën e gjykimit kushtetues të kërkesave individuale, si dhe në parimin e subsidiaritetit që udhëheq raportet ndërmjet juridiksionit kushtetues dhe juridiksionit të gjykatave të zakonshme, duhet të investohet në ekzaminimin e tyre dhe të mbajë një qëndrim të shprehur lidhur me to (*shih vendimet nr. 19, datë 7.7.2022; nr. 11, datë 16.4.2018; nr. 45, datë 3.7.2017, të Gjykatës Kushtetuese*).

9. Në rastin konkret, konstatohet se në rekursin drejtuar Gjykatës së Lartë, kërkuar se gjykatat e faktit kanë zbatuar keq ligjin, pasi kanë shkelur rëndë procedurën, për sa i përket disponimit në vendimet e tyre tej kërtimeve të padisë, formimit të ndërgjyqësisë, përcaktimit të detyrimit monetar në mënyrë arbitrare dhe dhënies së vendimit me ekzekutim të përkohshëm për atë detyrim, pa vlerësuar pagesat e kryera deri në datën e shpalljes së vendimit të gjykatës, nga të cilat i janë shkaktuar pasoja të rënda, pasi është detyruar që të paguajë dy herë për të njëjtin detyrim.

10. Gjykata e Lartë në arsyetimin e saj e ka gjetur të pabazuar shkakun e ngritur në rekurs se gjykata e faktit ka dalë tej disponimit të palëve, si dhe shkakun e keqinterpretimit të ligjit material, duke arritur në përfundimin se pretendimet e shkaqet e tjera të ngritura në rekurs përbëjnë çështje të vlerësimit të provave, çka del jashtë juridiksionit rishikues të Gjykatës së Lartë.

11. Ne, gjyqtaret në pakicë, vlerësojmë se vendimi i Gjykatës së Lartë ka mangësi në drejtim të faktit se kërkuar nuk ka marrë përgjigje për pretendimet me natyrë kushtetuese të parashtruara

në rekurs, duke krijuar, nga njëra anë, dyshimin nëse ai realisht është dëgjuar lidhur me atë çfarë ka kërkuar dhe, nga ana tjetër, pamundësinë e tij për të kundërshtuar rezultatin e çështjes. Pretendimi në rekurs për formimin e ndërgjyqësisë *prima facie* ka të bëjë me zbatimin e keq të ligjit procedural, pasi lidhet me vendimmarrjen e gjykatave më të ulëta për pranimin e kërimit të bashkëshortes për detyrimin për ushqim edhe për vajzën madhore të moshës 25 vjeç. Kjo e fundit në këtë moshë ka zotësi të plotë për të vepruar dhe, si e tillë, mbart të drejtën për të paraqitur në emër dhe për llogari të saj kërtime në gjykatë. Për këtë pretendim, Gjykata e Lartë, në mënyrë të paqartë, ka arsyetuar se rekursi nuk përmbante shkaqe nga ato të parashikuara në nenin 472 të KPC-së. Gjithashtu, Gjykata e Lartë nuk i ka dhënë përgjigje pretendimit të kërkuar për të drejtën e gjykimit nga një gjykatë e paanshme, e cila jo vetëm nuk e ka listuar në shkaqet e rekursit, por nuk i ka dhënë as përgjigje, qoftë edhe me arsyetim të kufizuar. Me fjalë të tjera, arsyetimi i pamjaftueshëm dhe i paqartë i vendimit të Gjykatës së Lartë nuk duket t'i ketë shërbyer funksionit kryesor, atij që e bën vendimin gjyqësor të drejtë, por i ka cenuar kërkuar edhe të drejtën për të pasur një zgjidhje martese sipas ligjit, në kuptim të nenit 53 të Kushtetutës dhe të drejtën për ndreqjen apo fshirjen e të dhënave të pavërteta ose të paplota, ose të mbledhura në kundërshtim me ligjin, në kuptim të nenit 35 të Kushtetutës.

12. Në përfundim, ne, gjyqtaret në pakicë, vlerësojmë se ankimi kushtetues individual i kërkuar duhet të pranohej pjesërisht dhe të vendosej shfuqizimi i vendimit të Gjykatës së Lartë.

Kryesuese: Marsida Xhaferllari

Anëtare: Fiona Papajorgji

VENDIM

(i shkurtuar)

Gjykata e Shkallës së Parë e Juridiksionit të Përgjithshëm Shkodër, me vendimin nr. 606 (4125), datë 3.10.2023, vendosi heqjen e zotësisë për të vepruar të shtetasit Sazan Tafir Zajmi, i datëlindjes 3.1.1944, lindur në Prizren, Kosovë, dhe jeton në Shkodër, si dhe vendosjen e tij nën kujdestarinë e shtetases Teuta Isuf Zajmi.

VENDIM*(i shkurtuar)*

Gjykata e Shkallës së Parë e Jurisdiksionit të Përgjithshëm Shkodër, me vendimin nr. 607 (4106), datë 3.10.2023, vendosi heqjen e zotësisë për të vepruar të shtetases Evis Gac Gjondrekaj, e datëlindjes 22.7.1979, lindur dhe banuese në Shkodër, si dhe vendosjen e saj nën kujdestarinë e shtetasit Gac Pashuk Gjondrekaj.

*Shënim: Ky dokument është gjeneruar dhe vulosur me anë
të një procedure automatike nga një sistem elektronik
(Qendra e Botimeve Zyrtare)*

	Formati 61x86/8
--	-----------------

Shtypshkronja e Qendrës së Botimeve Zyrtare
Tiranë, 2023

Adresa: Rr. "Nikolla Jorga", Tiranë
Tel./fax: +355 4 24 27 004 Tel.: +355 4 24 27 006

Çmimi 336 lekë